

Raportti

Veneiden talvisäilytys Helsingissä

Liikuntavirasto

FCG Finnish Consulting Group Oy

ISSN 0786-2474

ISBN 978-952-331-139-8 (painettu versio)

ISBN 978-952-331-140-4 (verkkoversio)

Julkaisija Liikuntavirasto

Ulkoasu ja taitto FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy / Arja Kiisseli

Kannen kuva Helsingin kaupunki, Karttapalvelu, kartta.hel.fi, 2015

Sisällysluettelo

1	JOHDANTO.....	4
2	TALVISÄILYTYS HELSINGISSÄ	5
	2.1 Venesatamat ja talvisäilytysalueet	5
	2.2 Talvisäilytysalueiden hallinnointi	5
	2.3 Venepaikka- ja talvisäilytyspaikkamäärien kehitysennuste	6
3	TALVISÄILYTYSALUEIDEN VAATIMUKSET.....	8
4	TALVISÄILYTYSTILANTEEN TULEVAT RATKAISUT	9
	4.1 Talvisäilytyksen huomioiminen maankäytön suunnittelussa	9
	4.2 Alueiden rinnakkais- ja vuoroittaiskäyttö sekä tilapäiset talvisäilytysalueet	10
	4.3 Pienemmille veneille osoitettavat uudet talvisäilytysalueet	10
	4.4 Nykyisten talvisäilytysalueiden käytön tehostaminen	12
5	RATKAISUJEN TOIMEENPANO.....	13
LIITE 1	Selvitys veneiden talvisäilytyksestä Helsingissä	
LIITE 2	Yhteenvedo, selvityksestä annetut lausunnot	

1 Johdanto

Helsingin merellinen sijainti tarjoaa hyvät mahdollisuudet veneilyyn. Venepaikkojen määrä on kasvanut huomattavasti viimeisten vuosikymmenten aikana Helsingin alueella, mutta samaan aikaan veneiden talvisäilytystä ei ole otettu riittävästi huomioon maankäytön suunnittelussa.

Veneiden talvisäilytysalueiden puute koetaan paikoitellen jo nykyisellään ongelmalliseksi ja kehityssuunnitelmien mukaan talvisäilytyspaikkoja on arvioitu olevan noin **5 000** kpl liian vähän vuonna 2030, ellei ryhdytä erityisiin toimenpiteisiin tilanteen parantamiseksi.

Helsingin kaupunginjohtaja Jussi Pajunen on asettanut keväällä 2015 hallintokuntien ja helsinkiläisten veneilyseurojen (Helvene) edustajista muodostetun työryhmän, jonka tehtävänä on löytää ratkaisut veneiden talvisäilytykseen liittyviin haasteisiin. Työryhmä koostuu seuraavista henkilöistä:

Hannu Airola	Liikuntavirasto (LIV)
Turo Saarinen	Liikuntavirasto (LIV)
Ari Maunula	Liikuntavirasto (LIV)
Jussi Mäkinen	Liikuntavirasto (LIV)
Tom Liljeström	Liikuntavirasto (LIV)
Kaisu Ilonen	Rakennusvirasto (HKR)
Birgitta Rossing	Rakennusvirasto (HKR)
Liisa Kuokkanen-Suomi	Kaupunkisuunnitteluvirasto (KSV)
Petri Leppälä	Kaupunkisuunnitteluvirasto (KSV)
Henna Vennonen	Kiinteistövirasto (KV)
Matti Piispanen	Helvene
Jan Hörhammer	Helvene
Heikki Järvinen	Helvene

Konsultin puolelta raportin laadinnasta on vastannut seuraava työryhmä:

Markku Vähäkäkelä	FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy
Seppo Virmalainen	FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy
Mikael Stening	FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy
Eero Jalkanen	FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy

Tämä raportti on tiivistelmä työn yhteydessä laaditusta laajemmasta veneiden talvisäilytystä Helsingissä käsittelevästä selvityksestä, joka on esitetty raportin liitteenä 1. Raportissa ja sen liitteenä esitetyssä selvityksessä on kuvattu toimintamallit ja suuntaviivat talvisäilytykseen liittyvien haasteiden ratkaisemiseksi.

Raportti ja sen liitteenä oleva laajempi selvitys (liite 1) toimitettiin kommentoitavaksi Helsingin kaupungin hallintokuntiin; ympäristökeskus, rakennusvirasto, rakennusvalvontavirasto, kaupunkisuunnitteluvirasto, Helsingin pelastuslaitokselle sekä Venealan keskusliitto Finnboat ry:lle. Raportista ja selvityksestä saatiin lausunnot neljältä hallintokunnalta. Saaduista lausunnoista on tehty yhteenveto, joka on esitetty tämän raportin liitteenä 2.

Koko raportti liitteineen on valmistunut keväällä 2016.

2 Talvisäilytys Helsingissä

2.1 Venesatamat ja talvisäilytysalueet

Helsingin kaupungin alueella sijaitsevilla 72 venesatamassa oli vuonna 2015 vene paikkoja yhteensä noin **12 650** kpl. Vesikulkuneuvorekisteri käsittää yhteensä noin 15 540 Helsinkiin rekisteröityä purje- ja moottorivenettä, joten arviolta noin 81 % veneilijöistä säilyttää veneitensä kaupungin venesatamissa. Näistä veneistä noin 78,5 % on moottoriveneitä ja noin 21,5 % purjeveneitä.

Kolmasosa Helsingin venesatamien kaikista venepaikoista (4 050 kpl) on liikunta - viraston suoravuokrauspaikkoja ja kaksi kolmasosaa venepaikoista (7 650 kpl) oli vuonna 2014 vuokrattu venekerhoille ja pursiseuroille, jotka vuokraavat venepaik - koja edelleen jäsenistölleen. Venesatamissa on lisäksi noin 950 (8 %) yhtiöiden ja muiden yksityisten tahojen hallinnoimaa venepaikkaa.

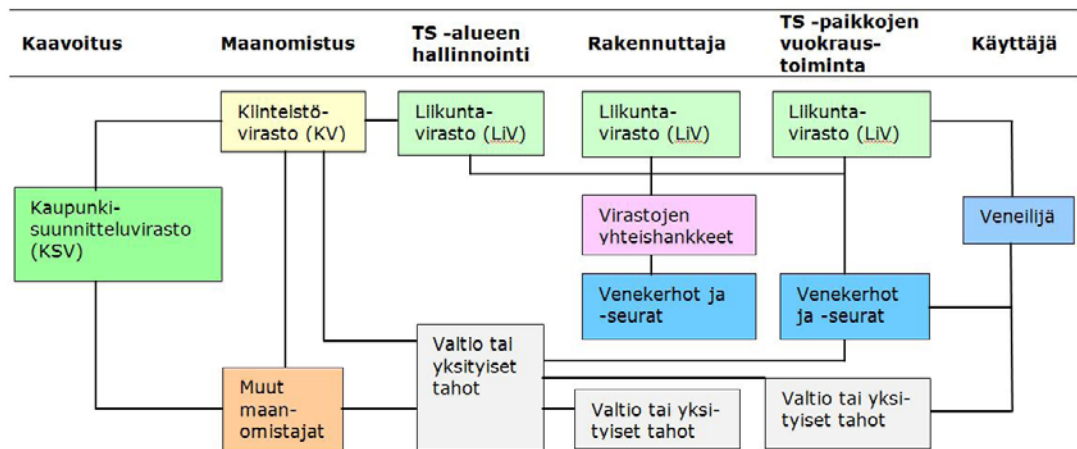
Helsingin talvisäilytysalueita oli vuonna 2015 yhteensä 42 kpl, joista 37 kpl oli lii - kuntaviraston ja veneseurojen ja -kerhojen hallinnoimia ja 5 kpl oli yksityisiä. Hel - singin talvisäilytysalueilla oli talvisäilytyspaikkoja yhteensä noin **7 100** kpl. Kaikki nykyiset liikuntaviraston talvisäilytysalueet ja pääosa venekerhojen talvisäilytysalu eista sijaitsevat meren läheisyydessä.

Helsingin talvisäilytysalueiden talvisäilytyspaikkojen määrä venesatamien vene - paikkoihin nähden on nykyisellään noin 56 % (noin 7 100 veneelle), eli noin 44 % veneistä (5 550 kpl) viedään muualle talvisäilytykseen. Nykyisillä talvisäilytysalu - eilla on venettä kohden keskimäärin noin 59 m² talvisäilytystilaa. Talvisäilytysaluel den tilankäyttö ei paikoitellen noudata alueiden pienen koon ja epäyhteneväisyyden vuoksi säilytysjärjestelyohjeiden ja -suositusten mukaisia tilavarauksia (ks. kohta 3 s. 4).

Veneitä säilytetään talvisäilytysalueiden lisäksi mm. kaupallisissa talvisäilytysal - leissa, asuinrakennusten piha-alueilla, yritysten piha- ja huoltoalueilla, vapaa-ajan asuntojen yhteydessä sekä ulkomailla. Joitain suuria vahvarunkoisia veneitä säily - tetään laitureissa talven yli.

2.2 Talvisäilytysalueiden hallinnointi

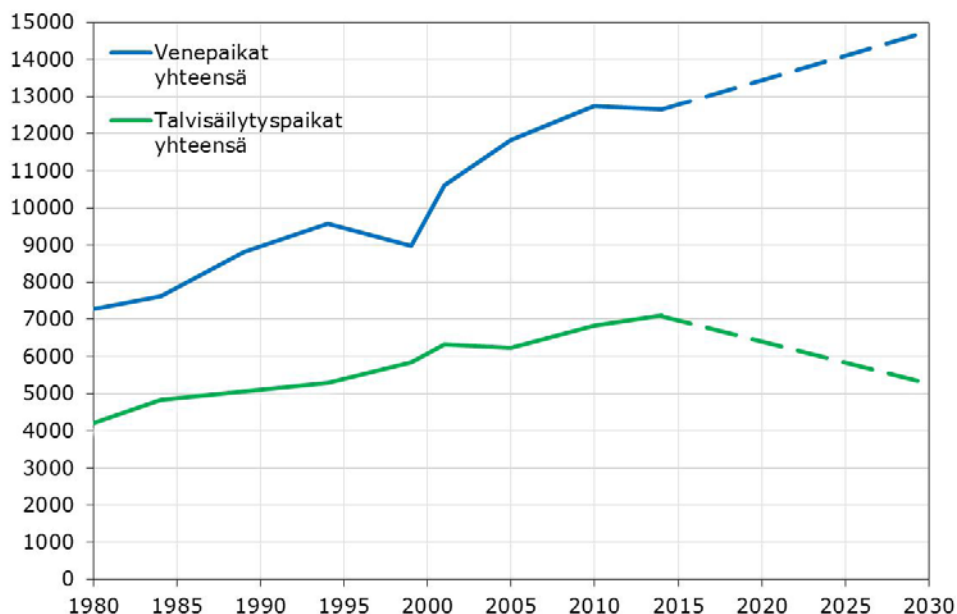
Talvisäilytysalueiden toteutukseen ja hallinnointiin liittyy useita Helsingin kaupun - gin virastoja ja muita tahoja (Kuva 1). Liikuntavirasto vuokraa talvisäilytysalueensa kiinteistövirastolta. Liikuntaviraston suoraan veneilijöille vuokraamia talvisäilytys - paikkoja oli yhteensä 12 talvisäilytysalueella noin 2 000 kpl. Suurin osa liikun - taviraston hallinnoimien talvisäilytysalueiden talvisäilytyspaikoista oli vuokrattu venekerhoille ja pursiseuroille, jotka vuokraavat talvisäilytyspaikkoja edelleen jä - senistölleen. Helsingin kaupungin talvisäilytysalueiden ja -paikkojen lisäksi Helsin - gissä oli yksityisten tahojen talvisäilytysalueita Suomenlinnassa ja Santahaminassa sekä Hanasaaren, Lokitien ja Winbergin venesatamien yhteydessä.

Kuva 1. Helsingin kaupungin virastojen ja muiden tahojen tehtäväjako talvisäilytysalueiden toteutuksessa ja hallinnoinnissa.

2.3 Venepaikka- ja talvisäilytyspaikkamäärien kehitysennuste

Arviolta noin 3 150 kpl nykyisistä 7 100 veneiden talvisäilytyspaikoista tulee poistumaan lähitulevaisuudessa. Helsinkiin on hyväksytyjen ja valmisteilla olevien kaavojen perusteella arvioitu tulevan yhteensä noin 2 100 uutta venepaikkaa ja noin 1 350 kpl uutta talvisäilytyspaikkaa. Veneiden talvisäilytyspaikkojen nettopoistuma uudet kaavoitetut talvisäilytyspaikat huomioon ottaen on noin 1 800 kpl, eli nykyisten kaavojen toteutuessa talvisäilytyspaikkoja tulee olemaan arviolta vain noin **5 300** kpl. Samanaikaisesti Helsingin venesatamien venepaikkamäärä kasvaa noin **14 750** venepaikkaan. Vene- ja talvisäilytyspaikkojen muutoksen on oletettu tapahtuvan vuoteen 2030 mennessä (Kuva 2).

Kuva 2. Venepaikkojen ja talvisäilytysalueiden talvisäilytyspaikkojen määrän kehitysennuste vuoteen 2030. Kuvaajat perustuvat kaavoitustietoihin. Kuvaajaa ei sisällä Östersundomin yhteisen yleiskaavan kaava-alueelta osoitettavia vene- ja talvisäilytyspaikkamääriä.

Edellä esitetyn kehitysennusteen mukaan vuonna 2030 olisi 100 venepaikkaa kohti vain 36 talvisäilytyspaikkaa, ellei ryhdytä toimenpiteisiin tilanteen parantamiseksi. Vuonna 2030 olisi siten nykyiseen verrattuna arviolta noin 20 talvisäilytyspaikkaa vähemmän 100 venepaikkaa kohti. Lähtökohtaisesti 100 venepaikkaa kohti tulisi olla osoitettavissa vähintään 60 talvisäilytyspaikkaa talvisäilytysalueiden yhteydestä. Talvisäilytykseen käytettävissä oleva kokonaispinta-ala tulee siten pienenevän nykyisestä 42 hehtaarista noin 28 hehtaariin.

Talvisäilytysalueilla olevien talvisäilytyspaikkojen tarve on vuonna 2030 arviolta noin 8 850 kpl (= $0,6 \times 14\,750$ kpl). Mikäli korjaaviin toimenpiteisiin talvisäilytyspaikkojen määrän lisäämisen suhteen ei ryhdytä, on talvisäilytyspaikkoja arvioitu olevan nykykäytännön mukaisella tilankäytöllä vähintään 3 550 kpl (= $8\,850$ kpl - $5\,300$ kpl) liian vähän vuonna 2030 (Östersundomin yhteisen yleiskaavan kaava-alue ei sisälly arvioon).

Uusien talvisäilytyspaikkojen todellinen tarve on noin **5 000** kpl, kun otetaan huomioon esitettyjen ratkaisujen mukaiset järjestelyt sekä säilytysjärjestelyohjeiden ja -suositusten mukaiset tilavaraukset myös nykyisillä talvisäilytysalueilla.

3 Talvisäilytysalueiden vaatimukset

Tilankäytön tehokkuuden kannalta veneiden talvisäilytysalueen tulee olla pinta-alaltaan suhteellisen suuri ja yhtenäinen. Pienillä ja epäyhtenäisillä talvisäilytysalueilla hyödyntämättä jäävän tilan osuus on suuri eikä niiltä voida aina osoittaa tarvittavia tilavaroja pelastustaita varten. Jokaisen veneen tulee olla saavutettavissa suoraan pelastustiestä. Nykyisellään kriteerit eivät aina täyty.

Paloturvallisuussyistä veneitä tulee säilyttää talvisäilytysalueilla korkeintaan noin 500–600 m²:n suuruisissa venekortteleissa. Venekortteleiden välissä tulee olla ainakin noin 8 metrin levyiset palokujat/pelastustiet, joita pitkin veneitä voidaan siirtää. Pelastustiet mahdollistavat myös veneiden huolto- ja kunnostustoimenpiteiden suorittamisen. Telakointi- ja talvisäilytysalueille on välttämätöntä laatia sammutus- ja pelastussuunnitelma ja palonsammutusveden saatavuus on taattava läpi vuoden. Talvisäilytysalueiden tilavaroissa on otettava huomioon myös kääntötilat venetrailerikuljetuksia ja mahdollisia erikoiskuljetuksia varten.

Yksittäisen talvisäilytyspaikan edellyttämä pinta-ala on vajaa puolet talvisäilytyspaikan kokonaistilantarpeesta, kun otetaan huomioon liikennetilat venekortteleiden välissä. Pienen moottoriveneen laskennallinen tilantarve on noin 35 m² (eli noin 285 venettä / ha). Vastaavasti kokoluokaltaan keskimääräisen purjehyväneen (L≈9,6 m, B=3 m) osalta tilantarve on noin 86 m² (115 venettä / ha). Veneiden talvisäilytys on mahdollista järjestää osittain myös korkeavarastointina / kerrossäilytyksenä, jolloin tilantarve (m²/vene) on pienempi. Tämä edellyttää talvisäilytysalueiden osalta tapauskohtaista selvittämistä.

Talvisäilytysalueen pohjaolosuhteiden tulee olla sellaiset, että maapohjassa ei tapahdu suurta tai epätasaista painumista tai tiivistymistä. Maapohjan tulee kestää raskaiden ajoneuvojen tilapäiset kuormitukset sekä veneiden ja alusten säilytyksestä aiheutuvat pitkäaikaiset kuormitukset.

Talvisäilytysalueiden varustelu riippuu mm. veneiden huoltotoimenpiteiden tarpeesta. Talvisäilytysalueet varustetaan tyypillisesti sähkö- ja vesipisteillä, valaistuksella, jättepisteellä sekä turvallisuutta parantavilla tekijöillä kuten aitauksella, kameravalvonnalla tai vartioinnilla.

Talvisäilytykseen tarkoitettujen hallien sisätilat voidaan mitoittaa kuten talvisäilytysalueet. Halleissa tulee olla sprinkleri- ja palohälytintjärjestelmät.

Talvisäilytysalueisiin liittyy useita huomioon otettavia ympäristönäkökohtia mm. veneiden huoltotoimenpiteisiin ja jätteiden käsittelyyn liittyen. Helsingissä kaikkiin venesatamiin ja talvisäilytysalueisiin tulee laatia jätehuoltosuunnitelma.

Aluekohtaisissa ohjeissa voidaan talvisäilytysalueille esittää kaupunkikuvallisia määräyksiä esimerkiksi veneiden peitteiden väreistä, aitausten ulkonäöstä sekä alueiden sovittamisesta luonnonelementteihin kuten puustoon ja avokallioihin. Talvisäilytysalueet eivät saa estää asukkaiden pääsyä rantaan eivätkä katkaista rantareittejä. Tärkeät näkemäalueet tulee pitää vapaina ja rantaviivan käsittely tulee myös ottaa huomioon.

4 Talvisäilytystilanteen tulevat ratkaisut

Lähtökohta on, että Helsingin kaupungin omilta talvisäilytysalueilta tulee voida osoittaa talvisäilytyspaikat vähintään 60 %:lle Helsingin venesatamien veneistä. Näin talvisäilytyspaikkojen vähäisyys ei muodostu ongelmaksi lähitulevaisuudessa.

Talvisäilytysjärjestelyissä tulee noudattaa järjestelyohjeistusta ja -suosituksia, mikä edellyttää nykyistä väljempiä tilavarauksia ja säilytysjärjestelyjä. Veneiden talvisäilytyspaikkojen tilankäyttö tulee optimoida kohdekohtaisella suunnittelulla sekä venekerhojen ja liikuntaviraston välisellä yhteistyöllä.

4.1 Talvisäilytyksen huomioiminen maankäytön suunnittelussa

Keskeisin keino talvisäilytysongelman ratkaisemiseksi on uusien talvisäilytysalueiden määrääminen ja uusien talvisäilytysratkaisujen mahdollistaminen kaavoituksella.

On ensisijaisen tärkeää, että nykyisissä asemakaavoissa ja osayleiskaavoissa esitetyt talvisäilytysaluevaraukset toteutetaan. Nykyisissä vahvistetuissa asemakaavoissa uusia veneiden talvisäilytyspaikkoja on osoitettu Jätkäsaareen, Kipparlahden, Kruunuvuorenrantaan, Skataniin Porslahden länsipuolelle, Ruusuniemeen, Verkkosaareen ja Winbergin venesatamaan. Osayleiskaavatasolla uusia talvisäilytyspaikkoja on esitetty Hernesaareen.

Kaavoitusprosessia tulisi kehittää siten, että talvisäilytystarve otetaan huomioon uusien kaavojen sekä kaavamuutosten laadinnan yhteydessä. Uusia venesatamia tai venesatamien laajennuksia suunniteltaessa on esitettävä vähintään 60 toteutuskelpoista talvisäilytyspaikkaa 100 esitettyä venepaikkaa kohti.

veneiden talvisäilytyspaikkojen puutteeseen on reagoitava niissä kaavaehdotuksissa ja työn alla olevissa kaavoissa, joiden sisältöön on vielä mahdollista vaikuttaa. Östersundomin yhteisen yleiskaavan kaava-alue on tässä yhteydessä erityisen tärkeä. Östersundomin alueen toteutus ei saa entisestään huonontaa tilannetta talvisäilytyksen osalta.

Talvisäilytysalueiden tarpeeseen tulisi varautua jo yleiskaavatasoisessa maankäytön suunnittelussa. Muussa tapauksessa tarve talvisäilytykselle jää kokonaisuuden hallinnan puuttuessa ottamatta huomioon myös asemakaavoituksessa. Talvisäilytysalueiden kaavoitusprosessin yhteydessä on kaupungin eri virastojen välillä toteutettava myös kaava-alueiden rajat ylittävää yhteistyötä.

Kaupunkikuvallisuuteen liittyen talvisäilytysalueiden yleiseen ilmeeseen on panostettava nykyistä enemmän. Talvisäilytysalueilla käytettäville peitteille ja teltoille on tarpeen asettaa ulkonäkövaatimuksia, jotta alueen yleinen ilme olisi yhtenäinen. Ulkonäköön liittyviä määräyksiä on alueesta riippuen esitettävä myös esim. aitoihin ja alueiden luonnonelementteihin sovittamiseen liittyen.

Kaupungilla ei lyhyellä aikavälillä ole keinoja veneiden talvisäilytykseen liittyvän yksityisen toiminnan lisäämiseen. Helsingissä yksityisen talvisäilytystoiminnan kannattavuuteen vaikuttaa lisäksi maapohjan verrattain korkea hinta. Yleiskaavatasolla voidaan yritystoiminnan edellytyksiä parantaa esim. toimintaan liittyvillä aluevarauksilla. Tämä on kuitenkin pitkänäköistä talvisäilytystarpeen huomioon ottavaa maankäytön suunnittelua, jolla ei saavuteta ratkaisua akuuttiin ongelmaan. Talvisäilytysalueiden ja -tilojen puutteen näkyvämpi esiin tuominen saattaa myös johtaa tarjonnan kasvuun.

4.2 Alueiden rinnakkais- ja vuoroittaiskäyttö sekä tilapäiset talvisäilytysalueet

Joitain nykyisiä pysäköinti- ym. kenttäalueita voidaan käyttää talvisin talvisäilytykseen ja muuna aikana toisiin käyttötarkoituksiin. Rinnakkais- ja vuoroittaiskäyttöön potentiaalisesti soveltuvia alueita ovat esim. kesäisin pysäköintialueina, karavaanialueina ja erilaisina peli- ja toimintakenttinä käytettävät alueet. Alueiden rinnakkais- ja vuoroittaiskäyttö edellyttää käyttötoiminnan yhteen sovittavaa suunnittelua ja hallinnointia. Rinnakkais- ja vuoroittaiskäytön mahdollisuuksia selvitetessä on otettava huomioon turvallisuuden ja terveellisuuden vaatimukset sekä veneilijöiden että muiden alueen käyttäjien kannalta.

Tilapäisten talvisäilytysalueiden käyttöön ottamisella voidaan väliaikaisesti helpottaa tilannetta talvisäilytyksen osalta ennen pysyvämpien ratkaisujen toteutumista. Tilapäisiä talvisäilytysalueita voidaan perustaa esim. maankäytöltään muuttuville alueille, joilla kaavoituksen mukaisen maankäytön toteutus kestää useita vuosia. Tällaisia alueita ovat esim. asumiseen kaavoitetut entiset satama- ja pienteollisuusalueet.

Vuosaarenlahden venesataman ja Merenkulkijanaltaan välimaastoon sijoittuva asemakaavan (nro 11730 / 9.10.2009) mukainen KY-korttelialue soveltuu ainakin osittain varsin pienillä muutostöillä veneiden väliaikaiseksi talvisäilytysalueeksi ennen kuin alueen asemakaavan toteuttaminen alueella alkaa. Alueen pinta-ala on noin 1,1 hehtaaria, mikä mahdollistaa talvisäilytyspaikat noin 100–300 veneelle.

Tulevaisuudessa Malmin lentokentän alueiden vapautuessa asuin- ja työpaikkarakentamiseen tulee tarkastella myös veneiden talvisäilytykseen soveltuvia alueita ainakin tilapäisen käytön osalta. Finavian vetäytyessä Malmin lentoasemalta voittoa lentokentän kiitorata- ja rullausalueilta löytyä paljonkin veneiden talvisäilytykseen soveltuvaa tilapäistä säilytystilaa. Lisäksi lentokenttäalueella on rullaukselle ja lentokoneiden pysäköintialueita sekä muutamia kymmeniä hehtaareita suhteellisen tasaisia nurmialueita. Tilapäiskäyttömahdollisuuksia voisi olla jopa 5–10 vuodeksi riippuen alueen kaavoituksen ja toteuttamisen etenemisestä.

4.3 Pienemmille veneille osoitettavat uudet talvisäilytysalueet

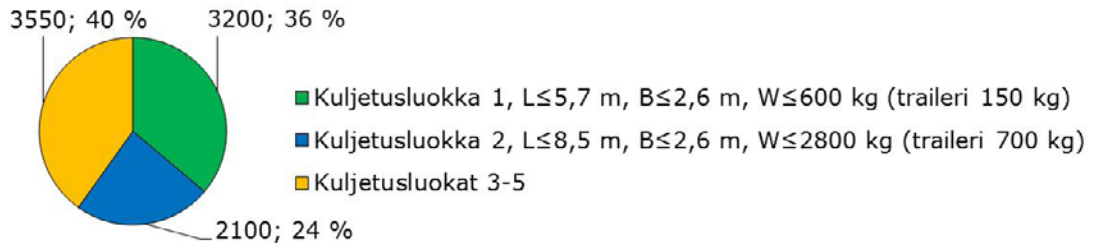
Yhtenä osana talvisäilytysongelman ratkaisua on pienempien trailerilla kuljetettavien veneiden talvisäilytyspaikkojen sijoittaminen keskittetyille talvisäilytysalueille kauemmaksi kotivenesatamista. Tällöin venesatamien yhteydessä sijaitseville talvisäilytysalueilta vapautuu tilaa suurempikokoisille ja vaikeammin kuljetettaville veneille.

Trailerilla kuljetettavien veneiden talvisäilytysalueet tulisi sijoittaa alle 20 km etäisyydellä nostopaikoista esim. pienteollisuusalueiden ja melualueiden yhteydessä. Kyseiset talvisäilytysalueet voivat sijaita myös Helsingin kaupungin rajojen ulkopuolella. Tällaiset keskittetyt talvisäilytysalueet edellyttävät kaavoituksellisia ratkaisuja ja varsin suuria aluevarauksia sekä sijainnista riippuen myös kuntien välistä yhteistyötä.

Lähtökohtana olisi, että tiettyyn kokoluokkaan saakka veneet siirretään kauempana venesatamista sijaitseville talvisäilytysalueille. Sopiva kannustin veneen siirtämiselle olisi esim. tuntuvasti alempi talvisäilytyspaikkamaksu. Järjestely saattaa lisätä myös veneiden nostoon ja siirtoon erikoistunutta yritystoimintaa siinä määrin, kun veneenomistajilla ei itse ole edellytyksiä tai halua veneidensä siirtämiseen.

Kauempana kotivenesatamista sijaitsevien alueiden hyödyntäminen talvisäilytykseen edellyttää veneiden kuljetettavuuden huomioon ottamista. Venekannan kuljetettavuus vaihtelee veneiden tyyppin, päämittojen ja painon mukaan. Veneiden kuljetuksiin ja siirtoihin käytettävät ajoneuvot ja niihin tarvittaessa kytkettävät pe-

rävaunut voidaan tieliikennelain (3.4.1981/267) perusteella jakaa karkeasti viiteen kuljetusluokkaan (luokat 1–5). Trailereilla kuljetettavien, eli kuljetusluokkiin 1 ja 2 kuuluvien veneiden osuus talvisäilytyspaikkojen tulevasta kysynnästä on noin 60 % (Kuva 3).

Kuva 3. Talvisäilytysalueisiin kohdistuva venepaikkojen arvioitu kysyntä vuonna 2030 kuljetettavuusluokittain (yht. 8 850 venettä).

Venesatamien yhteydessä sijaitsevilla talvisäilytysalueilla tulisi jatkossa säilyttää ensisijaisesti kuljetusluokan 3-5 mukaisia suuria veneitä (noin 3 550 kpl) ja toissijaisesti kuljetusluokkaan 2 kuuluvia veneitä (noin 300 kpl). Muille kuljetusluokkiin 1 ja 2 kuuluville veneille (yht. noin 5 000 kpl) tarvitaan yhteensä arviolta noin 20 ha uusia talvisäilytysalueita alle 20 km etäisyydeltä nostopaikoista (Taulukko 1).

Taulukko 1. Talvisäilytysongelman ratkaisumallin edellyttämät aluevaraukset kuljetusluokittain (KL).

Talvisäilytyspaikat venesatamien yhteydessä	Muualle siirrettävät veneet	Siirrettävien veneiden tilantarve	Vaatimukset talvisäilytysalueen sijainnin suhteen
KL1 0	KL1 3 200	11,2 ha	<20 km nostopaikasta, kohtalaiset liikenneyhteydet
KL2 300	KL2 1 800	9,0 ha	<20 km nostopaikasta, hyvät liikenneyhteydet
KL3-5 3 550	KL3-5 0	0,0 ha	<1 km nostopaikasta, erikoiskuljetusreitti
3 850	5 000	20,2 ha	

Mahdollisimman suuria, hyvien kulkuyhteyksien varrella olevia ja muuhun rakentamiseen vähemmän houkuttelevia alueita hyödyntäen on mahdollista tuottaa turvatilat ja nykyaikaiset säilytysolosuhteet suhteellisen pienillä kustannuksilla.

Potentiaalisia säilytyskenttiä voitaisiin harkita perustettavan esim. lentomelualueelle Helsinki-Vantaan lentokentän läheisyyteen. Alueet sijaitsevat noin 20 km etäisyydellä veneiden nostopaikoista. Kiitoratojen päätyihin sijoittuvat alueet ovat erityisen alttiita melulle, joten alueiden soveltuvuus asuin- tai työpaikkarakentamiseen on huono. Esim. kiitotie 04 etelä- ja pohjoispäädyssä olisi kolme veneiden talvisäilytykseen soveltuvaksi alustavasti arvioitua aluetta, joiden pinta-ala on yhteensä noin 7 ha. Alueet sijaitsevat Vantaan ja Tuusulan alueella.

Talvisäilytyskapasiteettia voidaan mahdollisesti lisätä myös Kirkkonummen Prikinrannan yhteydestä. Prikinrannan asemakaava on Kirkkonummen kunnan ja Helsingin kaupungin vuonna 2012 vireille tullut yhteishanke. Alue koostuu 51 hehtaarin maa-alueesta sekä 13 ha vesialueesta. Helsingin kaupunki omistaa noin 28 ha maa-alueesta ja noin 10,5 ha vesialueesta. Kirkkonummen yleiskaavan 2020 mukaisesti asemakaava-alue osoitetaan satama- ja yritystoiminnoille, asumiseen

sekä virkistyskäyttöön. Tavoitteena on mm. turvata nykyisten satamatoimintojen jatkuminen sekä osoittaa alueelle pienvenesatamatoimintoja sekä niihin liittyviä palveluita ja työpaikkoja. Asemakaavan laatimista jatketaan vuoden 2016 aikana ja alueen rakentamisen on arvioitu alkavan mahdollisesti vuonna 2017.

Östersundomin yhteisessä yleiskaavassa (yleiskaavaehdotus 27.10.2014) varas -
tointiin osoitetut alueet sijaitsevat erinomaisten liikenneyhteyksien ja erikoiskulje -
tusten tavoitereittien varrella sekä vain muutamien kilometrien päässä merenran -
nalta ja veneiden nostopaikoilta. Pääosin Porvoon moottoritien varrelle sijoittuvat
alueet ovat pääasiassa alttiita liikenteestä aiheutuvalle melulle ja muille liikenteen
häiriöille. Näillä alueilla tulee tarkastella trailereilla kuljetettavien veneiden säilyt -
tämistä. Kyseisille alueille voidaan osoittaa kaupallisten toimintojen ohella myös
liikuntaviraston suoravuokrausalueita.

4.4 Nykyisten talvisäilytysalueiden käytön tehostaminen

Veneiden talvisäilytysalueiden tilankäyttö voidaan optimoida nykyistä paremmal -
la järjestelmällisyydellä ja paikkojen merkitsemisellä ja numeroinnilla. Tilankäytön
tehostaminen edellyttää asfaltointia, jolloin alueiden hulevesijärjestelyt ja viemä -
röinti on otettava huomioon. Erikokoiset talvisäilytyspaikat on vuokrausvaiheessa
kohdennettava veneen kokoa ja tyyppiä vastaavaksi. Tämä saattaa edellyttää muu -
toksia myös nykyisten venepaikkojen ja talvisäilytyspaikkojen varauskäytäntöön.

Talvisäilytysalueiden tilankäytön tehostaminen edellyttää kohdekohtaista suunnit -
telua talvisäilytysalueiden järjestelyn ja toimintojen sijoituksen osalta. Esim. Vuo -
saassa sijaitsevan Porslahden venesataman tausta-alueen laajennuksilla voidaan
saavuttaa yli sata uutta talvisäilytyspaikkaa (0,4 ha).

Vastaavasti Tammisalossa sijaitsevan Strömsinlahden venesataman nykyistä talvi -
säilytysaluetta on asemakaavan nro 5432 (vahvistettu 15.1.1964) mukaisen alue -
rajauksen puitteissa mahdollista laajentaa. Laajennusalue on Helsingin kaupungin
luonnontietojärjestelmässä merkitty arvokkaaksi luontokohteeksi, joka on estänyt
asemakaavassa esitetyn venesatama-alueen (ULV) täysimääräisen hyödyntämisen.
Tausta-aluetta (noin 1,1 ha) olisi mahdollista hyödyntää ilman merkittävää mai -
sema tai kaupunkikuvallista muutosta. Tämä tarkoittaisi alustavan arvion mukaan
noin 100–300 uutta talvisäilytyspaikkaa. Alueen hyödyntäminen veneiden talvisäi -
lytyskäyttöön edellyttää jatkoselvityksiä.

5 Ratkaisujen toimeenpano

Veneiden talvisäilytyspaikkojen ja talvisäilytykseen soveltuvien alueiden vähäisyys Helsingissä on kasvava ongelma, jonka ratkaiseminen edellyttää muutoksia nykyiseen maankäytön suunnitteluun, kenttäalueiden rinnakkais- ja vuoroittaiskäytön edistämistä sekä nykyisten talvisäilytysalueiden käytön tehostamista. Ongelman ratkaisu edellyttää myös uusien alueiden osoittamista talvisäilytyskäyttöön traileilla kuljetettavia veneitä varten. Uusien talvisäilytysalueiden määrittämiseen tulee varata resursseja maankäytön suunnittelusta.

Raportissa esitettyjen ratkaisujen toteutus, priorisointi ja alueellinen täytäntöönpano edellyttävät kaupungin hallintokuntien välistä määrätietoista toimintaa, koordinointia sekä tiivistä yhteistyötä. Nykyiset talvisäilytykseen liittyvät haasteet ovat varsin suuria, joten niiden ratkaiseminen edellyttää, että niihin liittyviä hallinnollisia toimintoja ei hajauteta. On tärkeää, että veneilyyn liittyvä hallinnointi säilyy keskitettynä kokonaisuutena myös Helsingin kaupungin tulevassa organisaatiouudistuksessa.

B53 / 16

ISBN 978-952-331-140-4

ISSN 0786-2474

Veneiden talvisäilytys Helsingissä

B29	PIHLAJASAARI	2000	B43	UIMASTADIONIN ULKOALUEIDEN YLEISSUUNNITELMA	2011
B30	HELSINGIN ULKOILUREITIT	2000	B44	TUOMARINKYLÄN RATSASTUS- KESKUKSEN YLEISSUUNNITELMA	2011
B31	VUOSAAREN LIIKUNTAPUISTO JA VIEREISET PUISTOT	2001	B45	KOTILUODON PUUTARHA- HISTORIALLINEN SELVITYS JA KASVILLISUUSINVENTOINTI	2012
B32	PIKKUKOSKEN UIMARANTA JA SEN LÄHIALUE	2002	B46	MUNKKINIEMEN URHEILUKENTÄN HISTORIASELVITYS JA KEHITTÄMIS- PERIAATTEET	2013
B33	VENEIDEN TALVISÄILYTYS	2003	B47	VÄINÄMÖISENKENTTÄ HISTORIASELVITYS JA KEHITTÄMISSUOSITUKSET	2013
B34	AURINKOLAHDEN UIMARANNAN YLEISSUUNNITELMA	2006	B48	PUNAKIVENPUISTO YLEISSUUNNITELMA	2014
B35	KIVIKON LIIKUNTAPUISTON YLEISSUUNNITELMAN TARKISTUS	2006	B49	TEHTAANPUISTO PUISTOHISTORIALLINEN SELVITYS	2014
B36	TALIN KARTANO HOITO- JA KEHITTÄMISSUUNNITELMA	2007	B51	HELSINGIN LÄNSIPUOLISTEN ULKOILU- ALUEIDEN KEHITTÄMISSUUNNITELMA	2015
B37	RUSKESUON LIIKUNTAPUISTON JA RATSASTUSKESKUKSEN YLEISSUUNNITELMA	2009	B50	HIETARANNAN UIMARANNAN HISTORIARAPORTTI	2015
B38	KÄÄRMESAAREN YLEISSUUNNITELMA	2009	B51		
B39	UIMASTADIONIN MAISEMA- HISTORIALLINEN SELVITYS	2010	B52		
B40	MALMINKARTANON LIIKUNTAPUISTO JA RATSASTUSTALLI YMPÄRISTÖINEEN YLEISSUUNNITELMA	2010	B53	VENEIDEN TALVISÄILYTYS HELSINGISSÄ	2016
B41	VESIBUSSIEN LAITURIPAikkojen JÄTEHUOLTOSELVITYS	2010			
B42	HELSINGIN SEUDUN AMPUMARATA- ALUEIDEN KEHITTÄMISEN ESISELVITYS	2011			

RAPORTIN LIITE 1

HELSINGIN KAUPUNKI
LIIKUNTAVIRASTO

Selvitys veneiden talvisäilytyksestä Helsingissä

Sisällysluettelo

1	JOHDANTO	4
2	VENEILYN NYKYTILA HELSINGISSÄ	5
2.1	Venekanta	5
2.2	Helsingin venesatamat	8
3	VENEIDEN TALVISÄILYTYKSEN NYKYTILA	9
3.1	Helsingin kaupungin ylläpitämät talvisäilytysalueet	13
3.2	Venekerhojen ja -seurojen ylläpitämät talvisäilytysalueet	15
3.3	Kaupalliset talvisäilytyspalvelut	15
3.3.1	Talvisäilytysalueet	15
3.3.2	Talvisäilytyshallit	15
3.3.3	Palvelutarjonta Helsingin ulkopuolella	16
3.4	Veneiden säilytys talvisäilytysalueiden ulkopuolella	17
3.4.1	Talvisäilytys asuntojen ja yritysten pihilla	17
3.4.2	Talvisäilytys laiturissa	18
3.4.3	Talvisäilytys ulkomailla	19
3.5	Ammattikäytössä olevien veneiden talvisäilytys	19
3.6	Veneilijöiden näkemyksiä talvisäilytyksestä	19
3.7	Talvisäilytykseen liittyvät vakuutus- ja turvallisuusasiat	21
4	TALVISÄILYTYKSEEN LIITTYVÄT KEHITYSNÄKYMÄT JA HAASTEET	22
4.1	Yleiset kehitysnäkymät Helsingissä	22
4.2	Talvisäilytyspaikkojen tarve lähitulevaisuudessa	24
5	TALVISÄILYTYKSEEN LIITTYVÄT VAATIMUKSET	26
5.1	Aluevaraukset ja mitoitukselliset lähtökohdat	27
5.2	Veneiden siirrettävyys ja kuljetettavuus	30
5.3	Pohjaolosuhteet ja rakenteet	35
5.4	Varusteet ja palvelut	36
5.5	Nostokaluston vaatimukset	38
5.6	Ympäristönäkökohdat	41
5.7	Kaupunkikuvalliset vaatimukset	41
5.8	Lupamenettelyt	42

6	TALVISÄILYTYKSEN RATKAISUVAIHTOEHDOT	43
6.1	Talvisäilytyksen huomioiminen maankäytön suunnittelussa	43
6.2	Alueiden rinnakkais- ja vuoroittaiskäyttö sekä tilapäiset talvisäilytysalueet	45
6.3	Pienemmille veneille osoitettavat uudet talvisäilytysalueet	48
6.3.1	Helsinki-Vantaan lentokentän lentomelualueet	49
6.3.2	Kirkkonummi, Prikiranta	49
6.3.3	Östersundomin yhteisen yleiskaavan kaava-alue	50
6.4	Talvisäilytysalueiden ja venesatamien tausta-alueiden käytön tehostaminen	50
6.5	Muita ratkaisuja	53
7	TOIMENPIDESUOSITUKSET JA TOIMENPITEIDEN PRIORISOINTI	54

Liitteet

- Liite 1 Helsingin venesatamat ja talvisäilytysalueet
- Liite 2 Helsingin vene- ja talvisäilytyspaikkamäärät, veneluiskat ja veneennostolaiturit
- Liite 3 Kaavoitustilanne
- Liite 4 Erikoiskuljetusreitit

1 JOHDANTO

Helsingin merellinen sijainti tarjoaa hyvät mahdollisuudet veneilyyn. Venepaikkojen määrä on kasvanut huomattavasti viimeisten vuosikymmenten aikana Helsingin alueella, mutta samaan aikaan veneiden talvisäilytystä ei ole otettu riittävästi huomioon maankäytön suunnittelussa.

Veneiden talvisäilytysalueiden puute koetaan paikoitellen jo nykyisellään ongelmalliseksi ja kehitysennusteen mukaan talvisäilytyspaikkoja on arvioitu olevan noin 5 000 kpl liian vähän vuonna 2030, ellei ryhdytä erityisiin toimenpiteisiin tilanteen parantamiseksi.

Helsingin kaupunginjohtaja Jussi Pajunen on asettanut keväällä 2015 hallintokuntien ja helsinkiläisten veneilyseurojen (Helvene) edustajista muodostetun työryhmän, jonka tehtävänä on löytää ratkaisut veneiden talvisäilytykseen liittyviin haasteisiin. Työryhmä koostuu seuraavista henkilöistä:

Hannu Airola	Liikuntavirasto (LIV)	Liisa Kuokkanen-Suomi	Kaupunkisuunnitteluvirasto (KSV)
Turo Saarinen	Liikuntavirasto (LIV)	Petri Leppälä	Kaupunkisuunnitteluvirasto (KSV)
Ari Maunula	Liikuntavirasto (LIV)	Henna Vennonen	Kiinteistövirasto (KV)
Jussi Mäkinen	Liikuntavirasto (LIV)	Matti Piispanen	Helvene
Tom Liljeström	Liikuntavirasto (LIV)	Jan Hörhammer	Helvene
Kaisu Ilonen	Rakennusvirasto (HKR)	Heikki Järvinen	Helvene
Birgitta Rossing	Rakennusvirasto (HKR)		

Konsultin puolelta selvityksen laadinnasta on vastannut seuraava työryhmä:

Markku Vähäkäkelä	FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy
Seppo Virmalainen	FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy
Mikael Stening	FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy
Eero Jalkanen	FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy

Työryhmän esittämät johtopäätökset ja suositukset jatkotoimenpiteistä on koottu tähän selvitykseen. Selvityksen tavoitteena on esittää talvisäilytysalueiden nykytila ja sijoittuminen kaupunkirakenteessa, esittää ennusteet vene- ja talvisäilytyspaikkamäärien kehityksestä ja kuvata ratkaistavan ongelman laajuus, kartoittaa talvisäilytysalueisiin kohdistuvia vaatimuksia ja huomioon otettavia näkökulmia kaavoituksen tueksi sekä esittää talvisäilytysongelman ratkaisuvaihtoehdot. Selvityksessä on käsitelty talvisäilytystä laaja-alaisesti ja perusteellisesti.

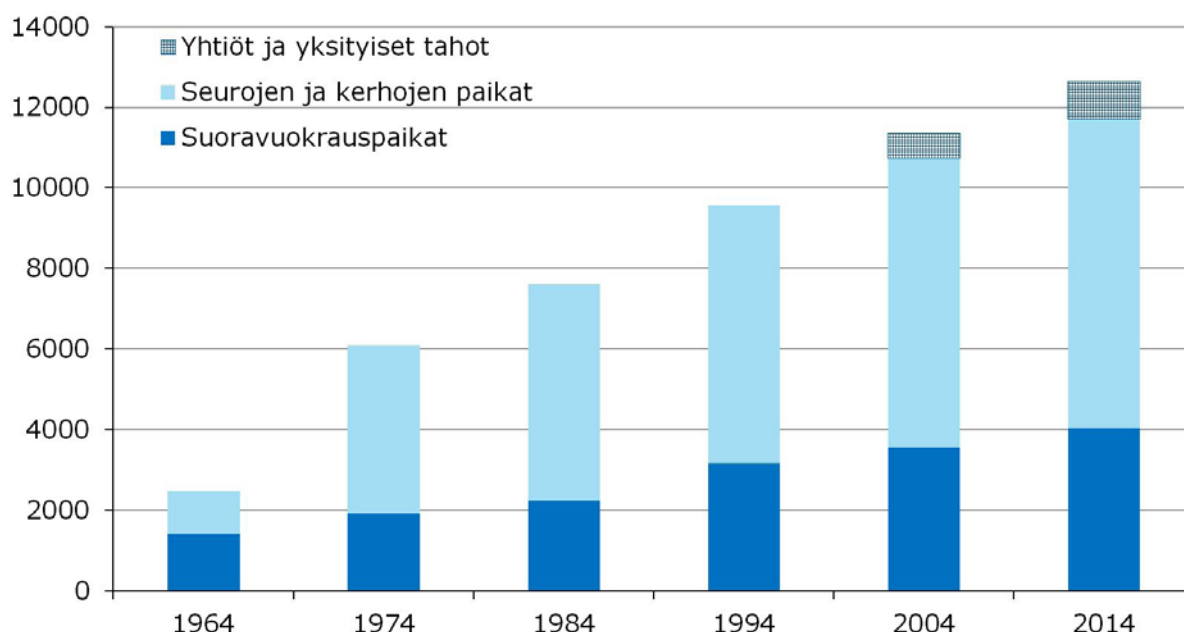
Veneiden talvisäilytysalueet ovat tähän asti sijoittuneet rantojen läheisyyteen nykyisten venesatamien yhteyteen. Kehittyvässä ja tiivistyvässä kaupunkirakenteessa nykyisten talvisäilytysalueiden säilyttäminen ja uusien talvisäilytysalueiden osoittaminen rantojen läheisyyteen on haasteellista. Ratkaisumenetelmillä kuten talvisäilytysalueiden tilankäytön tehostamisella, virkistysalueiden rinnakkaiskäytöllä ja yksityisen palvelutarjonnan lisäämisellä voidaan paikoitellen tuoda helpotusta talvisäilytysongelmaan, mutta suuret linjaukset on ratkaistava maankäytön suunnittelussa osoittamalla uusia talvisäilytysalueita kauempana rannasta. Työryhmän esittämä ratkaisumallin keskeisenä tekijänä on siten veneiden kuljetettavuus.

Esitettyssä ratkaisumallissa vain suurikokoiset ja hankalasti siirrettävät veneet säilytetään tulevaisuudessa venesatamien yhteydessä olevilla talvisäilytysalueilla. Muut veneet siirretään jatkossa uusille kauempana rannasta osoitetuille talvisäilytysalueille. Selvityksessä on määritetty näiden uusien talvisäilytysalueiden kokonaistarve sekä esitetty alustavasti tarkasteluja talvisäilytykseen soveltuvia alueita Helsingistä ja lähikunnista. Selvityksessä on esitetty myös miten maankäytönsuunnittelua on veneiden talvisäilytyksen osalta parannettava, jotta talvisäilytys ei jatkossa muodostuisi ongelmaksi.

2 VENEILYN NYKYTILA HELSINGISSÄ

2.1 Venekanta

Tilastojen mukaan veneilyn suosio on lisääntynyt ja Helsingin venekanta kasvanut huomattavasti viimeisen 50 vuoden aikana. Venekannan kehitys on nähtävissä Helsingin kaupungin venepaikkamäärän kasvuna (Kuva 1). Venepaikkojen lukumäärän kasvu on ollut erityisen huomattavaa ennen 2000-lukua, jolloin uusia venepaikkoja on tullut keskimäärin jopa yli 200 vuodessa. Venepaikkamäärät ovat 2000-luvulla vielä kasvaneet, mutta viimeisen viiden vuoden trendi osoittaa venepaikkamäärien kasvun pysähtymistä.

Kuva 1. Helsingin kotivenesatamien venepaikkamäärien kehitys 1964–2014 (Helsingin kaupunki, LIV).

Suomessa noudatetaan veneiden osalta taulukossa 1 esitettyä veneiden pituuteen perustuvaa kokoluokitusta. Veneiden pituudet ja leveydet ovat keskeisiä tekijöitä talvisäilytyspaikkojen tilantarvetta määrittäessä.

Taulukko 1. Veneiden kokoluokitus Suomessa (Suomen Kaupunkiliitto 1981, perustuu PIANCin luokitukseen).

Veneen kokoluokka		< 6 m	6 - 8 m	8 - 10 m	10 - 12 m
Purjeveneet	Leveys (m)	< 2.4	2.4 - 2.8	2.8 - 3.2	3.2 - 4.0
	Syväys (m)	< 1.2	1.2 - 1.5	1.5 - 1.8	1.8 - 2.1
Moottoriveneet	Leveys (m)	< 2.4	2.4 - 2.8	2.8 - 3.2	3.2 - 4.0
	Syväys (m)	< 0.9	0.9 - 1.2	1.2 - 1.5	1.5 - 1.8

Kokoluokitukseen on edellä esitettyjen kokoluokkien lisäksi lisätty 12–24 m pitkät huviveneet. Yli 24 m pitkät ja alle 500 bruttovetoisuuden vesikulkuneuvot luokitellaan huvialuksiksi (Laki laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta 29.12.2009/1687 1 luku 2 §).

Suomessa kaikki vähintään 5,5 m pitkät tai moottoriteholtaan vähintään 15 kW (20 hv) purje- ja moottoriveneet tulee rekisteröidä vesikulkuneuvorekisteriin. Vesikulkuneuvorekisteri käsittää yhteensä noin 15 540 purje- ja moottoriveneitä (Trafi 10/2015), joiden käyttökunnaksi on merkitty Helsinki. Em. venemäärä jakautuu siten, että Helsinkiin rekisteröityjä purjeveneitä on noin 3 340 ja moottoriveneitä noin 12 200. Vesikulkuneuvorekisterissä on lisäksi noin 500 muuta vesikulkuneuvoa käsittäen ilmatäytteisiä veneitä, hydrokoptereita ja vesiskoottereita. Rekisteröityjen moottori- ja purjeveneiden mitat vastaavat pääosin Suomessa käytettävän kokoluokituksen mukaisia mittoja (Taulukko 2 ja Taulukko 3).

Taulukko 2. Vesikulkuneuvorekisterin käsittämät purjeveneet, joiden käyttökunnaksi on merkitty Helsinki (yht. noin 3 340 kpl).

Veneen kokoluokitus, veneen pituus L	<6 m	6-8 m	8-10 m	10-12 m	12-24 m
Veneiden lukumäärä kokoluokittain, lkm	20	649	1 357	953	362
L, veneiden keskimääräinen pituus [m]	5,23	7,25	8,93	10,88	13,26
B, veneiden keskimääräinen leveys [m]	2,14	2,41	2,76	3,30	3,82
S, veneiden keskimääräinen syväys [m]	1,00	1,30	1,49	2,11	2,03
M, veneiden keskimääräinen massa [kg]	480	1 699	3 293	5 931	10 897

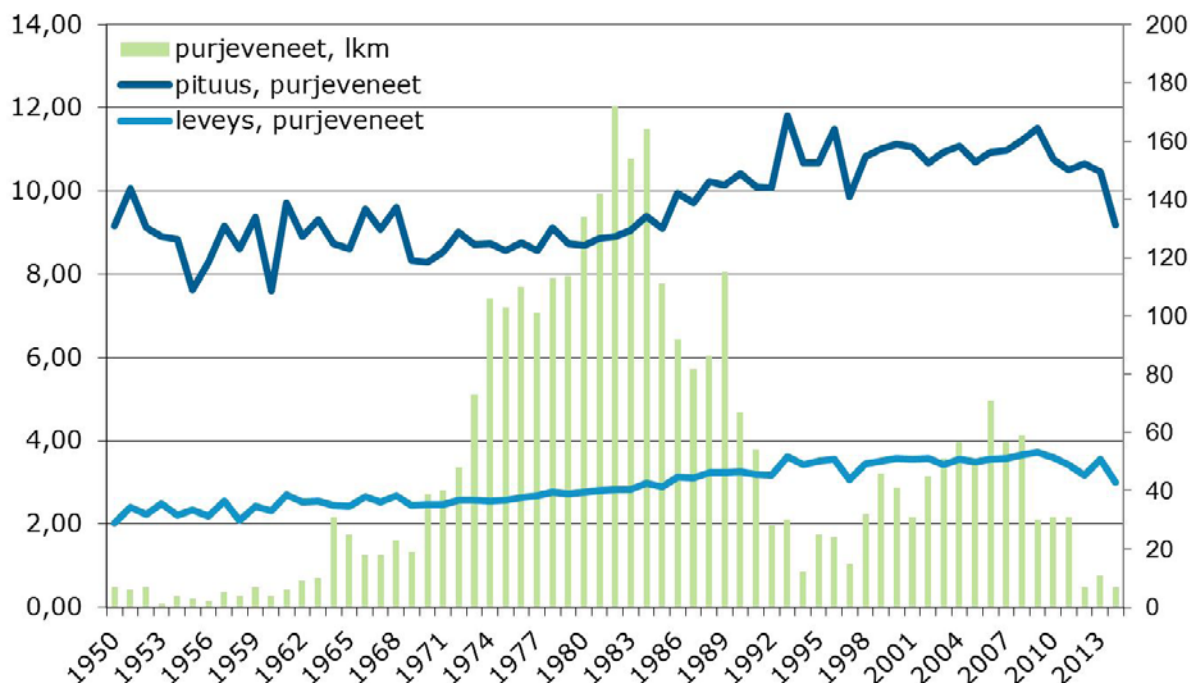
Taulukko 3. Vesikulkuneuvorekisterin käsittämät moottoriveneet, joiden käyttökunnaksi on merkitty Helsinki (yht. noin 12 200 kpl). Aineisto käsittää myös moottoripurjehtijoiksi merkityt veneet. Aineistosta on poistettu alle 3,8 m pitkät vesikulkuneuvot, jotka ovat pääosin virheellisesti moottoriveneiksi merkittyjä vesiskoottereita tai kumiveneitä.

Veneen kokoluokitus, veneen pituus L	<6 m	6-8 m	8-10 m	10-12 m	12-24 m
Veneiden lukumäärä kokoluokittain, lkm	6 299	3 255	1 432	680	519
L, veneiden keskimääräinen pituus [m]	5,02	6,81	8,74	10,71	14,84
B, veneiden keskimääräinen leveys [m]	1,99	2,45	2,84	3,38	4,32
S, veneiden keskimääräinen syväys [m]	0,62	0,80	1,07	1,56	3,04
M, veneiden keskimääräinen massa [kg]	500	1 628	3 262	6 511	19 668

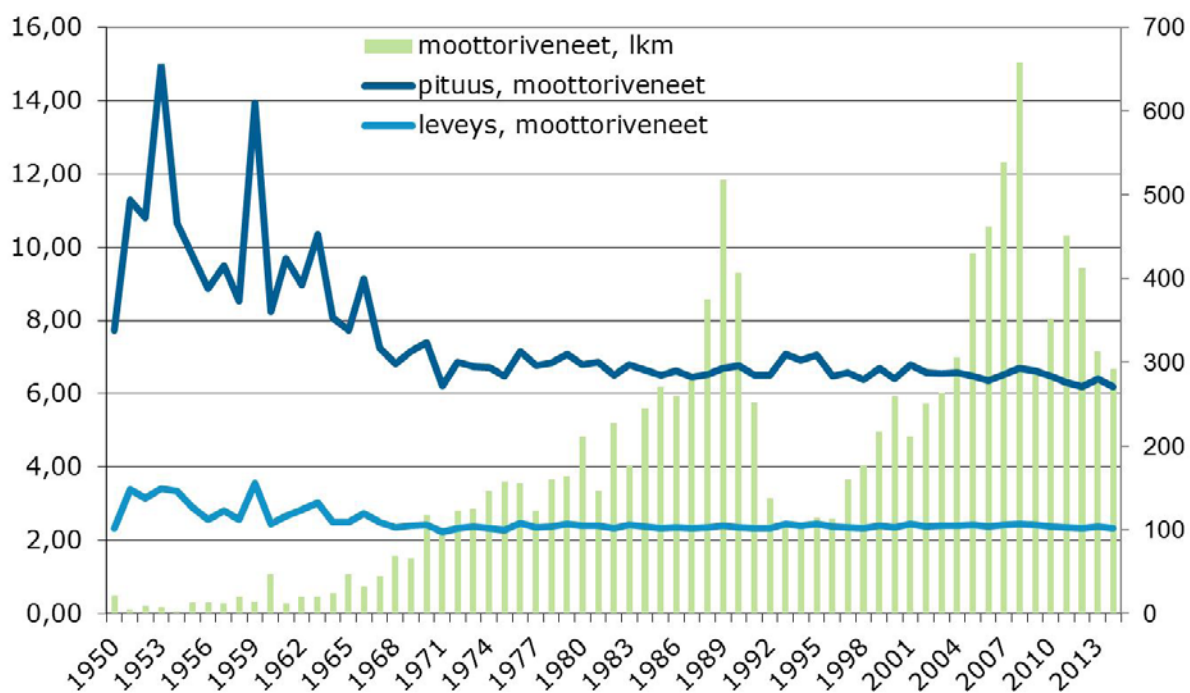
Vesikulkuneuvorekisterissä (Trafi) esitetyn mukaan moottoriveneen keskimääräinen pituus on noin 6,67 m ja leveys noin 2,39 m. Purjeveneiden osalta keskimääräinen pituus on noin 9,61 m ja leveys noin 2,96 m. Vesikulkuneuvorekisterin mukaisten veneiden lisäksi Helsingissä on rekisteröimättömiä veneitä kuten pienitehoisilla perämoottoreilla varustettuja soutuveneitä. Soutuveneiden tyypillinen pituus on noin 5 m ja leveys noin 1,5 m.

Helsingin kaupungin alueella sijaitsevilla venesatamissa on yhteensä noin 12 650 venepaikkaa (ks. kohta 2.2), joten arviolta noin 81 % Helsinkiin rekisteröidyillä veneillä on venepaikka kaupungin alueella olevissa satamissa. Muilla 19 % veneillä on venepaikka kaupungin alueella sijaitsevilla yksityisissä laitureissa tai muiden kaupunkien ja kuntien alueella.

Uusien rekisteröityjen purjeveneiden pituudet ja leveydet ovat kasvaneet 1950-luvulta lähtien, mutta kasvu on käytännössä pysähtynyt vuosituhannen vaihteessa (Kuva 2). Moottoriveneiden pituudet ja leveydet ovat keskimäärin pysyneet samalla tasolla 1960-luvun puolivälistä lähtien (Kuva 3).

Kuva 2. Vesikulkuneuvorekisterin Helsinkiin rekisteröityjen purjeveneiden rungon keskimääräinen pituus ja leveys rakennusvuoden perusteella (Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi, 10/2015).

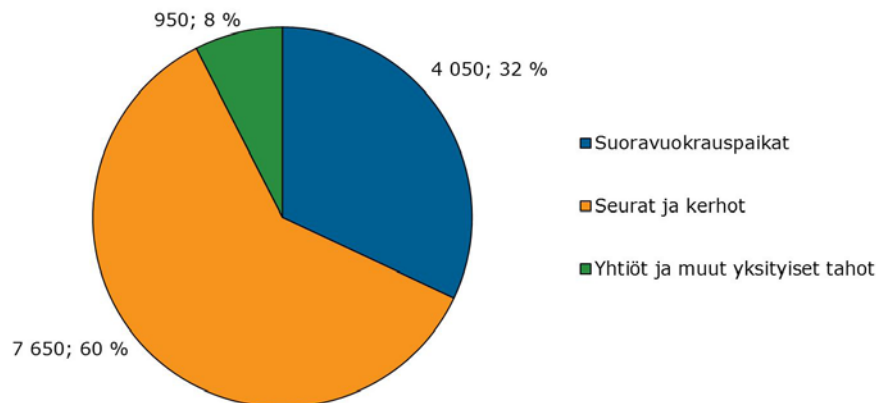
Kuva 3. Vesikulkuneuvorekisterin Helsinkiin rekisteröityjen moottoriveneiden rungon keskimääräinen pituus ja leveys rakennusvuoden perusteella (Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi, 10/2015).

Nykyisistä purjevereistä keskimäärin noin 65 % on rakennettu ja otettu käyttöön aika - välillä 1973–1991. Talouden matalasuhdanteet erottuvat selvästi moottori- että purje - veneiden lukumäärissä. Nykyisellään 2000-luvulla venekannan kasvu johtuu pääasiassa moottoriveneiden suosion kasvusta.

2.2 Helsingin venesatamat

Liikuntavirasto (LIV) vuokraa venesatama- ja talvisäilytysalueet kiinteistövirastolta (KV) ja vuokraa näistä osoitetut venepaikat edelleen yksittäisille veneilijöille sekä venekerhoille. Liikuntavirasto vastaa venesatama-alueiden ylläpidosta.

Helsingin kaupungin alueella olevissa 72 venesatamassa on yhteensä noin 12 650 venepaikkaa (Kuva 4). Luvut eivät sisällä Helsingin kaupungin vierasvenepaikkoja. Muiden kuin Helsingin kaupungin venesatamien venepaikkamäärien arviointiin on käytetty aiempien vuosien tilastoja, Helsingin kaupungin ilmakehu-aineistoja ja lehtileikkeitä. Venesatamat ja talvisäilytysalueet paikkamäärätietoisuuden on esitetty liitteissä 1

Kuva 4. Helsingin venesatamien venepaikkojen jakautuminen vuonna 2014. Venesatamien venepaikkojen kokonaismäärä on noin 12 650 (Helsingin kaupunki, LIV).

Kaupungin alueella olevista venesatamista 31 kpl on pieniä (alle 80 venepaikkaa), 28 kpl keskisuuria (80–300 venepaikkaa) ja 13 kpl suuria (yli 300 venepaikkaa).

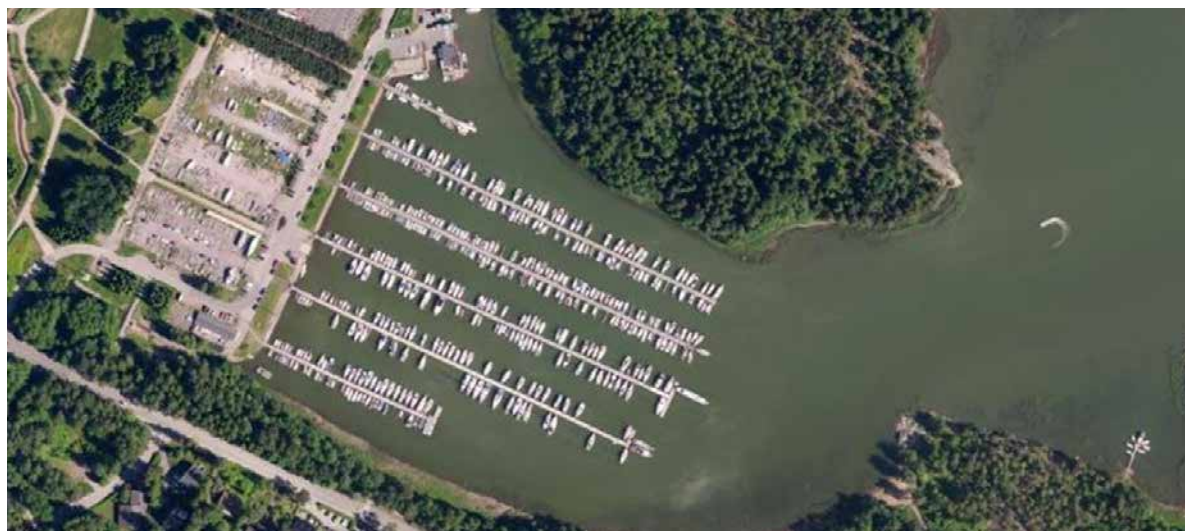
Helsingin kaupungin venesatamista vastaa liikuntavirasto yhdessä venekerhojen ja pursiseurojen kanssa. Vuonna 2014 kaupungin venesatamia oli yhteensä 62, joissa oli noin 11 750 venepaikkaa. Liikuntaviraston hallinnoimia suoravuokrauspaikkoja oli 35 venesatamassa noin 4 050 venepaikkaa eli noin kolmannes kaikista venepaikoista (luku sisältää myös kaupungin omistaman Lähteelän venesataman, joka sijaitsee Kirkkonummella).

Suurin osa eli noin kaksi kolmasosaa kaupungin venesatamien venepaikoista oli vuonna 2014 vuokrattu edelleen venekerhoille ja pursiseuroille, jotka vuokraavat paikkoja edelleen jäsenistölleen. Näitä kokonaan venekerhoille ja pursiseuroille vuokrattuja venesatamia oli yhteensä 25 kappaletta. Hopeasalmen ja Mustikkamaan telakan venesatamat oli vuokrattu yhtiöille ja näistä venesatamista löytyi 40 venepaikkaa vuonna 2014. Venesatamista 14 oli sellaisia, joista löytyi vain liikuntaviraston suoravuokrauspaikkoja.

Venesatamien koko venepaikkojen lukumäärällä mitattuna vaihtelee muutamasta kymmenestä veneestä useaan sataan venepaikkaan. Pienin venesatama on Mesaanikujan venesatama (laiturinpito-oikeus) 12 venepaikalla ja suurin on Puotilan venesatama noin 800 venepaikalla.

Venesatamista suurin osa on asemakaavoissa merkitty venesatama-alueiksi tai alueiksi, joille saa rakentaa laitureita ja venepaikkoja. Naurissalmen ja Meri-Rastilan venesatamat sijaitsevat asemakaava-alueiden ulkopuolella. Muutaman venesataman aluetta ei asemakaavassa ole merkitty venesatamaksi vaan vesialueeksi, joilla on laiturinpito-oikeus.

Yksityisistä venesatamista New Port Jollaksen venesatamassa oli vuonna 2014 arviolta yhteensä noin 100 venepaikkaa ja Vartiokylänlahden rannalla sijaitsevassa Lokitien venesatamassa arviolta noin 50 venepaikkaa. Kaitalahden venesatamaan sijoittuu arviolta noin 60 venepaikkaa, Hepokalliontien venesatamaan noin 10 venepaikkaa ja Kulosaaren Valas on kotisatamana noin 20 veneelle. Helsingin ja Sipoon rajalla Karhusaassa sijaitsevassa Winbergin venesatamassa on 320 venepaikkaa, Skadaholmenin venesatamassa arviolta noin 70 venepaikkaa ja Korsnäsin venesatamassa arviolta noin 70 venepaikkaa.

Kuva 5. Sarvaston venesatama. (Helsingin kaupunki; Karttapalvelu, kartta.hel.fi, ilmakuva 2015)

Suomenlinnassa on useampia venekerhojen Suomenlinnan hoitokunnalta vuokraamia veneilytoimintaan liittyviä venesatama- ja talvisäilytysalueita. Suomenlinnan alueella on myös laitureita, jotka ovat saaren asukkaiden, viranomaisten, puolustusvoimien tai lautta- sekä vesibussiliikenteen käytössä. Suomenlinnan venesatamissa on arviolta noin 100 venepaikkaa, joille saarella on talvisäilytyspaikkoja.

Santahaminan sotilasalueella on Santahaminan venekerhon venesatama, jossa on arviolta noin 105 venepaikkaa ja kerhon jäsenillä noin 134 venettä. Venepaikan saaminen saarelta vaatii kulkuluvan saarelle sekä hakijan tulee kuulua Puolustusvoimien tai Rajavartiolaitoksen henkilökuntaan. Veneen tulee myös olla katsastettu. Saarella sijaitsee myös muita venelaitureita, joihin kiinnittyminen on kiellettyä.

Valtio omistaa Helsingin edustalta myös muita saaria, jotka ovat esimerkiksi ulkoilukäytössä tai Puolustusvoimien hallinnassa. Seurakuntayhtymän hallinnassa olevat saaret toimivat esimerkiksi seurakuntien virkistyspaikkoina.

3 VENEIDEN TALVISÄILYTYKSEN NYKYTILA

Helsingin talvisäilytysalueita oli vuonna 2015 yhteensä 42 kpl, joista 37 kpl oli Liikuntaviraston ja veneseurojen ja -kerhojen hallinnoimia ja 5 kpl oli yksityisiä. Talvisäilytysalueilla oli yhteensä noin **7 100** talvisäilytyspaikkaa (Taulukko 4). Suoraan liikuntaviraston vuokraamia talvisäilytyspaikkoja oli yhteensä 12 talvisäilytysalueella noin 2 000 kappaletta, joten suurin osa alueiden kapasiteetista oli vuokrattu edelleen venekerhoille ja purisseuroille. Lisäksi Helsingin kaupungin omistaman Kirkkonummella sijaitsevan Lähteelän venesataman yhteydessä oli noin 20 talvisäilytyspaikkaa.

Helsingin kaupungin alueilla sijaitsevat talvisäilytysalueet on esitetty yhteenvetona taulukossa 4.

Taulukko 4. Helsingin alueella nykyisin sijaitsevat talvisäilytysalueet. Punaisella taustavärillä korostetut talvisäilytysalueet tulevat kokonaan poistumaan ja oranssilla korostetuista alueista talvisäilytyspaikat tulevat vähenemään lähitulevaisuudessa. Tilastotiedot on koottu vuosien 2005–2015 aineistoista.

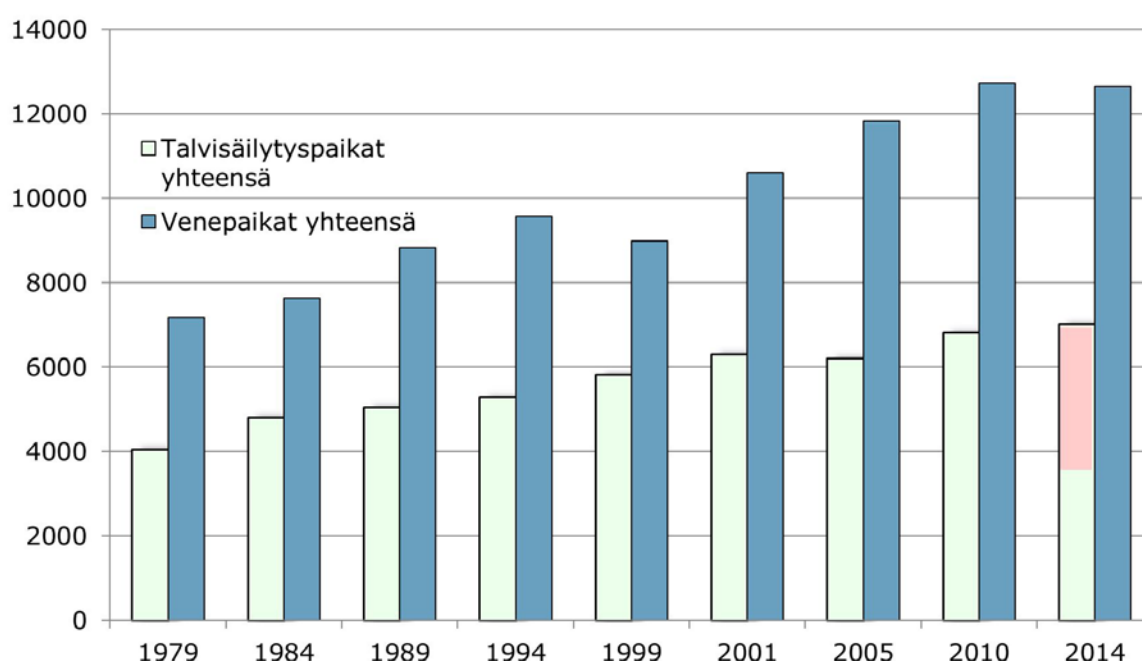
	Talvisäilytysalue	Suoravuokrauspaikat	Kerhot, seuramat ja yhtiöt	Talvisäilytyspaikat yht.	Pinta-ala [ha]	
Eteläinen suurpiiri	Jätkäsaari	300	150	450	4,2	
	Koivusaari	-	385	385	3,11	
	Lemislähti	-	122	122	0,7	
	Pajalahti	125	273	398	2,76	
	Vattunokka	-	340	340	2,57	
	Rajasaari	250	-	250	1,78	
	Humallahti	-	110	110	0,36	
	Taivalsaari	-	150	150	0,39	
	Merisatama (Eiranranta)	150	-	150	0,84	
	Sirpalesaari	-	120	120	0,5	
	Liuskasaari	-	120	120	0,25	
	Särkkä	-	63	63	0,22	
	Katajanokka	-	15	15	0,12	
	Kaisaniemenranta	100	-	100	0,34	
	Suomenlinna	-	100	100	0,81	
	YHTEENSÄ	925	1948	2873	18,95	
	POISTUVAT YHTEENSÄ	775	805	1830	10,53	
	Kaakkoisen suurpiiri	Nandelstadh	-	6	6	0,12
		Naurissalmi	-	150	150	0,54
Hopeasalmen telakka		-	30	30	-	
Mustikkamaan telakka		-	10	10	-	
Yliskylä		-	110	110	0,39	
Laivalahti		100	-	100	0,54	
Pyysaari		-	85	85	0,39	
Sarvasto		89	360	449	3,17	
Reposalmi		-	52	52	0,2	
Marunakuja		-	22	22	0,1	
Strömsinlahti		40	315	355	1,33	
Santahamina		-	120	120	0,75	
YHTEENSÄ		229	1260	1489	7,53	
POISTUVAT YHTEENSÄ	-	-	-	-		
Läntinen suurpiiri	Pikku Huopalahti	-	50	50	0,09	
	Ramsaynranta	-	50	50	0,17	
	YHTEENSÄ	-	100	100	0,26	
POISTUVAT YHTEENSÄ	-	-	-	-		
Keskinen suurpiiri	Hanasaari	-	70	70	0,3	
	Verkkosaari	-	660	660	4,76	
	YHTEENSÄ	-	730	730	5,06	
POISTUVAT YHTEENSÄ	-	730	730	5,06		
Itäinen suurpiiri	Puotila	500	105	605	3,05	
	Marjaniemi / Koivuniemi	100	60	160	0,83	
	Leppäniemi	-	150	150	1,27	
	Lokitie	-	30	30	0,13	
	Pikku Kallahti	-	130	130	0,99	
	Mustalahti	-	200	200	0,62	
	Porslahti	61	120	181	0,74	
	Ruusuniemi I (Vuosaarenlahti)	100	-	100	0,58	
	Ruusuniemi II (Vuosaarenlahti)	50	65	115	0,77	
	Winberg	-	200	200	0,76	
	YHTEENSÄ	811	1060	1871	9,74	
POISTUVAT YHTEENSÄ	500	105	605	3,05		
Helsingin ulkopuolella	Lähteelä	20	-	20	0,1	
Yhteensä	2000	5100	7100	41,7		

Helsingin kaupungin talvisäilytysalueiden ja -paikkojen lisäksi Helsingissä oli yksityisten tahojen talvisäilytysalueita Suomenlinnassa ja Santahaminassa sekä Hanasaaren, Loken ja Winbergin venesatamien yhteydessä.

Nykyisellään talvisäilytystilaa on venettä kohden keskimäärin noin 59 m², mikä on säilytettävien veneiden kokoon nähden vähän. Talvisäilytysalueiden tilankäyttö ei paikoitellen noudata alueiden pienen koon ja epäyhteneväisyyden vuoksi säilytysjärjestelyohjeiden ja -suositusten mukaisia tilavarauksia. Taulukossa 4 esitetyt talvisäilytysalueiden pinta-alat ovat suuntaa-antavia, eikä niiden perusteella voi tehdä yleistyksiä talvisäilytysaluekohtaisen tilankäytön tehokkuudesta.

Helsingin talvisäilytysalueiden talvisäilytyspaikkojen määrä on vuodesta 1979 lähtien kasvanut tasaisesti, mutta hieman venepaikkojen määrän kasvua hitaammin (Kuva 6). Monet nykyisistä talvisäilytysalueista ovat kuitenkin tilapäisinä alueina poistumassa käytöstä lähitulevaisuudessa (poistuvat kuvassa punaisella).

Kuva 6. Helsingin talvisäilytyspaikkojen suhde venesatamien venepaikkoihin. (Helsingin kaupunki, LIV)

Helsingin talvisäilytysalueiden talvisäilytyspaikkojen määrä venesatamien venepaikkoihin nähden on noin 56 % (noin 7 100 veneelle), eli noin 44 % veneistä (5 550 kpl) viedään muualle talvisäilytykseen. Tilanne talvisäilytyspaikkojen määrän osalta oli parhaimmillaan ennen vuosituhaten vaihdetta, jolloin 100 venepaikkaa kohti oli 65 talvisäilytyspaikkaa.

Liikuntaviraston vuonna 2003 laatimassa julkaisussa B33/2003 "Veneiden talvisäilytys - selvitys" esitetyt talvisäilytysalueet käsittivät yhteensä 41 aluetta. Tuolloin poistuvien tai mahdollisesti poistuvien talvisäilytysalueiden määräksi arvioitiin 16 aluetta, joista vuoteen 2015 mennessä on kokonaan käytöstä poistunut neljä aluetta. Hernesaaren talvisäilytysalue on poistunut Pyhän Birgitan puiston rakentamisen tieltä ja kolme muuta aluetta on joutunut poistumaan tai siirtymään Vuosaaren sataman rakentamisen tieltä. Talvisäilytyskäytöstä poistuneilla alueilla on sijainnut noin 290 venepaikkaa. Merisataman (Eiranrannan) talvisäilytysalueen kapasiteetti on pienentynyt noin sadalla talvisäilytyspaikalla.

Vuonna 2003 julkaistussa talvisäilytys selvityksessä arvioituista 16 uudesta mahdollisesta talvisäilytysalueesta Porslahden, Laivalahden ja Eiranrannan alueet ovat toteutuneita vuoteen 2015 mennessä. Vuosaarenlahteen sijoittuva talvisäilytysalue on toteutunut osittain (Ruusuniemi I) laajemman alueen (Ruusuniemi II) ollessa vielä rakenteilla vuonna 2015.

Uudet talvisäilytysalueet ovat osittain korvanneet aiemmin poistuneita alueita. Merisataman talvisäilytysalueen yhteyteen rakennetut Eiranrannan talvisäilytysalueet ovat korvanneet Merisatamasta poistuneita talvisäilytyspaikkoja. Edellä mainittujen poistuneiden ja uusien talvisäilytyspaikkojen nettomuutos vuosina 2002–2014 on ollut noin +100 paikkaa.

Koivusaaren valmisteilla olevan osayleiskaavaehdotuksen (nro 12180 / 21.10.2014) kaavaselostuksen mukaan venesatamajärjestelyt tulevat muuttumaan ja talvisäilytyspaikkojen määrä tulee olemaan selvästi pienempi kuin nykyisin. Talvisäilytyspaikkojen määrä tarkentuu myöhemmin venesatamien yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä. Osayleiskaavaselostuksessa todetaan kuitenkin, että alueen merihenkisyys ja veneilyidentiteetti pyritään säilyttämään ja talvisäilytys pyritään järjestämään osana kaupunkirakennetta.

Jätkäsaaren tilapäinen talvisäilytysalue tulee poistumaan Jätkäsaaren kaavoituksen ja rakentamisen edetessä. Nykyinen talvisäilytysalue sijaitsee pääasiassa vuonna 1979 hyväksytyin asemakaavan nro 8043 mukaisella satama-alueeksi kaavoitetulla alueella. Vuonna 2006 voimaan tullessa Jätkäsaaren osayleiskaavassa (nro 11 350 / 18.8.2006) kyseinen talvisäilytysalue on kaavoitettu pääosin asuintalovaltaiseksi alueeksi.

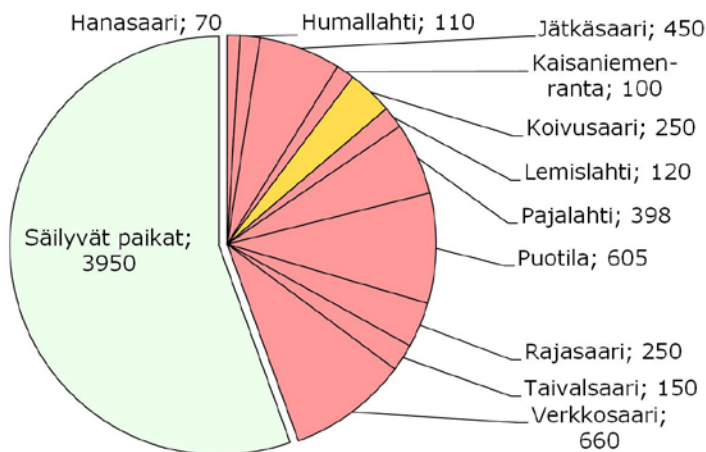
Kaisaniemenrannan veneiden talvisäilytysalueella on voimassa Kaisaniemenpuiston asemakaavamuutos nro 11808 vuodelta 2011. Viereisellä vesialueella on valmisteilla asuntolaivakaava nro 11803, joka on palautettu (Khs 7.3.2011). Molempien kaavojen toteuttaminen tarkoittaa talvisäilytyspaikkojen poistumista.

Taivalsaaren talvisäilytysalue sijaitsee alueella, jolle on vuonna 2009 voimaan tullut asemakaavassa (nro 11290 / 18.6.2009) kaavoitettu puistoalue eikä asemakaavassa ole erikseen mainintoja veneiden talvisäilytysmahdollisuuksista asemakaavan alueella.

Rajasaaren, Humallahten ja Lemislahden venesatama-alueita ja niiden talvisäilytysalueet ovat Helsingin yleiskaavassa (Kaupunkikaava - Helsingin uusi yleiskaava Ehdotus 6.10.2015, Kslk 10.11.2015) esitetty kaavoitettavaksi kantakaupunkialueiksi.

Suvilahdessa sijaitseva Helenin henkilöstön venesatama sekä Hanasaaren voimalaitoksen alueella sijaitsevan venekerhon talvisäilytysalue ovat poistumassa asemakaavaehdotuksen (nro 11840 / 3.6.2010) perusteella. Sörnäistenrannan ja Hermanninrannan osayleiskaavassa (nro 11640 / 14.3.2008) ei ole osoitettu uutta talvisäilytysaluetta nykyisen Verkkosaaren laajan talvisäilytysalueen kohdalle.

Edellä esitetyn mukaisesti arviolta noin **3150** eli yli kolmasosa nykyisistä talvisäilytyspaikoista tulee poistumaan lähitulevaisuudessa (Kuva 7), jolloin tilanne talvisäilytyspaikkojen saatavuuden osalta tulee huonontumaan oleellisesti. Nykyisten talvisäilytysalueiden yhteenlaskettu pinta-ala pienenee nykyisestä noin 20,5 hehtaarilla (noin 49 %).

Kuva 7. Kaavoitustilanteen perusteella poistumassa olevien talvisäilytysalueiden paikkamäärät suhteessa säilyviin talvisäilytyspaikkoihin.

Helsingin uudessa yleiskaavaehdotuksessa on tuotu esiin, että kaupunki tarjoaa edellytykset pienveneilytoiminnalle sekä monimuotoiselle vesiturheilutoiminnalle ja että pienvenesatamien verkko on tiheä. Yleiskaavaehdotuksessa ei ole tuotu esiin maankäytön muutosten aiheuttamia vaikutuksia veneiden talvisäilytykseen.

3.1 Helsingin kaupungin ylläpitämät talvisäilytysalueet

Helsingin kaupungilla on vuonna 2015 yhteensä 12 veneiden talvisäilytysaluetta Helsingin alueella sekä yksi alue Kirkkonummen Lähteelässä. Talvisäilytysalueet sijaitsevat pääasiassa suurten venesatamien yhteydessä lukuun ottamatta Jätkäsaaren talvisäilytysaluetta, joka sijaintinsa puolesta palvelee melko hyvin myös Ruoholahden ja Salmisaaren alueen sekä Koivusaaren ja Pajalahden venesatamien talvisäilytystä. Helsingin kaupungin veneiden talvisäilytysalueiden suorista investoinneista vastaa liikuntavirasto.

Helsingin kaupungin talvisäilytysalueilla on vuonna 2015 yhteensä noin 2000 maksullista talvisäilytyspaikkaa.

Liikuntaviraston uusin talvisäilytysalue on asemakaavan nro 11789 (9.10.2009) mukaisesti toteutettu Vuosaarenlahden venesataman läheisyyteen syksyllä 2015 valmistunut noin 0,6 hehtaarin kokoinen Ruusuniemen pysäköinti-talvisäilytysalue (Ruusuniemi I).

Kuva 8. Vuosaaren Ruusuniemeen (Ruusuniemi I) vuonna 2015 valmistunut pysäköinti- ja talvisäilytysalue. (M. Vähäkäkelä 2015)

Veneiden talvisäilytysalueet on tarkoitettu rungoltaan 2,5–24 metrin pituisille veneille, joita käytetään pääasiallisesti vapaa-ajanviettoon ja urheiluun. Veneiden talvisäilytysalueet Helsingissä eivät yleensä vastaa kapasiteetiltaan niihin yhteydessä olevien venesatamien venepaikkojen lukumäärää. Veneitä joudutaankin kuljettamaan yli maksimietäisyytenä pidetyn 500 metrin päähän veneluiskasta tai nostolaiturista, ja lisäksi osa veneistä varastoidaan venekerhojen talvisäilytysalueilla, veneilijöiden asuntojen tai lomamökkien pihalla sekä osittain myös luvattomasti syrjäisillä kadunvarsien pysäköintialueilla.

Helsingin kaupungin venesatamasääntöjen mukaan vene on siirrettävä talvisäilytykseen ennen venesataman vesialueen jäätymistä, mutta viimeistään 31.12. mennessä. Virallinen veneiden talvisäilytyskausi on 15.9.–10.6. Muina aikoina veneiden säilytys talvisäilytysalueilla on kielletty. Erikseen osoitetuissa laituripaikoissa veneen voi jättää talvehtimaan myös veteen, jolloin laituripaikasta peritään alennettu venepaikkamaksu. Talvisäilytysalueita käytetään purjehduskauden aikana vaihtelevasti telakointivarusteiden, kuten trailereiden ja venepukkien säilytykseen sekä pysäköintialueina.

Liikuntaviraston talvisäilytysalueista osa on nostojärjestyksessä täytettäviä alueita ja osa on ruudutettuja alueita, joissa on asiakaskohtaiset paikkaruudut (Kuva 9). Ruuduttamattomilla alueilla veneet on sijoitettava liikuntaviraston antamien aluekohtaisia sijoittamismääräyksiä noudattaen. Nostojärjestyksessä täytettävillä alueilla talvisäilytyspaikan koko määräytyy veneen, sen pukkien, katteiden sekä muiden telakointiin käytettävien laitteiden veneen talvisäilytyksessä ollessa tarvittavan todellisen tilan mukaisesti.

Venesatamasääntöjen mukaan samassa rivissä säilytyksessä olevien veneiden etäisyys toisistaan on oltava 0,50–0,80 metriä. Ruudutetuilla ja selkeästi kenttään merkityillä alueilla vuokrattava paikka käsittää merkityn ja vuokratun paikan alan.

Kuva 9. Rajasaaren ruudutettu talvisäilytysalue 2014. (Helsingin kaupunki; Karttapalvelu, kartta.hel.fi)

Liikuntavirasto ei järjestä veneiden nostoa eikä laskua talvisäilytysalueillaan, mutta talvisäilytysalueiden yhteydessä on veneiden nosto-/huoltolaitureita sekä veneluiskia. Venesatamista löytyy myös veneiden nostolaitteita. Liikuntaviraston talvisäilytysalueet eivät ole aidattuja eivätkä vartioituja.

Talvisäilytyspaikan lunastamiseksi ja ennen veneen siirtämistä talvisäilytysalueelle veneen omistajan on maksettava säilytysmaksu, joka todennetaan veneeseen, sen peitteeseen tai venepukkiiin näkyvälle paikalle kiinnitettävällä tarralla. Talvisäilytyspaikkaa ei nykytilanteessa voi varata etukäteen, vaan alueet täytetään lähtökohtaisesti veneiden nostojärjestyksessä. Talvisäilytysmaksu sisältää mahdollisuuden talvisäilytystarvikkeiden kesäaikaiseen säilytykseen omistajan omalla vastuulla liikuntaviraston erikseen osoitettavilla telakointitarvikkeiden säilytysalueilla.

Veneen talvisäilytysmaksun suuruus perustuu veneen kokoon. Talvisäilytysmaksu määräytyy veneen tarvitseman todellisen talvisäilytyspaikan koon mukaisesti telakointiin tarvittavat laitteet, varusteet ja pukit mukaan luettuna. Aluekohtaiset hintaerot säilytysalueiden neliöhinnoissa perustuvat esimerkiksi alueiden palvelutasoeroihin.

3.2 Venekerhojen ja -seurojen ylläpitämät talvisäilytysalueet

Helsingissä liikuntaviraston hallinnoimien 13 talvisäilytysalueen lisäksi talvisäilytysaluetta löytyy lukuisten Helsingissä sijaitsevien venekerhojen ja pursiseurojen hallinnoimien venesatamien yhteydestä. Useissa venekerhojen ja pursiseurojen hallinnoimissa venesatamissa kesäaikana autojen pysäköintiin tarkoitettut alueet muuntuvat syksyllä veneiden talvisäilytysalueiksi. Talvisäilytysalueet ovat tällaisella järjestelyllä kätevästi veneilijöiden saavutettavissa eikä veneiden kuljetuksesta ja siirtelystä aiheudu ylimääräisiä kustannuksia ja liikennevirtoja venesatamien ulkopuolelle. Myös veneiden pienet huollot sekä muut telakoimistoimenpiteet onnistuvat lähellä varsinaista venepaikkaa, ja veneet ovat talvikaudellakin helposti käyttäjien saavutettavissa. Venekerhojen ja pursiseurojen hallinnassa olevien venesatamien talvisäilytyspaikat ovat pääasiassa tarjolla jäsenistölle.

Suomenlinnassa on kolme saaren asukkaille varattua veneiden talvisäilytysaluetta. Talvisäilytyspaikan saaminen edellyttää, että paikan veneen omistaja asuu Suomenlinnassa. Santahaminan sotilasalueella on Santahaminan venekerhon veneiden talvisäilytysalue, ja paikan saaminen saarelta vaatii kulkuluvan saarelle sekä hakijan tulee kuulua Puolustusvoimien tai Rajavartiolaitoksen henkilökuntaan.

3.3 Kaupalliset talvisäilytyspalvelut

3.3.1 Talvisäilytysalueet

Helsingissä sijaitsevat kaupalliset talvisäilytysalueet ovat pääasiassa venetelakoiden tai veneilyyn liittyvien yritysten omistuksessa olevia maa-alueita. Alueiden pääasiallinen käyttötarkoitus on asemakaavoituksessa määritelty venesatama-alueiksi ja erityisesti Hernesaarissa teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueiksi.

Kuva 10. Hopeasalmen telakan talvisäilytysalue Mustikkamaalla (Helsingin kaupunki; Karttapalvelu, kartta.hel.fi).

3.3.2 Talvisäilytyshallit

Helsingin alueella veneiden talvisäilytyspalveluita tarjoavia yrityksiä löytyi noin 9 kappaletta. Talvisäilytyshallit sijaitsivat pääsääntöisesti hyvin lähellä merenrantaa eli alle 500 metrin etäisyydellä rannasta muutamaa hallia lukuun ottamatta, jotka sijaitsivat Itä-Helsingissä muutamien kilometrien päässä rannasta.

Veneiden talvisäilytyspalveluita tarjoavat yritykset tarjosivat myös muita veneilyyn liittyviä palveluita kuten korjaus-, huolto-, nosto- ja siirtopalveluita. Veneiden talvisäilytys ei omana liiketoimintanaan ole kaupallisesti riittävän kannattavaa, mutta muun veneilyyn liittyvän liiketoiminnan ja palveluiden ohessa suoritettuna monipuolistaa yritysten liiketoimintamahdollisuuksia.

Kuva 11. Veneiden hallisäilytykseen tarkoitettuja tiloja Vuosaaren venesatamassa (M. Vähäkälä 2016).

Kaupallisissa talvisäilytyspalveluissa on usein mahdollista valita eri palvelukokonaisuuksista veneen omistajan kannalta sopivin vaihtoehto tai pelkkä veneen talvisäilytysmahdollisuus valitussa säilytystilassa. Jotkin palveluntarjoajat tarjosivat "Avaimet käteen"-palvelua, joissa veneen talvisäilytykseen kuuluvat veneen nosto ja lasku, pohjan pesu, kuntotarkistukset ja tarvittavat talvisäilytyskauden aikana tehtävät huollot. Osa halleista toimi myös niin, että veneen omistaja pystyy käymään talven aikana esimerkiksi huoltamassa venettään.

Osa Helsingissä hallisäilytystilaa tarjoavista yrityksistä tarjoaa veneiden talvisäilytysmahdollisuutta myös muualla pääkaupunkiseudun lähistöllä ja Etelä-Suomen alueella. Helsingistä löytyi myös yrityksiä, jotka tarjosivat omista halleistaan veneilyyn liittyviä palveluita ja talvisäilytystilaa noin 150 kilometrin etäisyydellä Helsingistä. Palvelutarjontaan tällöin kuuluvat usein myös nostot ja laskut sekä kuljetus venesatamasta säilytyspaikkaan.

3.3.3 Palvelutarjonta Helsingin ulkopuolella

Talvisäilytyspalveluita tarjoavia yrityksiä löytyy melko runsaasti sekä pääkaupunkiseudulta että laajemmalla alueella Uudeltamaalta ja Etelä-Suomesta. Kaupallisten talvisäilytyspalveluita tarjoavien yritysten talvisäilytyshallien ja -alueiden sijaitessa noin 100 kilometrin tai noin tunnin ajomatkan säteellä Helsingistä voidaan niiden katsoa olevan houkuttelevia ja kilpailukykyisiä vaihtoehtoja helsinkiläisille veneilijöille.

Suurempia veneitä ja aluksia, kuten purjeveneitä ja moottoriveneitä, kuljetetaan myös purjehtimalla talvisäilytykseen eri puolilla rannikkoa sijaitseville talvisäilytysalueille ja -halleihin.

Kuva 12. Loviisan veneveistämön hallisäilytystilaa. (<http://www.loviisanveneveistamo.fi/>)

Erikokoisten veneiden säilytyskustannukset kaupallisten yritysten tiloissa vaihtelevat siten venekoosta riippuen arviolta noin 250 € ja 7 700 € välillä. Talvisäilytyskustannuksiin vaikuttavat lisäksi säilytyksen ohessa ostettavat lisäpalvelut ja huollot.

Kuljetuskustannukset pysyvät kohtuullisina, kun vene kuljetetaan omatoimisesti alle 150 km päähän Helsingistä henkilöauton perässä vedettävällä venetrailerilla. Kuljetuspalveluna toteutetun veneen kuljetuksen kustannukset pääkaupunkiseudun ulkopuolelle ovat täysin riippuvaisia kuljetettavan veneen mitoista, painosta ja tyypistä ja sen mukaisesta kuljetukseen vaadittavasta kalustosta.

3.4 Veneiden säilytys talvisäilytysalueiden ulkopuolella

3.4.1 Talvisäilytys asuntojen ja yritysten pihoiilla

Venetrailerilla siirrettäviä veneitä kuljetetaan Helsingin venesatamista maanteitse myös omakoti- ja rivitalojen pihoihin, yritysten pihoihin ja talleihin sekä kesäasunnoille muualle Suomeen. Tällöin veneitä säilytetään venetrailerien päällä tai erilaisten telakointiratkaisujen varassa (Kuva 13). Jonkin verran veneitä säilytetään myös peitettynä ranta-alueilla virallisten veneiden talvisäilytysalueiden ja venesatamien ulkopuolella luvattomastikin.

Kuva 13. Veneen säilytystä kadunvarressa (S. Virmalainen 2015).

Helsingin kaupungin rakennusvalvontaviraston julkaisussa "Opas omakotiasujalle" todetaan, että veneiden säilytys sallitaan omakotitonteilla, jos sille on tilaa naapurin häiritsemättä. Kuntakohtaisista järjestyssäännöistä on luovuttu 1.10.2003 voimaan tulleen Järjestyslain myötä. Järjestyslaissa ei ole puututtu sellaiseen käyttäytymiseen, joka ei vaaranna yleistä järjestystä ja turvallisuutta, joten laki ei ota kantaa esimerkiksi varastointiin tonteilla. Maankäyttö- ja rakennuslain § 169 ulkoavaruuslain määrittämistä varastoinnin ulkosalla järjestettäväksi, niin ettei se turmele näkyvää maisemaa tai häiritse ympäröivää asutusta. Saman pykälän mukaan asemakaava-alueella aluetta ei saa käyttää ympäristöä rumentavaan tai pitkäaikaiseen tavaroiden ulkosäilytykseen, jos asemakaavasta ei muuta johdu.

3.4.2 Talvisäilytys laiturissa

Suurempia metallirunkoisia veneitä ja aluksia säilytetään jonkin verran myös vedessä venesatamissa talven yli siten, kuin kyseessä olevan venesataman säännöt antavat siihen luvan. Liikuntaviraston erikseen osoittamissa laituripaikoissa veneen voi jättää talvehtimaan veteen, jolloin laituripaikasta peritään kuitenkin alennettu venepaikkamaksu.

Veneen talvehtiminen vedessä tapahtuu veneen omistajan vastuulla. Liikuntaviraston venesatamissa tapahtuva talvisäilytys laiturissa edellyttää siihen soveltuvaa vakuutusta. Paikoitellen, esimerkiksi Hanasaaren voimalaitoksen tuntumassa, on paikallisen venekerhon jäsenillä nykyisellään mahdollisuus säilyttää veneitä talven ajan voimalaitoksen viereisessä Suvilahden altaassa.

Kuva 14. Vene talvehtimassa Herttoniemen Laivalahden venesatamassa (M. Vähäkäkelä 2013).

Liikuntaviraston venesatamissa talvehtii nykyisin noin 4050 vahvarunkoista venettä joka talvi.

3.4.3 Talvisäilytys ulkomailla

Osa isommista veneistä purjehditaan talvehtimaan myös esimerkiksi Suomenlahden toiselle puolelle Viroon, jossa Suomeen markkinoitavia talvisäilytysmahdollisuuksia on mm. Tallinnan Piritassa ja Hiidenmaalla Kärdlassa. Ulkomailla veneitä säilytettäessä tulee huomioida suomalaisten vakuutusyhtiöiden mahdolliset rajaukset venevakuutuksissa.

3.5 Ammattikäytössä olevien veneiden talvisäilytys

Helsingin kaupungin alueella ja edustan saaristossa toimii useita kymmeniä vesibusseja, risteily- ja taksiveneitä ja muita ammattikäytössä olevia veneitä. Osa aluksista talvehtii vedessä, mutta suurin osa nostetaan maihin talveksi.

Helsingin kaupungin veneet ja alukset talvehtivat pääasiassa kaupungin omistamilla tukikohta- ja varikkoalueilla. Helsingin Sataman alukset ovat olleet talvisäilytyksessä pääasiassa sataman varikolla ja sataman hallinnoimilla maa-alueilla sekä halleissa. Valtion eri laitosten kuten pelastuslaitoksen, poliisin, rajavartiolaitoksen ja puolustusvoimien veneitä ja aluksia on myös säilytetty kaupungin omistamilla tukikohta- ja varikkoalueilla sekä osittain yksityisissä kaupallisissa talvisäilytyshalleissa esimerkiksi Hernesaarella.

Kuva 15. Asemakaavassa (nro 11789 / voimaantulo 9.10.2009) esitetty vesibussien ym. isompien alusten käyttöön osoitettu talvisäilytysaluevaraus Ruusuniemen kanavan länsipuolella. (Ilmakuva 2014, Helsingin kaupunki; Karttapalvelu, kartta.hel.fi)

Ruusuniemenkanavan yhteyteen Vuosaaren suunnitteilla oleva vesibussien talvisäilytysalue parantaa vesibussien talvisäilytysolosuhteita Helsingin alueella. Osa aluksista on myös viety talvehtimaan Helsingin ulkopuolelle yksityisiin talvisäilytyshalleihin.

3.6 Veneilijöiden näkemyksiä talvisäilytyksestä

Vuosina 2007 ja 2011 veneilijöille osoitetun kyselytutkimusten perusteella useat kyselyyn vastanneet veneilijät toivoivat selkeämpää ja järjestelmällisempää veneiden talvisäilytystä. Vastauksissa nousivat talvisäilytyspaikkojen osalta esiin erityisesti seuraavat asiat:

- Toivottiin venepaikkojen ennakkovarausmahdollisuutta, jolloin veneilykautta voisi jatkkaa pidempään, kun veneen telakointia ei tarvitsisi kiirehtiä talvisäilytyskauden alkaessa syyskuun puolessa välissä ja kilpailu parhaista talvisäilytyspaikoista vähenisi.

- Selkeä organisointitarve, jolloin jokainen talvisäilytyspaikka ko. alueella olisi numeroitu ja mahdollisuuksien mukaan myös merkitty maastoon.
- Valvontajärjestyksen ja järjestyssääntöjen noudattamisen osalta on puutteita. Nykyään sääntöjä venytetään ja rikotaan, ja venepaikkoja "varataan" koko kesän ajan esimerkiksi jättämällä raskaat venepukit talvisäilytyspaikalle talven jäljiltä vaikka se järjestyssäännöissä onkin kiellettyä.
- Todettiin talvisäilytyspaikkojen lisätarve sekä toivottiin talvisäilytyspaikan sijaintia lähellä omaa venesatamaa ja lähellä rantaa.
- Esitettiin talvisäilytyspaikkojen mahdollista kytkemistä venepaikkoihin. Vastauksissa ehdotettiin, että maksettua venepaikkaa vastaan voisi samalla lunastaa myös talvisäilytyspaikan.
- Esitettiin turvallisuuspuutteita ja -ongelmia, joita voitaisiin parantaa esimerkiksi alueiden aitaamisella ja alueiden valaistusta parantamalla, jolloin veneisiin ja varusteisiin kohdistuva ilkivalta vähenisi.
- Esitettiin ehdotuksia ja toivomuksia Liikuntaviraston vuokrattavista hallipaikoista.
- Esitettiin alueiden vuoroittaiskäyttöä kesäisin pysäköintialueina.

Myös joitain palveluita toivottiin useissa kyselyn vastauksissa talvisäilytysalueille. Sähkön- ja vedensaanti koettiin tärkeiksi elementeiksi toimivan talvisäilytysalueen kohdalla, ja useissa vastauksissa toivottiin myös yleistä siisteyttä ja parempaa huolehtimista alueiden jätehuollosta. Kyselyvastauksissa myös huomioitiin joidenkin alueiden huonon maapohjan aiheuttamat ongelmat.

Veneiden huoltaminen itse ja omatoiminen telakointi sekä veneen yleiseen kunnossapitoon liittyvät toimet ovat kuuluneet olennaisena osana veneilyyn. Veneily on nähty ja koettu myös elämäntapana. Vanhemmilla sukupolvilla on perinteisesti ollut taipumusta omatoimiseen veneiden kunnostukseen ja ylläpitoon, ja näiltä sukupolvilta on myös löytynyt osaamista ja kädentaitoa sekä ymmärrystä veneiden vaatimasta ylläpidosta. Tällaisia veneilijätyyppejä palvelevat hyvin talvisäilytysalueet sekä hallit, joissa on tilaa tehdä kunnostustoimenpiteitä sekä mahdollisuus sähkön ja veden käyttöön. Tällaisia täysin omatoimisesti veneensä huoltavia on tällä hetkellä arviolta noin 30 % veneilijöistä (Finnboat: VISIO 2025). Tee-se-itse-henkilöt usein myös tavoittelevat rahallista säästöä tekemällä asioita omatoimisesti.

Helsingin veneilystrategia 2020 -selvityksessä (2012) on nostettu esille veneilyn parissa toimivien ikäryhmien välisiä eroja sekä nuorempien sukupolvien muuttuneita kulutustottumuksia ja odotuksia vapaa-ajankäytölleen. Perinteisten veneilijöiden ikääntyminen luo tarpeen veneilyä tukeville toiminnoille, kuten telakoinnille ja huoltopalveluille. Selvityksessä todetaan, että tulevaisuudessa veneilijät edellyttävät harrastukseltaan yhä enemmän tehokkuutta ja elämyksiä, joita palveluiden tulisi tukea. Ei kuitenkaan tule unohtaa veneilijöiden omatoimista kunnostustyötä, joka keväisin ja syksyisin tulee jatkossakin muodostamaan tärkeän osan perinteistä veneilykulttuuria veneilyturvallisuuteen sekä veneilyalan sosiaaliseen toimintaan liittyen.

Tulevaisuudessa veneilijät haluavat yhä enemmän maksimoida itse veneilyn elämyksellisyys ja uuden kokemuksen luopuen veneen omistamisen ja huollon aiheuttamista rajoitteista. Valmiille ja helpoille ratkaisuille todetaan olevan kasvava kysyntä. Veneilijät ovat myös valmiita maksamaan laadukkaista palveluista, joissa heidät ja heidän palvelutarpeensa otetaan huomioon. "Avaimet käteen" -tyyppisten palveluiden suosio on noussut esiin myös veneilyalan julkaisuissa sekä haastateltaessa kokonaisvaltaisia veneilypalveluita ja hallisäilytyspalveluita tarjoavia yrityksiä. Uusimpana Suomeen rantautuvana toimialana on suurten huvijahtien omistajille tarjottava ns. "management"-palvelu, joka kattaa kaikki veneen hoitoon ja miehitykseen liittyvät asiat.

Nuorten veneilijä sukupolvien osalta korostuu veneilypalveluihin liittyvän tiedon saamisen helppous ja nopeus. Talvisäilytysalueen ylläpitäjän internetsivuilta saatavilla olevan tiedon tulisi olla ajantasaista venepaikkatilanteen sekä hinta- ja oheispalvelutietojen

osalta. Omatoimisten veneilijöiden keskuudessa talvisäilytyspaikat yleensä järjestetään hyvien yhteyksien ja venesataman sijainnin läheisyyden mukaan, eikä vakiintunutta venepaikkaa pyritä jatkossakaan vaihtamaan.

Liikuntaviraston vuosina 2007 ja 2011 teetettyjen kyselyjen vastauksissa ilmenee hyvin vastakkainasettelun näkökulmat. Vastauksissa on todennut, että kaupungin tulee ehdottomasti säilyttää Merisatamassa sijaitseva talvisäilytysalue, koska se on ”merihenkisen kaupungin komistus” eikä aluetta tarvita muuhun toimintaan talvella. Vastauksissa on myös kehoitettu hävittämään talvisäilytys Merisatamasta ja siirtämään se vaikka Kirkkonummelle. Kiteytettynä on todettu, että ”venesäilytystä ei tarvita kaupungin parhaalla paikalla Merisatamassa”.

Kuva 16. Veneiden talvisäilytystä Eiranrannassa. (M. Vähäkäkelä 2015)

Edellä esitettyyn vastakkainasetteluun voidaan vaikuttaa muuttamalla asenteita mm. talvisäilytysalueiden yleisen siisteyden osalta esim. huolehtimalla peitteiden ja telttojen ydenmukaisuudesta sekä venepukkien varastointiratkaisuista kesäaikana.

Venesatamien ja talvisäilytysalueiden lähistöjen asukkaat ovat esimerkiksi venesatamien kaavoitushankkeiden yhteydessä vastustaneet veneiden talvisäilytystä keskeisillä ja näkyvillä paikoilla, koska se aiheuttaa ympäristössä maisemallista ja esteettistä haittaa ja siten mahdollisesti myös vaikuttaisi kiinteistöjen arvoon.

3.7 Talvisäilytykseen liittyvät vakuutus- ja turvallisuusasiat

Veneiden talvisäilytykseen liittyvien vakuutusten osalta on säädetty vakuutuslainsäädännössä mm. vakuutus sopimuslaissa (29.6.1994/543). Vakuutuslainsäädännössä on osaltaan otettu kantaa talvisäilytysalueiden turvallisuuden parantamiseksi veneen omistajilta ja talvisäilytyspaikkoja hallinnoivilta tahoilta vaadittaviin toimenpiteisiin.

Veneiden telakoinnin aikaiset varkaus-, ilkivalta- ja palovahingot korvataan yleensä venevakuutuksesta. Eri yhtiöiden venevakuutukset ovat tyypillisesti voimassa Pohjoismaissa. Vakuutukseen kuuluu myös vastuuvahinko, joka korjaa veneen omistajan toimesta muille aiheutettuja vahinkoja.

Vakuutusten rajoitukset on esitetty vakuutusyhtiöiden vakuutusehdoissa. Vakuutusehtojen mukaan korvattavan vahinkotapaturman tulee johtua ulkoisesta ja äkillisestä sekä ennalta arvaamattomasta syystä. Venevakuutus ei kata henkilöiden moitittavasta menettelystä eikä myöskään suunnittelu-, asennus-, rakenne-, materiaali-, käsittely- tai työvirheestä johtuvia vahinkoja. Myös luonnonolosuhteista johtuvia vahinkoja kuten kovasta tuulesta, pakkasesta, jäätymisestä, lumesta, sateesta, tulvasta tai aallokosta aiheutuvia vahinkoja ei tyypillisesti korvata.

Vakuutusehdoissa on yleensä painotettu viranomaisten antamien paloturvallisuusohjeiden ja -määräysten noudattamista. Paloturvallisuusohjeissa ja -määräyksissä on otettu kantaa mm. polttoaineen säilytykseen ja tulitöiden tekoon.

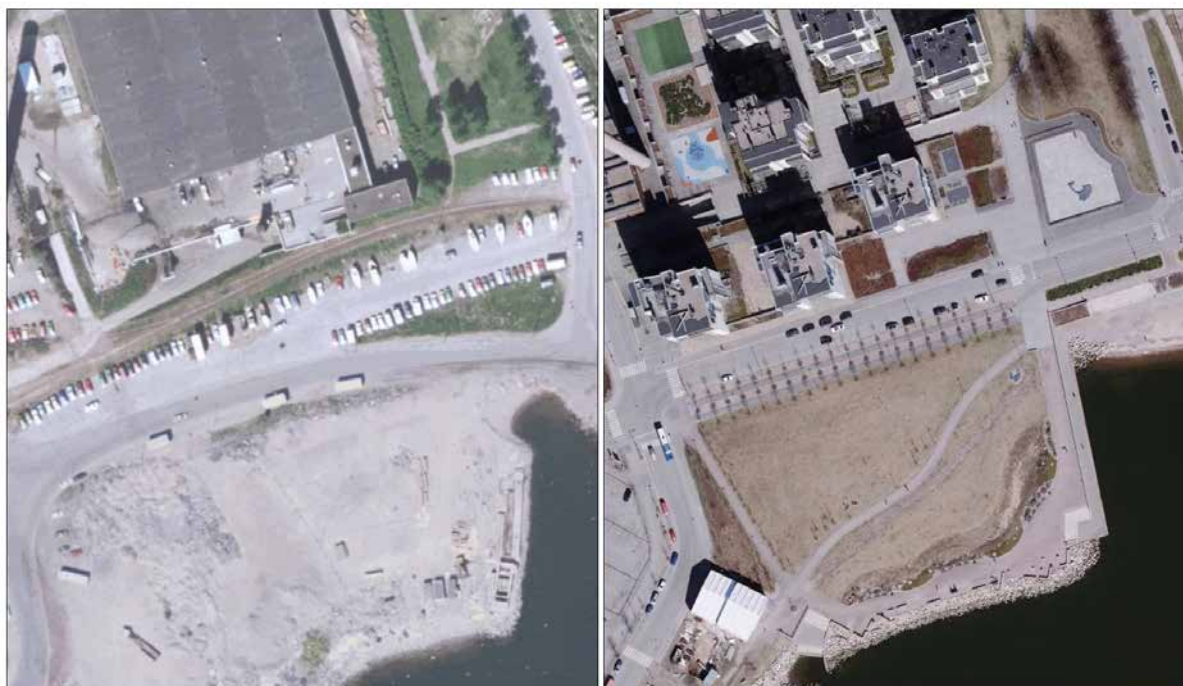
Telakoinnin/talvisäilytyksen järjestävän tahon on paloturvallisuuden osalta lisäksi noudatettava mitä pelastuslaissa (29.4.2011/379) on säädetty mm. kiinteistöjen pelastusteiden osalta (pelastuslaki 3 luku 11 §). Telakanomistajan ja toiminnanharjoittajille on laadittu turvallisuusohje (Finanssialan keskusliitto 2014). Turvallisuusohjeessa on mm. esitetty että venetelakoille ja -korjaamoille tulee kohteen haltijan toimesta laatia pelastussuunnitelma (pelastuslaki 2 luku 15 §). Ohjeessa on otettu kantaa myös vaarojen arviointiin, veneiden sijoitteluun ja tietojen hallintaan, syttyviin nesteisiin yms. sekä alueella liikuttamiseen ja luonnonolosuhteisiin. Lisäksi ohjeessa otetaan kantaa säilytystilojen vaatimuksiin mm. paloturvallisuuden ja rikosturvallisuuden kannalta. Ohje ei ole vakuutusyhtiötä sitova ja kukin vakuutusyhtiö voi poiketa turvallisuusohjeista vakuutusehdoissaan.

4 TALVISÄILYTYKSEEN LIITTYVÄT KEHITYSNÄKYMÄT JA HAASTEET

1.1 Yleiset kehitysnäkymät Helsingissä

Helsinki on kehittynyt, tiivistynyt ja jopa laajentunut huomattavasti viimeisten vuosikymmenten aikana eikä kaupungin kehittymiselle näytä olevan pysähdystä tiedossa lähivuosina tai edes vuosikymmeninä. Helsingin maankäyttö on tiivistynyt ja ranta-alueita on rakennettu kiihtyvällä tahdilla viimeisten parinkymmenen vuoden aikana. Etenkin Vuosaaren sataman valmistuminen on mahdollistanut entisten satama-alueiden, kuten Länsisataman ja Jätkäsaaren sekä Kalasataman ja Sompasaaren, kaavoittamisen muuhun kuin satamatoimintaan.

Veneiden talvisäilytysmahdollisuuksien kysyntä keskittyy luonnollisesti pääasiassa venesatamien yhteyteen ja läheisyyteen. Optimaalisessa tilanteessa jokaiselle venepaikalle tulee löytyä vastaava talvisäilytyspaikka läheltä, enintään 500 metrin päästä rannasta. Talvisäilytysalueiden ollessa puristuksessa muun kaupunkisuunnittelun ja maankäytön välissä tulee tehostaa nykyisten talvisäilytysalueiden tilankäyttöä ja etsiä uusia talvisäilytykseen soveltuvia alueita ensisijaisesti nykyisten venesatamien läheisyydestä tai kauempaa sekä kehitettävä uusia kaupunkikuvallisuuteen soveltuvia tilaratkaisuja.

Kuva 17. Hernesaaren Eiranranta; ranta-alue on muuttunut veneiden talvisäilytyksestä asuin-alueeksi (Ilmakuvat: vasen 1988, oikea 2014. Helsingin kaupunki; Karttapalvelu, kartta.hel.fi)

Veneiden talvisäilytyksen näkökulmasta kaupungin maankäytön kehitys on ollut haasteellista, kun veneiden talvisäilytyksen sijoittamisesta on esitetty pitkälti kahta vastakkaista näkökulmaa eikä ongelmaan ole selkeää linjausta. Toisen näkökulman mukaan merellisen kaupungin tulisi järjestää riittävät tilat veneiden säilytykseen, ja lisäksi talvisäilytyspaikkojen tulisi myös sijaita lähellä venesatamia. Näin ollen veneet kuuluvat osaksi kaupunkikuvaa – olivat ne sitten purjehtimassa tai talviteloillaan, eikä niitä nähdä maisemakuvaa heikentävänä elementtinä. Vastakkaisen näkökulman mukaan veneitä ei tulisi pitää kaupungin keskustassa ja asutuksen keskellä yleistä näkymää rumentamassa. Talvisäilytys koetaan ranta-alueiden osalta merkittäväksi esteettiseksi haitaksi, joten se on pyrittävä minimoimaan.

Veneiden talvisäilytys lämpimissä säilytyshalleissa on lisääntynyt viime vuosina. Vielä kohtalaisen uutena veneiden talvisäilytysmuotona on Yhdysvalloista Suomeen hiljalleen rantautunut venehotelli-konsepti, joka on alun perin tarkoitettu veneiden säilytykseen laituripaikan sijaan. Tällöin yrittäjä siirtää veneen veneilijän tarpeiden mukaan veteen ja sieltä säilytykseen veneilytarpeen mukaan. Helsingissä venehotelli -konsepti on ainakin toistaiseksi mukautunut pitkälti veneiden talvikauden aikaiseen hallisäilytykseen. Veneiden korkeasäilytyshallien toiminnasta ja kustannustehokkuudesta ei ole Helsingissä kokemuksia. Tonttimaan kalleus suhteessa pääkaupunkiseudun ulkopuolella olevien halliratkaisujen toteutumiseen on nähty merkittävänä esteenä ko. toiminnan yleistymiselle.

Korkeasäilytyshallit soveltuvat parhaiten pituudeltaan noin 5-10,5 metrin moottoriveneiden säilytykseen, jolloin veneet varastoidaan ympäristöystävällisesti ja tehokkaasti hyllyihin useampaan kerrokseen ja hallien korkeutta kasvattamalla saadaan luotua lisää säilytystilaa. Pelkkä veneiden säilytystoiminta ei kuitenkaan ole taloudellisesti kannattavaa, joten yrittäjän tulee mahdollistaa samoissa tiloissa myös veneilyn huoltopalveluiden kuten esim. korjaamo-, huolto- ja asennuspalveluiden tarjonta.

Kuva 18. Esimerkki venehotellin toiminnasta; Inkoon venehotelli. (www.venehotelli.fi)

Jätkäsaareen sijoittuvan Saukonlaiturin asemakaava-alueen itäosaan on esitetty tontti yksityiselle veneiden korkeasäilytykselle (KTY-1). Lähtökohtana on, että veneiden korkeasäilytys korvaisi kesäaikaan laituripaikkoja tarjoten samalla talvisäilytyspaikan. Tontille oli tarkoitus tulla ”Jätkän venehotelli”, jonka piti aloittaa toimintansa vuonna 2013. Venehotelli toimintaa ei alueella ole ainakaan vielä käynnistetty.

Nykyisellään Hernesaareen sijaitseviin varastohalleihin on keskittynyt merkittävä määrä talvisäilytykseen liittyvää yritystoimintaa. Alueen asuntorakentamisen myötä talvisäilytyskäytössä olevat hallit (noin 28 000 m²) kuitenkin tullaan purkamaan vuoteen 2018 mennessä. Tällöin talvisäilytyspaikat vähenevät myös kaupallisten toimijoiden osalta ja tästä seurannee paineita hallitoiminnan jatkamisen suhteen.

Hernesaaren alueelle on myös Helsingin uudessa yleiskaavaehdotuksessa tehty aluevarauksia muun muassa veneilyyn liittyvän varastointitoiminnan tarpeita silmällä pitäen. Venehalleista esitettyjen näkemysten mukaan hyvässä paikassa sijaitseva riittävän iso halli luo tarpeeksi kustannustehokkaan ympäristön sekä veneiden talvisäilytykselle että veneilyyn liittyvien palvelujen tuottamiselle.

4.2 Talvisäilytyspaikkojen tarve lähitulevaisuudessa

Helsingin valmisteilla olevissa ja hyväksytyissä, mutta toistaiseksi toteuttamatta olevissa asemakaavoissa on kaavoitettu yhteensä noin 1 220 uutta venepaikkaa. Osayleiskaavoissa on esitetty uusia venepaikkoja noin 870. Arviot venepaikkamääristä perustuvat kaavaselostuksissa esitettyjen venepaikkamäärien tai kaavoissa venesatamiksi osoitettujen aluevarausten pinta-alatietoihin. Helsinkiin on kaavoitustilanteen perusteella arvioitu tulevan uusia venepaikkoja yhteensä noin 2 100.

Uusia talvisäilytyspaikkoja on odotettavissa pääosin suunniteltujen uusien venesatamien yhteyteen niiden pysäköinti- ja tausta-alueille. Yhteensä uusia talvisäilytyspaikkoja on odotettavissa noin 1 350, eli noin puolet venepaikkojen määrästä (Taulukko 5).

Taulukko 5. Kaavoituksen perusteella odotettavissa olevat uudet vene- ja talvisäilytyspaikat venesatamakohtaisesti arvioituna. Uudet venesatamat ja talvisäilytysalueet on korostettu turkoosilla. Talvisäilytyspaikkamäärät on arvioitu kaavaselostusten ja kaavoissa osoitettujen aluevarausten perusteella.

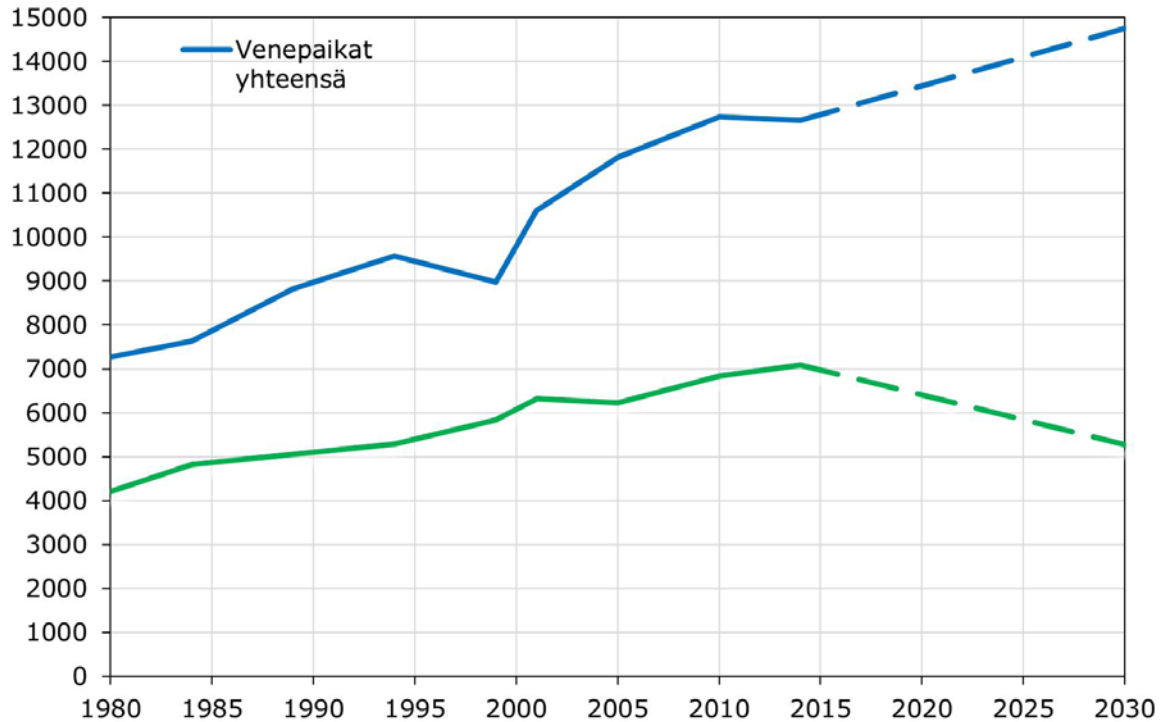
Venesatama	Uudet venepaikat	Uudet talvisäilytyspaikat
Asemakaavat		
Jätkäsaari	150	60
Kipparlahti	0	100
Kruunuvuorenranta	300	150
Skatan talvisäilytysalue	0	150
Vuosaarenlahti ja Ruusuniemi	200	320
Verkkosaari	400	20
Winbergin venesatama	170	50
Osayleiskaavat		
Hernesaari	500	470
Koivusaari	70	0
Meri-Rastila	35	0
Sompasaari	100	0
Vartiosaari	175	30
YHTEENSÄ	2 100	1 350

Östersundomin yhteisessä yleiskaava-ehdotuksessa, joka sisältää myös Granön, ei ole esitetty tarkempia lukemia tai laskelmia kaava-alueelle sijoittuvista vene- tai talvisäilytyspaikkamääristä. Kaavoitustilanne on esitetty tarkemmin kaavakohteittain liitteessä 3.

Edellä esitetyn mukaisesti venepaikkojen määrä tulee kasvamaan nopeammin suhteessa talvisäilytyspaikkojen määrän kasvuun. Toisaalta paikkamäärien suhteeseen tulee huomattavasti vaikuttamaan eri kaavojen toteutusaikataulut. Niin ikään venepaikkojen ja talvisäilytyspaikkojen suhteeseen tulee vaikuttamaan muutosten alla olevien venesatamien ja talvisäilytysalueiden muutos- ja poistumisaikataulut. Östersundomin ja Granön tulevilla suunnitteluratkaisuilla on erityisen suuri vaikutus myös Helsingin alueen vene- ja talvisäilytyspaikkamääriin.

Tämän hetken kaavoitustiedon mukaan kaupungin nykyisiin ja suunnitteilla oleviin venesatamiin on tulossa uusia venepaikkoja yhteensä noin 2 100. Lähitulevaisuudessa nykyisiltä talvisäilytysalueilta poistuu noin 3 150 talvisäilytyspaikkaa. Talvisäilytyspaikkojen nettopoistuma uudet kaavoitetut talvisäilytyspaikat huomioiden on noin 1800, eli vuonna 2030 olisi nykyisten kaavojen toteutuessa käytössä vain noin 5 300 talvisäilytyspaikkaa. Vene- ja talvisäilytyspaikkoihin kohdistuvat muutokset eivät tapahdu kerralla vaan useiden vuosien aikana asemakaavojen ja osayleiskaavojen toteutuessa.

Vene- ja talvisäilytyspaikkojen muutoksen on oletettu tapahtuvan Helsingin uuden yleiskaavan mukaisen aikajänteen kuluessa vuoteen 2030 mennessä (Kuva 19).

Kuva 19. Vene- ja talvisäilytyspaikkojen määrän kehitysennuste vuoteen 2030. Kuvaajat perustuvat kaavoitustietoihin. Kuvaajaa ei sisällä Östersundomin yhteisen yleiskaava-alueen vene- ja talvisäilytyspaikkamääriä.

Edellä esitetyn kehitysennusteen mukaan vuonna 2030 on 100 venepaikkaa kohti vain 36 talvisäilytyspaikkaa, ellei ryhdytä toimenpiteisiin tilanteen parantamiseksi. Vuonna 2030 olisi siten nykyiseen verrattuna arviolta 20 talvisäilytyspaikkaa vähemmän 100 vene - paikkaa kohti. Talvisäilytykseen käytettävissä oleva kokonaispinta-ala tulee pieneneään nykyisestä 42 hehtaarista noin 28 hehtaariin.

Talvisäilytysalueilla olevien talvisäilytyspaikkojen tarve vuonna 2030 on nykyisen kal - taisilla tiiviillä talvisäilytysjärjestelyillä 8 850 kpl (= 0,6 x 14 750 kpl). Mikäli korjaaviin toimenpiteisiin talvisäilytyspaikkojen määrän lisäämisen suhteen ei ryhdytä, on talvisäi - lytyspaikkoja arvioitu olevan nykykäytännön mukaisella tilankäytöllä 3 550 kpl (= 8 850 kpl-5 300 kpl) liian vähän vuonna 2030 (Östersundomin yhteisen yleiskaavan kaava-alue ei sisälly arvioon).

Uusien talvisäilytyspaikkojen todellinen tarve on noin 5 000 kpl, kun otetaan huomioon säilytysjärjestelyohjeiden ja -suositusten mukaiset tilavaraukset myös nykyisillä talvisäi - lytysalueilla (ks. Taulukko 10, s. 49).

5 TALVISÄILYTYSALUEIDEN JA -HALLIEN VAATIMUKSET

Optimaalisin ja tavoiteltavin sijoituspaikka talvisäilytysalueelle on luonnollisesti lähellä rantaa vesistön ääressä. Näin on Helsingissä perinteisesti ollutkin, sillä kaikki nykyiset Helsingin kaupungin Liikuntaviraston 13 talvisäilytysaluetta (12 Helsingissä ja 1 Kirkko - nummella) ja pääosa venekerhojen talvisäilytysalueista sijaitsevat meren läheisyydessä. Talvisäilytyksen kannalta sopivimmat paikat ja alueet soveltuvat lähtökohtaisesti myös muille merellisille palveluille. Venesatamien ja veneiden talvisäilytysalueiden sijaitessa kaupungin parhailla paikoilla meren äärellä on niihin kohdistunut luonnollisesti muutos- ja

siirtämissuunnitelmia muun rantarakentamisen tieltä. Rantarakentamisen tiivistyessä talvisäilytysalueiden kokoon, määriin ja sijoitteluun on kohdistunut rajoituksia eivätkä nykyiset alueet enää riitä vastaamaan nykyistä tilantarvetta.

5.1 Aluevaraukset ja mitoitukselliset lähtökohdat

Veneiden talvisäilytysalueella tarkoitetaan maa-aluetta, jolle veneet nostetaan talvisäilytystä ja huoltotoimenpiteitä varten. Talvisäilytysalueelta on lisäksi varattava tilaa maihin nostettujen veneiden tukemiseen ja peittämiseen käytettävien tarvikkeiden säilyttämistä varten. Talvisäilytysalue voi sijaita satama-alueella tai satama-alueen ulkopuolella. (Rakennustietosäätiö 1975) Talvisäilytysalueella tulee myös olla riittävästi tilaa veneiden keväiselle kunnostukselle.

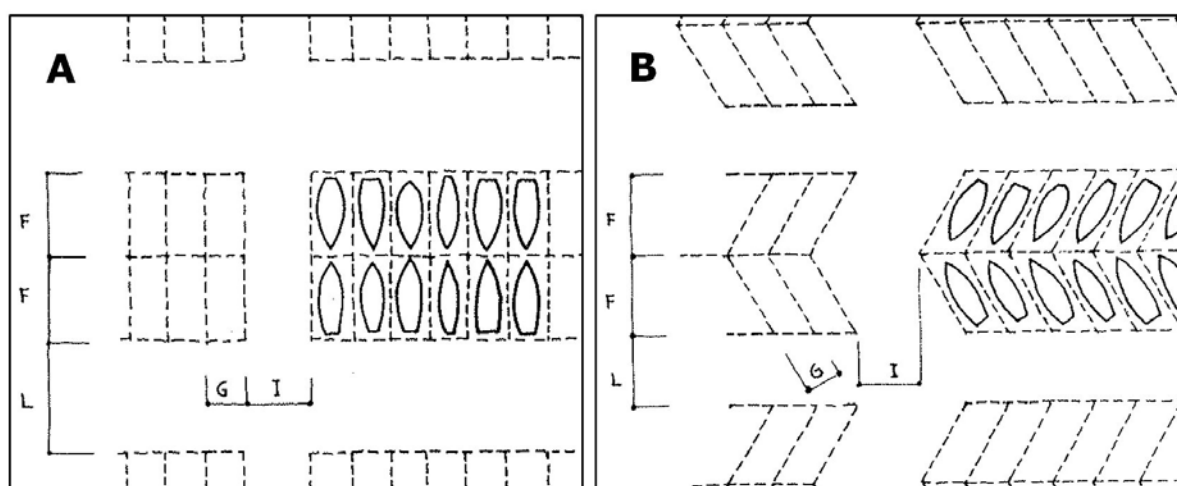
Paloturvallisuussyistä veneitä tulisi säilyttää korkeintaan noin 500 - 600 m²:n suuruisissa kortteleissa (Suomen Kaupunkiliitto 1981). RT -kortiston mitoituksen mukaan veneitä tulisi säilyttää noin 500 m²:n suuruisissa säilytyskortteleissa (Rakennustietosäätiö 1975).

Talvisäilytyksen tilantarpeeseen vaikuttaa oleellisesti myös autojen pysäköintitarve talvisäilytysalueiden yhteydessä sekä kääntötilat venetraileri- ja esimerkiksi mahdollisia erikoiskuljetuksia varten. Lisäksi reitit venekorttelien välissä mahdollistavat laajemmat mahdollisuudet veneiden huolto- ja kunnostustoimenpiteille, kun tarvittava kalusto ja laitteisto saadaan kuljetettua veneiden vierustoille. Välit toimivat myös pelastusreitteinä.

Talvisäilytysalueilta tulee myös varata tilaa ja erikseen osoitetut säilytyspaikat purjeveneiden mastojen säilytykseen. Lisäksi tulee osoittaa alueet talvisäilytysvarusteiden säilytykseen silloin, kun niitä ei tarvita telakointiin.

Paloturvallisuuden vaatimat etäisyydet veneiden ja venekorttelien välissä lisäävät talvisäilytysalueiden tilantarvetta. Venekorttelien välissä tulee olla ainakin noin 8 metrin levyiset palokujat/pelastustiet, joita pitkin veneitä voidaan siirtää. Telakointi- ja talvisäilytysalueille on välttämätöntä laatia sammutus- ja pelastussuunnitelma ja palonsammutusveden saatavuus on taattava läpi vuoden (Merenkulkulaitos 2007). Sammutusveden johtaminen talvisäilytysalueille tulee ratkaista jo asemakaavoitusvaiheessa.

Veneet on mahdollista järjestää talvisäilytyskortteleihin eri tavoin. Talvisäilytyspaikkojen sijoittelu riippuu alueen paikallisista olosuhteista ja käytössä olevasta tilasta (Kuva 20).

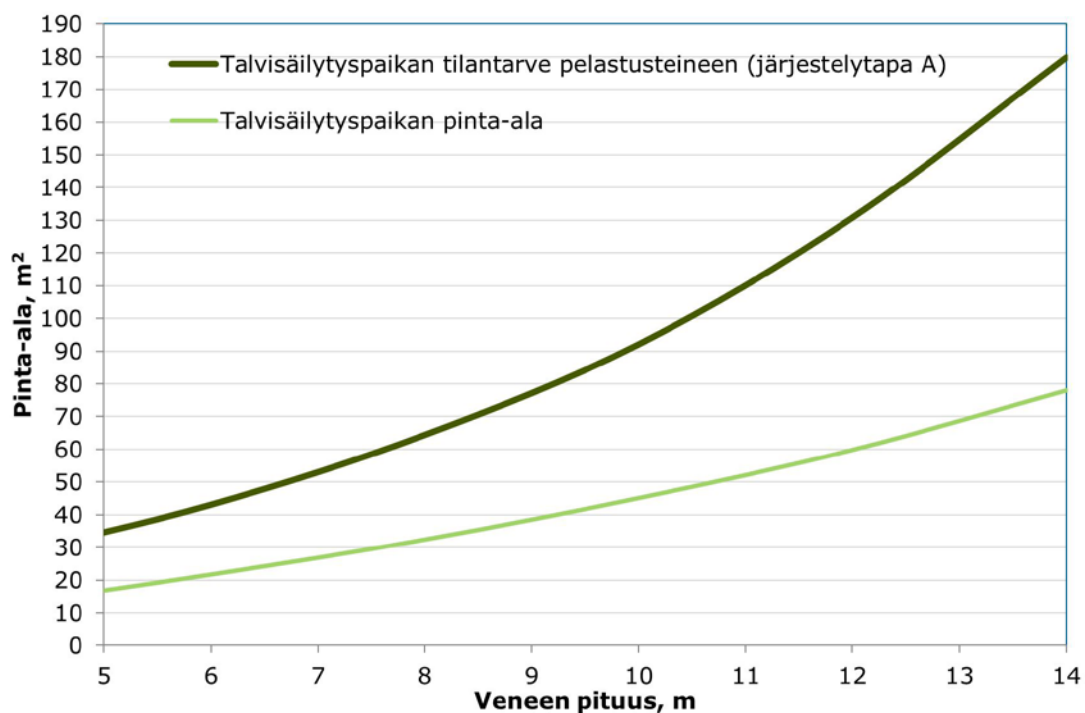

Kuva 20. Veneiden talvisäilytysjärjestelyt, esimerkit A ja B. (Suomen Kaupunkiliitto 1981)

Kuvassa 20 esitettyjen esimerkkien A ja B mukaisia talvisäilytysjärjestelyjä vastaava tilantarve on esitetty taulukossa 10 (Suomen kaupunkiliitto, 1981). Taulukon 10 suureiden mukaisesti lasketut talvisäilytyspaikkojen tilantarpeet on esitetty kuvassa 21.

Taulukko 6. Talvisäilytysalueiden mitoitustaulukko. Esitetyt mitat ovat pääosin oppaan ”venesatamasuunnittelu” mukaisia (Venesatamasuunnittelu, kaupunkiliiton julkaisu C38, Helsinki 1981). Kortteleiden väliseksi liikennetilan minimileveydeksi on esitetty 8 m (Telakanomistajan ja toiminnanharjoittajan turvallisuusohje, finanssialan keskusliitto 2014).

Mitoitusveneiden pituus, m	6	8	10	12
F, talvisäilytyspaikka pituus (m)	7.0	9.0	11.0	13.0
G, talvisäilytyspaikka leveys (m)	3.1	3.6	4.1	4.6
L, vaihtoehto A, liikennetila kortteleiden pituussuunnassa, leveys (m)	10.0	12.0	14.0	16.0
L, vaihtoehto B, liikennetila kortteleiden pituussuunnassa, leveys (m)	8.0	8.0	10.0	12.0
I, liikennetila kortteleiden poikkisuunnassa, leveys (m)	8.0	8.0	8.0	9.0
P, korttelin maksimi (talvisäilytys) paikkamäärä (kpl)	30	20	14	10

Kuva 21. Talvisäilytyspaikkojen tilantarve suhteessa säilytettävien veneiden pituuteen.

Kuvassa 24 esitetty venekohtainen tilantarve koskee tyypillisiä Suomen rannikkoolosuhteissa esiintyviä moottori- ja purjeveneitä. Talvisäilytysalueen venepaikkojen tilantarve kasvaa merkittävästi veneen pituuden kasvaessa; esim. pienen moottoriveneen laskennallinen tilantarve on noin 35 m² (285 venettä / ha), kun taas keskimääräisen purjeveneeseen ($L \approx 9,6$ m, $B = 3$ m) kohdalla tilantarve on noin 86 m² (115 venettä / ha).

Tilavarauksen arvioitu koko edellyttää että talvisäilytysalue on pinta-alaltaan suhteellisen suuri ja yhtenäinen. Pienillä ja epäyhtenäisillä talvisäilytysalueilla hyödyntämättä jäävän tilan osuus on suuri eikä niiltä voida aina osoittaa tarvittavia tilavarauksia pelastustietä varten. Lähtökohtaisesti jokaisen veneen tulisi olla saavutettavissa suoraan pelastustieltä

Kuva 22. Porslahden venesatamassa on ohjeiden mukaisesti järjestetty talvisäilytysalue, jossa talvisäilytyspaikat on numeroitu ja saavutettavissa suoraan pelastusteiltä (Helsingin kaupunki; Karttapalvelu, kartta.hel.fi, 2015).

Kuva 23. Verkkosaaren talvisäilytysalue (vas.) ja Pajalahden talvisäilytysalue Lauttasaarella (oik.) (Helsingin kaupunki; Karttapalvelu, kartta.hel.fi, 2015).

Veneiden talvisäilytykseen tarkoitettujen hallien sisätiloita voidaan mitoitaa sisätiloiltaan kuten talvisäilytysalueet. Mikäli hallin sisätiloja käytetään lisäksi esimerkiksi veneiden korjaus- tai rakennustoimintaan on otettava huomioon kyseisten töiden vaatimat tilat. Mahdollisuuksien mukaan hallin toiminnot tulee sijoitella niin, että veneiden säilytysalueen keskellä ei tehdä erilaisia töitä, kuten ulkosäilytystiloissa usein tehdään.

Talvisäilytysalueella veneiden siirtelyyn tarvittavien laitteiden ja nostureiden tarvitsemat tilat vaikuttavat myös alueen huolto- ym. rakennusten mitoitukseen. Sopivana maksimikokona rakennukselle pidetään paloturvallisuussyistä noin 1 000 m² (Suomen Kaupunkiliitto 1981). Paloturvallisuuden kannalta halleissa tulee olla sprinkleri- ja palohälytinjärjestelmät.

5.2 Veneiden siirrettävyys ja kuljetettavuus

Veneitä joudutaan siirtelemään ja kuljettamaan etenkin veneiden nosto- ja laskukausien aikana runsaasti niin venesatamien sisällä kuin venesatamien ja talvisäilytyspaikkojen välillä. Veneiden kuljetukseen ja nostoihin liittyvän lainsäädännön kannalta on oleellista tietää, toimitaanko suljetulla venesatama-alueella vai yleisellä tie-/katualueella. Vene - satama-alueen ollessa käytössä yleiselle liikenteelle, tarkoittaa se kiinnitys-, kuljetus- ja muiden vaatimusten tiukentumista sekä ylileveiden tai -pitkien kuljetusten osalta haetaan erikoiskuljetuslupaa, jonka Suomessa myöntää Pirkanmaan ELY -keskus Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Suljetuilla venesatama-alueilla kuljetuksia ja nostoja tehdään useasti vapaammin. Liikennemerkkipäätöksellä ei voida tehdä muutoksia suljetun venesatama-alueen ja yleisen tie-/katualueen välillä.

Liikuntaviraston venesatamasäännöissä on todettu, että rekisteröimättömien veneenkuljetusperävaunujen säilytys veneen kanssa tai ilman venettä on sallittua vain niissä venesatamissa ja talvisäilytysalueilla, joiden alueella näiden perävaunujen käyttö on erikseen sallittua.

Ajoneuvon kuljettamisesta tiealueella on säädetty Tieliikennelaissa (3.4.1981/267). Tieliikennelaissa erikoiskuljetuksella tarkoitetaan tiellä yleisesti sallituista mitoista tai massoista poikkeamista. Näin ollen erikoiskuljetusmääräyksiä ei voida soveltaa tai erikoiskuljetuslupaa ei voida hakea esimerkiksi ajoneuvon kuormaamista koskevista laeista poikettaessa.

Tieliikennelain 87 § (12.12.2014/1043) "Ajoneuvon mitat, massat ja kuormaaminen" säättää mm. seuraavaa:

"Ajoneuvo on kuormattava siten, ettei kuorma voi vaarantaa henkilöitä, vahingoittaa omaisuutta, laahata maata, pudota tielle, pölytä häiritsevästi tai aiheuttaa muuta siihen verrattavaa haittaa taikka synnyttää tarpeetonta melua."

Lisäksi Tieliikennelain 87 a § (2.6.2006/441) "Vastuu ajoneuvon kuormaamisesta kaupallisissa kuljetuksissa" säättää mm. seuraavaa:

"Kuljettajan on ennen matkan alkamista varmistauduttava, että ajoneuvo on kuormattu säästösten mukaisesti, jos se ei kuormatilan sinetöinnin, kuorman purkamisen tai muun vastaavan syyn vuoksi aiheuta kohtuutonta haittaa ja viivästystä kuljetustehtävälle. Lisäksi kuljettajan on ajon aikana huolehdittava, että kuorman sijoittelu ja kiinnitys pysyvät edelleen 87 §:n mukaisina."

"Kuljetuksen suorittaja vastaa siitä, että kuljetukseen käytetään ajoneuvoa, jossa on kuorman sitomiseen tarvittavat tavanomaiset välineet ja joka turvallisuudeltaan muutoinkin soveltuu tehtävään. Valmiiksi kuormatun perävaunun tai muun kuormatilan soveltuvuudesta vastaa kuitenkin se, joka on ennen kuormaamista ottanut perävaunun tai muun kuormatilan käyttöön tai sopinut sen käyttöön ottamisesta."

Tieliikennelain 92 § (11.12.2002/1091) "Ajoneuvon käyttöä koskevien säännösten soveltaminen" säättää seuraavaa:

"Tässä luvussa olevia säännöksiä sovelletaan kaikkeen ajoneuvoliikenteeseen tiellä ja muualla sekä kaikkiin ajoneuvoihin ja niiden tarvikkeisiin. Säännöksiä ei kuitenkaan sovelleta sellaiseen ajoneuvoon, jota käytetään yksinomaan yleiseltä liikenteeltä eristetyllä työmaalla taikka tehdas-, satama-, varasto-, kilpailu- tai muulla vastaavalla alueella. Tällaisen ajoneuvon tulee olla rakenteeltaan turvallinen ja tarkoituksenmukainen."

Suljetun tai liikenteeltä eristetyn alueen käsitys on yleisesti ollut varsin epäselvä eikä sitä ole lainsäädännössä tarkasti määritelty. Liikennevahinkolautakunnan soveltamisohjeen 2/2007 (Liikennevahinkolautakunnan istunto 26.10.2007) "Liikenteeltä eristetty alue" mukaan alue voi olla liikenteeltä eristetty, kun seuraavat seikat on huomioitu:

"Eristäminen tulee tehdä niin tehokkaasti, ettei alueelle voi päästä liikennettä, joksi katsotaan myös kevyt liikenne eli jalankulkijat ja pyöräilijät.

Eristäminen voidaan tehdä rakenteellisin ratkaisuin tai valvonnalla taikka näitä yhdistämällä.

Eristämisessä käytettäviä rakenteita voivat olla kyseistä tarkoitusta varten rakennettu aita, tiheä, likimain läpätunkematon, yleensä tarkoitusta varten istutettu kasvillisuus (esimerkiksi oraphlaja-aita), maaston muodostama este (esimerkiksi jyrkänne), liikenteen kannalta kulkelvoton alue (esimerkiksi kesällä vesihauta tai vesistö) tai riittävän laaja, valvottu suoja-alue.”

Ajoneuvon kuorman varmistamisesta ja sitomisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksessa ”Asetus ajoneuvojen käytöstä tiellä” (4.12.1992/1257).

Veneiden siirtäminen ja kuljetus traktorilla on heinäkuun alusta 2014 alkaen vaatinut liikenneluvan, kun kyse on myydystä palvelusta tai ylipäätään kaupallisesta toiminnasta. Talkootoiminnassa traktorikuljetuksia ja -siirtoja voidaan edelleen käyttää ilman liikennelupaa.

Veneiden siirrossa ja kuljetuksissa käytetään usein venetrailereita. Vetoauton ja kytkentälaitteiden tekniset ominaisuudet määrittelevät, minkä kokoinen perävaunu ajoneuvoon voidaan kytkeä. Ajoneuvon rekisteröintitiedot yleensä ilmoittavat suurimman sallitun kytkentämässän jarruin ja jarruitta sekä suurimman sallitun yhdistelmämassan. Kytkentämässalla tarkoitetaan perävaunun ja kuorman todellista yhteenlaskettua massaa. Perävaunun kytkemistä autoon voi rajoittaa myös suurin sallittu yhdistelmämassa eli auton ja perävaunun kuormineen yhteenlaskettu massa tai esimerkiksi suurin vetokoukulle sallittu massa. Pienin kaikista massarajoista on määräävä.

Veneiden kuljetuksiin ja siirtoihin käytettävät ajoneuvot ja niihin tarvittaessa kytkettävät perävaunut on tässä tarkastelussa jaettu karkeasti viiteen kuljetettavuusluokkaan (KL1–KL5):

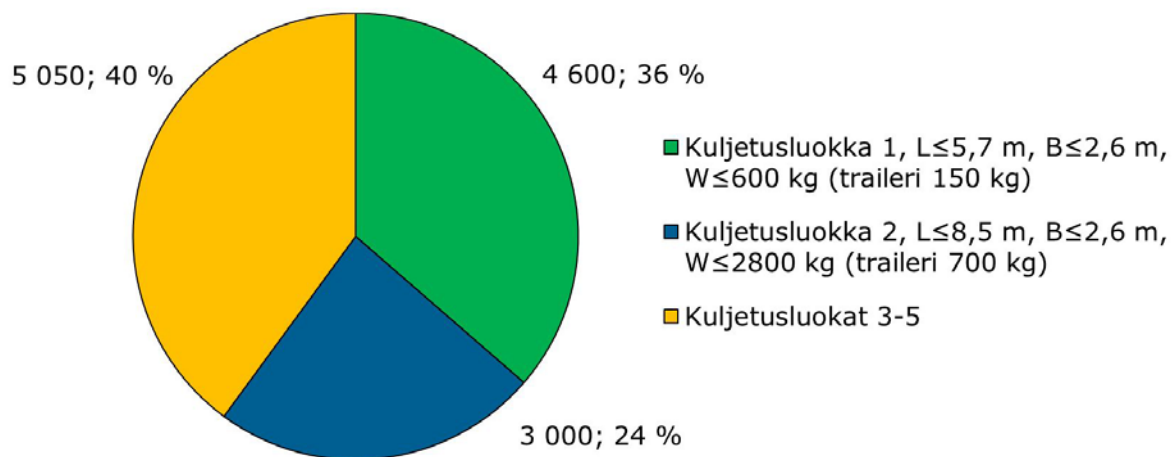
- 1) Kuljetettavuusluokka 1; B -luokan ajoneuvo ja O1-luokan perävaunu (jarruton)
  - Vetoauton kokonaismassa enintään 3500 kg
  - Perävaunun kytkentämässä saa olla puolet vetoauton omasta massasta, kuitenkin enintään 750 kg
  - B -luokan ajokortti
- 2) Kuljetettavuusluokka 2; B -luokan ajoneuvo ja O2-luokan perävaunu (jarrullinen)
  - Vetoauton kokonaismassa enintään 3500 kg
  - BE-luokan ajokortti vaaditaan, kun yhdistelmän kokonaismassa on yli 3 500 kg
  - Perävaunun kytkentämässä saa olla vetoauton kokonaismassan verran, kuitenkin enintään 3 500 kg.
  - Jos vetoautona on pakettiauto, perävaunun massa voi olla 1,5 x vetoauton kokonaismassa, kuitenkin enintään 3 500 kg
- 3) Kuljetettavuusluokka 3; T- ja LT -luokan ajoneuvo ja perävaunu veneen koon mukaisesti
  - Traktorin kuljettamiseen vaaditaan T- tai B-ajokortti.
  - Liikennetraktorin kuljettamiseen vaaditaan LT- tai C-ajokortti
  - Traktoriin voidaan kytkeä kytkentämässaltaan enintään 2-3 kertaa traktorin oman massan painoinen perävaunu riippuen traktorin tyypistä ja ominaisuuksista
  - Tarkemmin hinattavien ajoneuvojen kytkemisestä traktoriin on säädetty asetuksessa ”Asetus ajoneuvojen käytöstä tiellä” 1257/1992 (Finlex)
- 4) Kuljetettavuusluokka 4; C -luokan ajoneuvo eli kuorma-auto (ja perävaunu)
  - C -luokan ajokortti
  - Ajoneuvot joiden kokonaismassa on yli 3 500 kg
  - Voidaan kytkeä perävaunu, jolloin suurin sallittu perävaunun kokonaismassa on 750 kg (ilman E -lisäystä ajokortissa)
  - CE -ajokorttiyhdistelmä mahdollistaa sellaisen yhdistelmän kuljettamisen, jonka kokonaismassa on yli 12 000 kg
  - Suurimmat sallitut kokonaismassat mainitaan ajoneuvojen rekisteriotteissa

5) Kuljetettavuusluokka 5; C -luokan ajoneuvo ja erikoiskuljetusperävaunu

- Yleensä toteutetaan kaupallisena palveluna
- Ammattipätevyysvaatimukset
- Erikoiskuljetusvaatimukset

Jos veneiden siirtoihin tai kuljetuksiin joudutaan käyttämään erikoiskuljetuksia, on vaarana, että veneiden kuljetusajat pitenevät. Erikoiskuljetuksia ei voida myöskään suorittaa pahimpina ruuhka-aikoina. Erikoiskuljetusten järjestäminen on myös suuri kustannustekijä veneilyn kokonaiskustannuksissa.

Venetrailereilla kuljetettavia veneiden määräksi on Helsingissä tilastojen ja venepaik - kammäärien perusteella arvioitu noin 8 000. Näistä jarruttomilla venetrailereilla voitaisiin siirtää noin 4 600 venettä (kuljetettavuusluokka 1) ja jarrullisilla venetrailereilla noin 3 000 venettä (kuljetusluokka 2). Loput noin 5 050 venettä kuuluu kuljetettavuusluokkiin 3-5 (Kuva 24, Taulukko 7).

Kuva 24. Helsingin venesatamissa nykyisin olevien veneiden arvioitu jakautuminen eri kuljetettavuusluokkiin veneen mittojen ja painon mukaan.

Taulukko 7. Kuljetettavuusluokan mukaiset veneiden keskimääräiset mitat ja painot.

Kuljetettavuusluokka	Arvioitu lukumäärä	Keskimääräinen veneen pituus, L	Keskimääräinen veneen leveys, B	Keskimääräinen veneen massa, W
I	4 600 kpl	4,93 m	1,96 m	460 kg
II	3 000 kpl	6,83 m	2,36 m	1 409 kg
III, IV ja V	5 050 kpl	9,71 m	3,10 m	5 989 kg

Kuva 25. Talvisäilytysalueilla on useita pienempiä trailereilla kuljetettavia veneitä, joita on mahdollista kuljettaa kauemmaksi. Porslahden venesataman talvisäilytysalue (M. Vähäkäkelä 2015)

Tieliikennelain mukaiset mitat ylittäviä kuljetuksia eli erikoiskuljetuksia voidaan kuljettaa Suomen tie- ja katuverkolla vain poikkeusluvalla. Erikoiskuljetuksia varten Suomessa on pääosin maanteistä koostuva erikoiskuljetusten tavoiteverkko, joka täydentyy paikallisesti katuosuuksilla (ks. liite 4). Näillä osuuksilla erikoiskuljetusten tarpeet tulee huomioida rakennushankkeiden yhteydessä ja mahdollisuuksien mukaan esteitä tulee poistaa reiteiltä. Erikoiskuljetusreitit tulee mitoittaa erikseen. (Katutilan mitoitus. Suunnitteluohjeet Helsingin kaupungille, 05/2014).

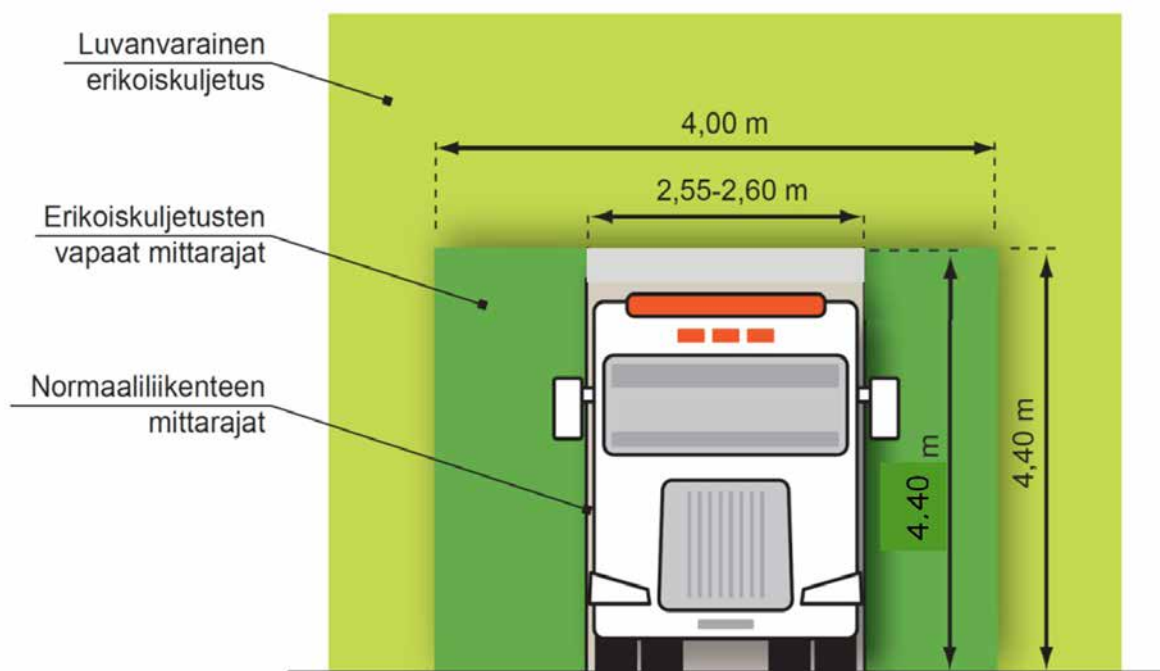
Kuva 26. Isokokoisen huviveneen siirto perävaunulla. (<http://www.seaservice.fi/>)

Kuva 27. Aluksen siirto suljetulla satama-alueella erikoiskalustoa hyödyntäen (P. Rihti 2015)

Erikoiskuljetuksiksi luokitellaan kuljetukset ja kuljetusyhdistelmät, jotka ylittävät normaalit sallitut mitat kuljetettaessa ajoneuvoa normaaliliikenteessä (Taulukko 8).

Varsinainen erikoiskuljetuslupa tarvitaan, kun ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän vapaat mittarajat ylittyvät ja/tai normaaliliikenteen akseli-, teli- tai kokonaismassarajat ylittyvät (Taulukko 9). Normaaliliikenteen mittarajat ylitettäessä tulee aina noudattaa erikoiskuljetusten merkitsemisestä ja varoitustoimenpiteistä annettuja määräyksiä, vaikka erikoiskuljetus ei tarvitsisikaan mittojensa perusteella erikoiskuljetuslupaa.

Kuva 28. Erikoiskuljetusten mittarajat (Pirkanmaan ELY -keskus, normaaliliikenteen suurin sallittu korkeus on päivitetty 4,20 metristä 4,40 metriin).

Pienveneitä kuljetetaan usein kätevästi venetrailereiden avulla henkilö- tai pakettiautojen vetokoukkuun kytkettyinä, traktoreihin kytketyillä perävaunuilla, kuorma-autojen kyydisä tai kuorma-autoihin kytketyillä erikoiskuljetusperävaunuilla.

Taulukko 8. Suurimmat sallitut mitat normaaliliikenteessä (Pirkanmaan ELY -keskus).

Ajoneuvoyhdistelmä	Korkeus (m)	Leveys (m)	Pituus (m)
Henkilö- tai pakettiauto ja perävaunu	4,2	2,5	18,75
Traktori ja (traktori-) perävaunu	4,2	2,6	16,5
Kuorma-auto ja perävaunu -yhdistelmä	4,2	2,6	16,5–22,0*

* suurin sallittu pituus riippuu perävaunun tyypistä

Taulukko 9. Erikoiskuljetusten vapaat mittarajat, jolloin erikoiskuljetukselle ei tarvita erikoiskuljetuslupaa. (Pirkanmaan ELY -keskus)

Ajoneuvoyhdistelmä	Korkeus (m)	Leveys (m)	Pituus (m)
Henkilö- tai pakettiauto ja perävaunu, kun kuormana on vene	4,2	2,6	20,0
Traktori ja traktoriperävaunu, kun kuormana on vene	4,4	4,0	20,0
Kuorma-auto ja varsinainen erikoiskuljetusperävaunu	4,4	4,0	27,0

Veneiden talvisäilytysalueiden sijaitessa venesatamien ulkopuolella joudutaan veneitä siirtämään venesataman ja talvisäilytysalueen välillä esimerkiksi erilaisilla venetrailereilla ja laveteilla. Isompien veneiden ja alusten siirtelyyn ja kuljetukseen joudutaan myös käyttämään raskaampaa kalustoa ja joissain tapauksissa myös erikoiskuljetuksia saattoajoneuvoineen.

5.3 Pohjaolosuhteet ja rakenteet

Talvisäilytysalueen pohjaolosuhteiden tulee olla sellaiset, että maapohjassa ei tapahdu suurta tai epätasaista painumista tai tiivistymistä. Maapohjan tulee kestää raskaista ajoneuvoista aiheutuvat sekä painavien veneiden ja alusten pitkäaikaisesta säilytyksestä siihen kohdistuvat kuormitukset.

Maapohjan päälle tehtävien täyttöjen paksuudet riippuvat vallitsevista pohjaolosuhteista. Täyttökerrosten päälle tuleva päällysrakenne jakautuu jakavaan ja kantavaan kerrokseen sekä päällysteeseen. Rakennekerrosten paksuudet riippuvat maapohjan laadusta, kantavuudesta sekä routivuudesta. Kantava kerros (10 cm) ja päällyste (4 cm) voivat lähtökohtaisesti olla paksuudeltaan vakioita, mutta jakavan kerroksen paksuus vaihtelee eri maalajien kohdalla pehmeiden maalajien 30 cm:stä kantavampien maalaajien 0-10 cm:iin. Erityisesti pehmeiden maalajien kohdalla päällysrakennekerrosten alle tulee vielä 20 cm:n suodatinkerros tai suodatinkangas. Talvisäilytysalueilla jakava ja kantava kerros voidaan tehdä samasta materiaalista, mutta kuitenkin niin, että rakenteen kokonaiskantavuus säilyy. (Suomen Kaupunkiliitto 1981)

Talvisäilytysalueen päällystekerros voi olla sidottu tai sitomaton, esimerkiksi asfalttia tai mursketta tai myös ruohikkoa. Erityisesti veneiden siirtämiseen käytettävät tiet on tasaisuusvaatimusten vuoksi syytä päällystää asfaltilla. Toisaalta asfaltoituilla alueilla pintavesien ja veneistä valuvien, osittain myrkyllistenkin vesien viemäröinti on helpompaa järjestää, ja näin estää niiden joutuminen alueen maaperään tai läheisiin vesistöihin. Asfaltointi myös helpottaa talvisäilytyspaikkojen merkitsemistä maastoon.

Talvisäilytysalueiden sijoittamisessa tulee myös ottaa huomioon mahdolliset tulvariski - alueet. Veneiden talvisäilytysalueet tulee sijoittaa niin, etteivät ne joudu tulvavesien valtaamiksi esimerkiksi syysmyrskyjen aikaan ja niin, että keväisin jäät eivät pääse vaurioitamaan mahdollisesti vesistöjen lähistöllä olevia veneitä. Jos tulvariskialueelle kuitenkin sijoitetaan veneiden talvisäilytystä, tulee etenkin alueen sähkö- ja vesipisteiden sijoitteluun ja korkeusasemaan kiinnittää erityistä huomiota, jotta ne pysyvät myös mahdollisessa tulvatilanteessa käyttökuntoisina sekä käyttäjille turvallisina (Kuva 29).

Kuva 29. Tulva Vartiokylänlahdella joulukuussa 2011 (M. Vähäkäkelä 2011).

5.4 Varusteet ja palvelut

Talvisäilytysalueiden palvelutasot vaihtelevat varsin laajalti Helsingin alueella. Talvisäilytysalueelle asetetut vaatimukset ja odotukset myös vaihtelevat riippuen talvisäilytysalueen sijoittumisesta joko venesataman yhteyteen tai kauemmas venesatamasta.

Lähes jokaisessa venesatamassa, etenkin suuremmissa, on veneluiska veneiden nostoa ja vesillelaskua varten. Tällöin luonnollisesti venesatamien yhteydessä olevien talvisäilytysalueiden palvelutasoon kuuluu veneluiskan käyttömahdollisuus.

Suurimmissa venesatamissa on huolto- tai nostolaitureita, joissa erilaisia nostureita käytetään voidaan suurempiakin veneitä ja aluksia nostaa maille esimerkiksi suoraan telakoin tipukkien päälle tai jonkin kuljetuslaitteen kyytiin. Tarvittavan nostolaitteen vaatimukset riippuvat kyseessä olevan sataman mitoituksellisista asioista kuten satamaa käyttävien veneiden koosta ja käytettävissä olevasta tilasta sekä investointiresurseista. Veneiden nostoihin liittyen tulee huomioida, että nostojen tapahtuessa yleisellä tieliikennealueella veneen noston suorittajalla tulee olla asianmukaiset pätevyystodistukset – esimerkiksi nosturikuljettajan ammattitutkinto. Venesatama-alueella tehtyihin nostoihin pätevyystodistuksia ei aina tarvita.

Olellaisena palveluna talvisäilytysalueilla odotetaan olevan vesipiste, joka mahdollistaa esimerkiksi veneen lähes pakollisen jokavuotisen pohjan pesun. On kuitenkin huomioitava, että veneen pesusta ei saa aiheutua haittaa ympäristölle ja luonnolle. Veneitä satunnaisesti pelkällä vedellä pestäessä voidaan pesuvedet johtaa hulevesiviemäriin tai imeyttää maaperään. Talvisäilytysalueilla veneitä voidaan pestä muilla kuin hiilivetyliuot-

timia tai muita haitallisia aineita sisältävillä pesuaineilla siten, että pesuvedet imeytetään maaperään tai johdetaan jätevesijärjestelmään. Mikäli veneen pohjan pesuun käytetään orgaanisia liuotinaineita sisältäviä tai muita luontoa mahdollisesti vahingoittavia pesuaineita, on käytettävä tätä tarkoitusta varten rakennettuja asfaltoituja pesupaikkoja, joista jätevedet on johdettu öljynerotuskaivon kautta jätevesijärjestelmään.

Veneiden pohjamaalit tulee poistaa tiiviin alustan päällä, josta maalijäte voidaan kerätä talteen. Maalijätteen tai hiontapölyn leviäminen ympäristöön on estettävä.

Kuva 30. Veneen pesua nostotapahtuman yhteydessä ammattimaisen palvelutarjoajan toimesta. (M. Vähäkäkelä 2015)

Talvisäilytysalueella tulisi myös olla saatavilla sähköä erilaisiin huolto- ja korjaustoimenpiteisiin käytettäviin laitteisiin. Veneissä halutaan usein myös käyttää erilaisia il-
mankuivaimia ja kuivauslaitteita kosteuden poistamiseksi.

Kuva 31. Talvisäilytysalueen (Ruusuniemi I) vesi- ja sähköpisteet. (M. Vähäkäkelä 2015).

Talvisäilytysalueen tulisi olla mahdollisuuksien mukaan valaistu, jotta veneiden huolto- ja korjaustoimintaa voi suorittaa myös hämärinä ja pimeinä vuorokaudenaikoina. Talvisäilytysalueiden valaistuksen ei tarvitse olla valaistusvoimakkuudeltaan venesataman luokkaa vaan kevyempikin valaistus riittää, esimerkiksi 2–5 lx (Suomen Kaupunkiliitto 1981).

Eriyisesti keväisin veneitä huollettaessa ja kunnostettaessa syntyy runsaasti kiinteitä jätteitä. Talvisäilytyskauden aikana mahdollisesti hajonneille säilytyslaitteille ja -peitteille tarvitaan myös sijoituspaikka. Näin ollen talvisäilytysalueille tulee järjestää riittävästi jätekeräysastioita ja alueiden siisteydestä tulee huolehtia.

Talvisäilytysalueelta odotetaan myös turvallisuutta, jotta veneitä voidaan säilyttää alueella ilman huolta omaisuuden rikkoutumisesta tai katoamisesta. Alueen turvallisuuteen voidaan vaikuttaa esimerkiksi alueen vartioinnilla, kameravalvonnalla, aitaamisella, puomeilla ja myös valaistuksella.

5.5 Nostokaluston vaatimukset

Venesatamissa ja talvisäilytysalueilla tapahtuvat veneiden nostot ja laskut voidaan käsitellä käytävissä olevan tilan, resurssien ja tarpeen mukaan suorittaa monilla erilaisilla nostoratkaisuilla. Veneiden nostoon tarkoitetuilla alueilla ja niiden suunnittelussa tulee varmistaa riittävät tilavaraukset erilaisia nostolaitteita ja nostureita – niiden liikkumista, kääntymistä ja työskentelyä varten. Myös maanpinnan ja rakenteiden kantavuus tulee erityisesti huomioida alueilla, missä nostoja suoritetaan. Selvityksen yhteydessä helsinkiläisten venekerhojen telakkamestareille suunnatun kyselyn vastauksissa tuli esille monenlaisia nostoratkaisuja.

Venesatamassa suurempien veneiden sekä purjeveneiden hyvin tyypillinen nostotapa on kiinteällä kuorma-autoon asennetulla nosturilla suoritettava veneen nosto suoraan kuorma-auton kyytiin, joka kuljettaa veneen talvisäilytyspaikalle – yleensä lyhyen matkan päähän venesataman sisällä tai venesataman välittömään läheisyyteen. Veneiden nostot ja laskut työllistävät runsaasti paikallisia kuljetus- ja nosturiautoyrittäjiä ja monella venekerholla onkin oma luottoyrittäjänsä ja -nostajansa toteuttamassa jokasyksyistä ja -keväistä operaatiota.

Kuva 32. Veneiden laskutapahtuma keväällä. (M. Vähäkäkelä 2015)

Veneiden nostoja voidaan suorittaa myös mobiilinnostureilla, jotka voivat nostettavien veneiden mukaan olla joko kevyempiä ja ketterämpiä tai erityisen painavien kappaleiden nostoihin tarkoitettuja raskaitakin nostureita. Mobiilinnosturilla veneet nostetaan joko suoraan talvisäilytyspaikkaan pukkien tai telakointitelineiden päälle tai kuorma-auton tai perävaunun kyytiin edelleen kuljetettavaksi kohti talvisäilytyspaikkaa.

Saarikohteissa veneiden nostot voidaan suorittaa esimerkiksi kiinteiden pitkäpuomisten nostureiden avulla kuten esimerkiksi Etelä-Helsingissä Sirpalesaarella. Pitkäpuomisella nosturilla veneitä voidaan sijoittaa talvisäilytykseen kätevästi laajoillekin kenttäalueille. Tämän tyyppisen nosturin heikkoutena on sen erityisen hallitseva asema alueen maisemassa.

Kuva 33. Pitkäpuominen venenosturi Sirpalesaarella. (M. Vähäkäkelä 2015)

Joissain venesatamissa, kuten Hangossa (Kuva 34), on rakennettu kiinteitä nostureita, jotka ovat tarvittaessa aina käytettävissä venesatamissa tehtäviä nostoja ja vesillelaskuja varten. Venesatamissa olevat kiinteät nosturit ovat yleensä tyyppiltään pylväskiertonostureita ja pukkinostureita. Venenosturit voivat myös toimia joko käsi- tai sähkökäyttöisesti. Helsingissä vastaavanlainen nosturi sijaitsee Koivusaaren venesatamassa.

Kuva 34. Kiinteä venenosturi Hangon Itäsatamassa. (M. Vähäkäkelä 2010)

Edellä mainittujen nosturien lisäksi venesatamissa tarvitaan mastonostureita, joita käytetään purjeveneiden mastojen veneeseen asennukseen ja veneestä poistamiseen. Mastonosturi on tyypillisesti kiinteä ja käsikäyttöinen nostolaite. Lähtökohtaisesti tulee mastonosturin nostokyvyn olla riittävä myös puisille mastoille, jotka ovat usein raskaimpia. Lisäksi nosturi tulee varustaa jarrulla, jotta sen käyttö on turvallista.

Valtioneuvoston asetus työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta (12.6.2008/403) määrittää nostureihin liittyvät pätevyysvaatimukset. Asetuksen 14 § (9.12.2010/1101) ”Erietyiset pätevyysvaatimukset” säättää seuraavaa:

”Ajoneuvonosturin, jonka nostokyky on yli 5 tonnia, ja torninosturin kuljettajalla on oltava asianmukainen ammattitutkinto tai suoritettuna sen soveltuva osa.

Jos kuormausnosturin kuormamomentti on yli 25 tonnimetriä ja se on tarkoitettu pääasiassa muuhun käyttöön kuin ajoneuvon kuormaamiseen, sen kuljettajalla on oltava asianmukainen ammattitutkinto tai suoritettuna sen soveltuva osa.

Trukin ja henkilönostimen kuljettajalla on oltava sen käyttöön työnantajan kirjallinen lupa. Työnantajan on ennen luvan antamista varmistettava, että kuljettajalla on riittävät kyvyt ja taidot työvälineen turvalliseen käyttämiseen.

Aluehallintovirasto voi erityisistä syistä myöntää työpaikkakohtaisen luvan käyttää tietyn nosturin kuljettajana sitä, jolla ei ole 1 tai 2 momentin mukaista pätevyyttä, jos hänellä on siihen muulla tavoin osoitettu kyky ja taito ja työntekijöiden turvallisuus on varmistettu.”

Syksyisin ja keväisin tehtävät nostot ja laskut suoritetaan useissa venesatamissa ja venekerhoissa yhteisnostoina. Yhteisnostoissa venekerho on tyypillisesti tilannut nosto- tai laskupaikalle veneiden nostoon soveltuvan nosto- ja kuljetuskaluston, ja kerhojen jäseniä paikoitellen myös velvoitetaan olemaan paikalla yhteisnostoissa. Helsinkiläisten venekerhojen telakkamestareille osoitetun kyselyn perusteella yhteisnostoissa veneiden nostoja ehditään tekemään tyypillisesti noin 5 tunnissa. Veneiden yhteisnostojen yhteydessä suoritetaan usein myös veneiden pohjien pesua.

Veneiden nostojen lisäksi veneitä nostetaan maihin ja lasketaan vesille veneluiskia hyödyntäen. Kevyempiä veneitä nostetaan usein auton tai traktorin perään kytkettävillä venetrailereilla. Veneitä voidaan nostaa myös erilaisilla raskaammilla tarkoitukseen kehitetyillä veneennostolaitteilla (Kuva 35). Venesatamissa ja talvisäilytysalueilla veneitä voidaan paikoitellen myös liikutella erilaisten kelkkojen avulla.

Kuva 35. Hopeasalmen telakan veneennostolaite. (P. Rihti 2015)

5.6 Ympäristönäkökohdat

Liikuntaviraston venesatamasääntöjen mukaan veneen saa pestä talvisäilytyspaikalla vain käyttämällä puhdasta vettä. Kuten luvussa 5.4 Varusteet ja palvelut todetaan, tulee liuottimia ja vahvoja pesuaineita käytettäessä käyttää erikseen veneen pesuun rakennettuja paikkoja. Myös muut veneen runkoon liittyvät puhdistus- ja hiontatoimenpiteet tulee suorittaa niin, että luontoon ei pääse haitallisia aineita ja jätteet tulee toimitettua asianmukaiseen jätekeräykseen.

EU:n alusjätedirektiivin ja sen mukaisen lainsäädännön voimaantulon myötä kaikkiin satamiin, myös venesatamiin, on tullut laatia jätehuoltosuunnitelma. Vaatimus koskee myös venesatamien yhteydessä olevia veneiden talvisäilytysalueita. (B33/2003, Liikuntaviraston julkaisu)

Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen yleiset jätehuoltomääräykset koskevat kaikkia Helsingin, Espoon, Kauniaisten ja Vantaan sekä Kirkkonummen asukkaita sekä HSY:n järjestämän jätehuollon piiriin kuuluvia muita toimijoita. Edellä esitetyn lisäksi Helsingin venesatamien ja talvisäilytysalueiden jätehuoltoa ja jätteiden käsittelyä ohjaavat Helsingin kaupungin ympäristönsuojelumääräykset.

Venesatamiin ja talvisäilytysalueisiin liittyviä ympäristönäkökohtia ohjaavat ainakin seuraavat lait ja asetukset:

- Jätelaki [646/2011](#) (Finlex)
- Valtioneuvoston asetus jätteistä [179/2012](#) (Finlex)
- Ympäristönsuojelulaki [527/2014](#) (Finlex)
- Ympäristönsuojeluasetus [713/2014](#) (Finlex)
- Merenkulun ympäristönsuojelulaki 1672/2009 (Finlex)
- Asetus merenkulun ympäristönsuojelusta 76/2010 (Finlex)

Venesataman sekä talvisäilytysalueen toiminnasta on esitettävä jätehuoltosuunnitelma jätehuollon järjestämisestä käsittäen kuvauksen jätteenkeräilylaitteiden sijainnista ja niiden kapasiteetista. Lähtökohtana on, että aluksista peräisin olevat jätteet eivät saa aiheuttaa haittaa ympäristölle. Helsingissä kaikkiin venesatamiin ja talvisäilytysalueisiin tulee laatia jätehuoltosuunnitelma.

Talvisäilytysalueisiin liittyy useita huomioon otettavia ympäristönäkökohtia mm. veneiden huoltotoimenpiteisiin ja jätteiden käsittelyyn liittyen. Talvisäilytysalueilla tulee kiinnittää erityistä huomiota vaarallisen jätteen asianmukaiseen vastaanottoon, säilytykseen ja oikeisiin vastaanottopisteisiin toimittamiseen.

Sataman tai talvisäilytysalueen pitäjän tulee olla selvillä alueen toiminnan ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja mahdollisuuksista haitallisten vaikutusten vähentämiseen. Alueen käyttäjiä myös tulee tiedottaa ja opastaa jätteiden oikeanlaisesta käsittelystä ja lajittelusta.

Talvisäilytysalueilla tapahtuu yleensä myös veneiden kunnostustoimintaa, joka saattaa aiheuttaa maapohjan sekä viereisen pienvesistön pilaantumista. Tällöin talvisäilytysalueen asfaltointi ja hulevesien viemärinti on suotavaa. Veneiden pohjien pesu voidaan myös ohjeistaa tapahtuvaksi joko noston yhteydessä venesatama-alueelle sijoittuvalla erillisviemäroidyllä pesupaikalla tai talvisäilytysalueen yhteyteen sijoittuvalla pesupaikalla.

5.7 Kaupunkikuvalliset vaatimukset

Veneiden talvisäilytyksessä on otettava huomioon myös kaupunkikuvalliset, maisemalliset ja kulttuuriympäristölliset arvot. Talvisäilytysalueet eivät saa estää asukkaiden pääsyä rantaan eivätkä katkaista nykyisiä ja tulevia rantareittejä. Tärkeät näkemäalueet tulee pitää vapaina ja myös rantaviivan käsittely tulee ottaa huomioon.

Alueiden soveltuvuus veneiden talvisäilytyspaikoiksi selvitetään ja määritellään pääsääntöisesti asemakaavoja laadittaessa, jolloin myös kaupunkikuvalliset vaatimukset tulevat huomioon otetuiksi. Mikäli muita yleisiä alueita luovutetaan tähän tarkoitukseen, toiminnalle tulee hakea kaupunkisuunnitteluvirastosta poikkeamislupa Paikkasidonnaisina kohteina talvisäilytysalueet tulee ottaa huomioon myös rakennusvalvonnan prosesseissa.

Talvisäilytysalueiden järjestelyjen ohjeistuksessa tulee tähdätä korkeaan kaupunkikuvalliseen laatuun. Erittäin merkittävien kulttuurihistoriallisten ympäristöjen läheisyydessä edellytetään kaupunkikuvallisten tekijöiden huolellista ja oman mittakaavansa mukaista tarkastelua.

Aluekohtaisissa ohjeissa voidaan talvisäilytysalueille esittää kaupunkikuvallisia määräyksiä myös aitausten ulkonäöstä sekä alueiden sovittamisesta luonnonelementteihin kuten puustoon ja avokallioihin. Talvisäilytysalueen liikennejärjestelyissä ja alueen toimintojen jäsentelyssä on varauduttava veneiden siirtelyyn ja kuljetukseen.

Talvisäilytysalue voidaan nähdä paitsi toiminnallisena elementtinä myös visuaalisena kaupunkikuvallisena elävöittäjänä, jolloin alue toimii myös Helsingin merellisen imagon ja brändin kohottajana.

Liikuntaviraston venesatamasäännöissä todetaan, että talvisäilytysalueille saatetaan erillisissä aluekohtaisissa ohjeissa ilmoittaa kutakin talvisäilytysaluetta koskevat määräykset esimerkiksi veneiden peitteiden väreistä. Talvisäilytysalueiden yleiseen ilmeeseen tulisi panostaa nykyistä enemmän, jotta alue ei erottuisi epäedullisesti ympäristöstään. Talvisäilytysalueille ja siellä käytettäville peitteille ja teltoille on tarpeen asettaa ulkonäkövaatimuksia, jotta alueen yleinen ilme olisi yhtenäinen. Alueen yhtenäisen ilmeen luomisessa voitaisiin hyödyntää esimerkiksi Staran toteuttamaa ”Siisti työmaa” -projektia, jossa on tartuttu Helsingissä toteuttavien työmaiden siisteyteen ja yleisilmeen kohentamiseen. Lopputuloksena on monialaisesti tarkasteltuna toimiva ja kaupunkikuvallisesti siisti kokonaisuus.

5.8 Lupamenettelyt

Talvisäilytysalueita perustettaessa tulee ottaa huomioon myös kaupungin rakennusvalvonnan lupamenettelyt. Veneiden talvisäilytysalueet ovat yleensä rakennuslupaa edellyttäviä laitoksia tai toimenpidelupaa edellyttäviä alueita.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan varastointiin tarkoitettu rakennus edellyttää viranomaisvalvontaa turvallisuuteen, terveellisyteen, maisemaan, viihtyisyyteen, ympäristönäkökohtiin tai muista syistä. Mikäli talvisäilytysalueella käsitellään myrkyllisiä maaleja, jäteöljyjä, pakkasnestettä yms. ympäristölle haitallisia aineita, on koko talvisäilytysalue pidettävä em. lainkohdan perusteella rakennuslupaa edellyttävänä rakennuksena.

Mikäli talvisäilytysalueella ei ole edellä esitettyjä vaikutuksia, niin sitä pidetään varastoalueena, josta maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetään erikseen toimenpideluvan tarpeesta. Toimenpidelupa ei kuitenkaan ole tarpeen, jos toimenpide perustuu oikeusvaikutteiseen kaavaan. Alueiden kaavoitus on maankäyttö- ja rakennuslain mukaan käytännössä välttämätöntä. Voimassa olevasta kaavoista voidaan tietyin edellytyksin poiketa esim. tilanteen muuttuessa asemakaavan laatimisen jälkeen.

Varastoalueeksi tulkittavalla talvisäilytysalueella saattaa olla rakennuslupaa edellyttäviä huolto- tms. rakennuksia tai toimenpidelupaa edellyttäviä nostureita tms. laitteita. Myös talvisäilytysalueen aitaaminen saattaa edellyttää toimenpidelupaa, vaikka itse säilytysalue ei luvanvarainen olisikaan.

6 TALVISÄILYTYKSEN RATKAISUVAIHTOEHDOT

Helsingin yleiskaavaehdotuksessa varaudutaan siihen, että vuoteen 2050 mennessä kaupungin nykyisten hallinnollisten rajojen sisässä voi asua noin 860 000 henkeä. Tämä tarkoittaa kaupunkirakenteen merkittävää tiivistymistä erityisesti Kehä I:n eteläpuolella. Jäljelle jääville viheralueille kohdistuvat suuret käyttöpaineet ja laajoja alueita on osotettu myös eri perustein suojelluiksi. Rakentamisalueiden ulkopuolelle jäävistä maa-alueista kilpailevat virkistyskäytön lisäksi muun muassa teknisen huollon alueet, esimerkiksi lumenvastaanottoaikat ja varikot. Tämä aiheuttaa painetta toimintojen huolelliselle yhteensovittamiselle eri käyttötarkoitusten käyttöön.

Helsingin jatkuvan kasvamisen ja rakentamisen tiivistymisen vuoksi veneiden talvisäilytysalueidenkin on kehityttävä ja tilankäyttöratkaisujen on oltava innovatiivisia. Helsingin veneilystrategian 2020 laadinnan yhteydessä määritetyn vision mukaan venesatamat ja talvisäilytyspalvelut ovat helposti saavutettavissa. Maankäytön suunnittelussa veneilyyn liittyvät palvelut ja etenkin talvisäilytysmahdollisuudet tulee huomioida, jotta Helsingin merellinen identiteetti säilyy vahvana ja kaupunkilaisten kiinnostus sekä hyvät lähtökohdat veneilyyn pysyvät yllä. Joihinkin talvisäilytysratkaisuihin liittyen tarvitaan myös lisäselvityksiä, jotta niiden kannattavuutta ja toteuttamiskelpoisuutta voidaan arvioida tarkemmin.

6.1 Talvisäilytyksen huomioiminen maankäytön suunnittelussa

Yhtenä keskeisimpänä keinona talvisäilytysongelman ratkaisemiseksi on uusien talvisäilytysalueiden määrääminen ja uusien talvisäilytysratkaisujen mahdollistaminen kaavoituksella. Suuret linjaukset talvisäilytysalueiden kohdentumisen osalta tulisi ratkaista yleiskaavoitustasolla.

Helsingin uudessa yleiskaavaehdotuksessa on esitetty ”Merellinen Helsinki” -teemakartta, jossa eri puolille kaupunkia on sijoitettu merellisiä huoltopisteitä. Uusia talvisäilytysmahdollisuuksia voidaan yleiskaavaan liittyvän selvityksen perusteella tarkastella mm. Helsingin edustan saarissa. Yleiskaavaehdotuksen kaavaselostuksessa ei kuitenkaan oteta tarkemmin kantaa Helsingin veneiden talvisäilytyksen näkökulmiin ja tarpeisiin. Vaikka uusi yleiskaava pyrkiikin eroon tarkemmista rajauksista, tulee talvisäilytykseen liittyvä kaavallinen ohjeistus tuoda nykyistä voimakkaammin esiin kuten yleiskaavan teemakartta ”Merellinen Helsinki”.

Voimassa olevat osayleiskaavat koskevat pääasiassa alueita, joihin on tulossa huomattavasti lisää asutusta eikä talvisäilytystilan puutteeseen ole niissä riittävässä laajuudessa otettu kantaa. Hernesaareen on osayleiskaavaehdotuksen mukaan tulossa arviolta noin 500 uutta talvisäilytyspaikkaa.

Östersundomin yhteisessä yleiskaavaehdotuksessa on esitetty mahdollisia aluevarauksia talvisäilytykselle mm. Granöstä sekä Porvoon moottoritien yhteydestä. Kaavaehdotuksessa ei oteta tarkemmin kantaa veneiden ja talvisäilytyspaikkojen määriin. Östersundomin yhteisen yleiskaavan kaava-alueeseen liittyy suuri potentiaali talvisäilytyspaikkojen puutteen helpottamiseksi.

Yleiskaavatasoisten talvisäilytystä koskevien tavoitteiden puuttumisen vuoksi talvisäilytysratkaisut jäävät asemakaavoituksessa usein vaillinaisiksi. Asemakaavoissa on usein esitetty kaavan mahdollistamien uusien venepaikkojen lukumäärä ilman vastaavia aluevarauksia veneiden talvisäilytykselle. Talvisäilytyksen vaatimien aluevarausten oletetaan löytyvän muilta kaava-alueilta. Asemakaavaa laativien kaavoittajien tulisi nykyisellään kyetä kaavarajat ylittävään yhteistyöhön toisten kaavoittajien kanssa talvisäilytykseen liittyvien haasteiden ratkaisemiseksi.

Kaavoituksesta löytyy talvisäilytyksen osalta myös onnistuneita hankkeita, kuten esimerkiksi Vuosaarenlahden venesataman välittömässä läheisyydessä sijaitseva asemakaavan 11730 (voimaantulo 9.10.2009) mukainen pysäköintiin ja veneiden talvisäilytykseen

osoitettu korttelialue, joka on otettu käyttöön talvikaudeksi 2015. Alueella on 183 ruu -
dutettua pysäköintipaikkaa, jotka maapinta-alansa puolesta soveltuvat noin 100 veneen
talvisäilytyspaikoiksi. Nykyinen kaavoitustilanne on esitetty liitteessä 3.

*Kuva 36. Esimerkkinä Ruusuniemen pysäköinti- ja talvisäilytysalue (Ruusuniemi I), ote asema-
kaavasta (nro 11789 / 9.10.2009). (Helsingin kaupunki; Karttapalvelu, kartta.hel.fi). (Valokuva;
M. Vähäkäkelä 2015)*

Kaupungilla ei lyhyellä aikavälillä ole keinoja yksityisen toiminnan lisäämiseen. Yleis -
kaavatasolla voidaan yritystoiminnan edellytyksiä parantaa esim. toimintaan liittyvillä
aluevarauksilla. Tämä on kuitenkin pitkänäköistä talvisäilytystarpeen huomioon ottavaa
maankäytön suunnittelua, jolla ei saavuteta ratkaisua akuuttiin ongelmaan. Talvisäilytys-
alueiden ja -tilojen nykytilanteessa olevan puutteen näkyvämpi esiin tuominen saattaisi
myös johtaa kasvaneeseen tarjontaan.

Kaupungin on varmistettava yritystoimintaa tukevien nostopaikkojen riittävä varustelu ja
välityskyky. Venesatamien veneluiskia ja muita nosto- sekä tilajärjestelyjä tulisi tarkas -
tella tarkemmin potentiaalisten laajamittaisempaan veneiden nostamiseen soveltuvien
venesatamien selvittämiseksi.

Kuva 37. Yksityistä talvisäilytystä Helsingin Östersundomissa (Sipoon venesäilytys ja -huolto). Helsingin kaupunki; Karttapalvelu, kartta.hel.fi.

6.2 Alueiden rinnakkais- ja vuoroittaiskäyttö sekä tilapäiset talvisäilytysalueet

Liikuntavirasto vuokraa talvisäilytysalueet kiinteistövirastolta ja vuokraa ne edelleen venekerhoille tai yksittäisille veneiden talvisäilyttäjille. Liikuntavirasto myös vastaa näiden alueiden asianmukaisesta perustamisesta ja ylläpidosta. Jatkossakin selkeintä on, että veneiden talvisäilytystä isännöi yksi hallintokunta, joka myös vastaa toiminnan kustannuksista ja kerää tuotot. Mikäli rinnakkais- tai vuoroittaiskäyttöaluetta kuitenkin poikkeuksellisesti hallitsee useampi taho, alueen laatu, käytöntapa, vastuut ja kustannusten jako tulee sopia selvästi.

Rakennusvirasto ja ympäristökeskus eivät pääsääntöisesti kannata puistoiksi kaavoitettujen alueiden käyttöä veneiden talvisäilytykseen. Nykyisellään puistoalaa on varsinkin uusilla asuntoalueilla (esimerkiksi Kalasatama, Jätkäsaari) liian vähän ja alueen käyttäjiä paljon. Vähäisen puistoalan varaaminen veneiden säilytykseen lokakuusta kesäkuuhun on kohtuutonta alueen asukkaiden enemmistönä kohtaan. Lisäksi kasvullisten viheralueiden ylläpidon kannalta venesäilytys on varsin hankala asia. Veneiden talvisäilytys soveltuu paremmin kenttäalueille, jotka on perustettu riittävän kantaviksi.

Veneiden talvisäilytysalueiden moninaiskäyttö on kannatettavaa. Kesäkäyttö pysäköintialueina, karavaanarialueina ja erilaisina peli- ja toimintakenttinä saattaa olla monin paikoin mahdollista, kun toiminta suunnitellaan, toteutetaan ja hallinnoidaan sovittaen toiminnot hyvin yhteen. Erilaiset palloiluun ja liikuntaan sekä virkistykseen käytettävät kenttäalueet logistiikan kannalta sopivan saavutettavuuden päässä (noin 300-800 m) venesatamista ovatkin yksi lisätarkasteluun sopiva kohde. Jalkapallokauden sovittaminen veneilykauden kanssa saattaa aiheuttaa aikataulullisia ongelmia, kun jalkapallosarjat pyörähtävät usein käyntiin viimeistään toukokuun alussa veneiden talvisäilytyskauden jatkuessa pitkälle kesäkuulle. Käyttökausien osuminen lomittain rinnakkaiskäyttöalueilla edellyttää tapauskohtaista tarkastelua.

Alueiden rinnakkais- ja vuoroittaiskäyttöä lisäämällä voitaisiin veneiden talvisäilytysratkaisuja tehostaa joillakin alueilla. Etenkin pysäköintiin tarkoitettujen alueiden käyttöä veneiden talvisäilytykseen tulee tarkastella ja hyödyntää nykyistä enemmän. Autopaikatuksen ja veneiden talvisäilytyksen yhdistelmä vaatii mitoitusveneiden tarkkaa arviointia. Ratkaisuna tämä kohdistuisi etupäässä pienemmän kokoluokan veneisiin (pituus < 6 m).

Uusilla ja tiiviisti kaavoitetuilla asuntoalueilla ei yleensä ole talvisin vajaakäytössä olevia pysäköintialueita tai ylimääräisiä aukioita. Väljemmin kaavoitetuista kaupunginosista on kuitenkin mahdollista löytää kausittaiselle käytölle soveltuvia alueita. Olisikin suositeltavaa pyrkiä yhdistämään liikuntaviraston hallinnoimien alueiden kausikäyttöä: venesäilytys ja leirintä tai venesäilytys ja sekalaiset pienpelikentät. Ranta-alueiden osalta tulee pyrkiä laadukkaisiin ratkaisuihin siten, ettei veneiden talvisäilytys hallitse maisemaa talvisaikaan.

Esimerkkinä rinnakkaiskäyttöön mahdollisesti soveltuvasta ratkaisusta on Kumpulan maaumalan pysäköintialueen ottaminen veneiden talvisäilytyskäyttöön. Tämä mahdollistaisi noin 60 uutta talvisäilytyskäyttöön soveltuvaa venepaikkaa.

Kuva 38. Kumpulan maaumalan pysäköintialue. Alueen pinta-ala noin 0,27 ha, eli alueella voitaisiin säilyttää esim. noin 60 pienempää trailerilla kulkevaa venettä (Helsingin kaupunki; Karttapalvelu, kartta.hel.fi).

Nykyinen pysäköintialue osoitettaisiin esim. venetrailereilla kuljetettavien ja säilytettävien pienveneiden talvisäilytyskäyttöön. Alueen käyttöönotto vaatisi mahdollisesti asemakaavamuutoksen tai KSV:n poikkeamisluvan. Liikenneyhteydet lähimmälle veneiden nostopaikalle Verkkosaareen ovat hyvät. Rinnakkaiskäyttöön liittyen veneet tulee joka vuosi viedä määräaikaan mennessä pois, ennen kuin maaumalan käyttökausi avataan.

Rinnakkais- ja vuoroittaiskäytön mahdollisuuksia selvitetessä on otettava huomioon myös turvallisuuden ja terveellisuuden vaatimukset sekä veneilijöiden että muiden alueen käyttäjien kannalta.

Vuosaarenlahden venesataman ja Merenkulkijanaltaan välimaastoon sijoittuva asemakaavan (nro 11730 / 9.10.2009) mukainen KY-korttelialue soveltuisi ainakin osittain varsin pienillä muutostöillä veneiden väliaikaiseksi talvisäilytysalueeksi ennen kuin alueen asemakaavan toteuttaminen alueella alkaa. Alueen pinta-ala on noin 1,1 hehtaaria, mikä mahdollistaisi talvisäilytyspaikat noin 100–300 veneelle.

Kuva 39. Merenkulkijankujan toistaiseksi tyhjänä oleva noin 1,1 ha laajuinen maa-alue (Helsingin kaupunki; Karttapalvelu, kartta.hel.fi). Valokuva (M. Vähäkäkelä 2015).

Vuosaaren satama-alueen nykyisellään osittain tyhjillään olevien kenttä-alueiden hyödyntämistä veneiden talvisäilytykseen on tiedusteltu Helsingin Satamalta. Suljetun sataman alueet on kuitenkin vuokrattu eri operaattoreille pitkillä vuokrasopimuksilla. Toisaalta myös suljettuja satama-alueita koskevat ISPS-ohjeet (International Ship and Port Facility Security Code) rajoittavat ulkopuolisten kulkua ja liikkumista satama-alueella.

Tulevaisuudessa Malmin lentokentän alueiden mahdollisesti vapautuessa asuin- ja työpaikkarakentamiseen tulee tarkastella myös veneiden talvisäilytykseen soveltuvia alueita ainakin tilapäiskäyttöön. Finavian vetäytyessä Malmin lentoasemalta mahdollisesti jopa jo vuoden 2016 lopussa, voi lentoaseman kiitorata- ja rullausalueilta löytyä paljonkin hyvin veneiden talvisäilytykseen soveltuvaa tilapäistä säilytystilaa.

Kuva 40. Malmin lentokenttää olisi mahdollista hyödyntää tilapäisenä veneiden talvisäilytysalueena. (Helsingin kaupunki; Karttapalvelu, kartta.hel.fi).

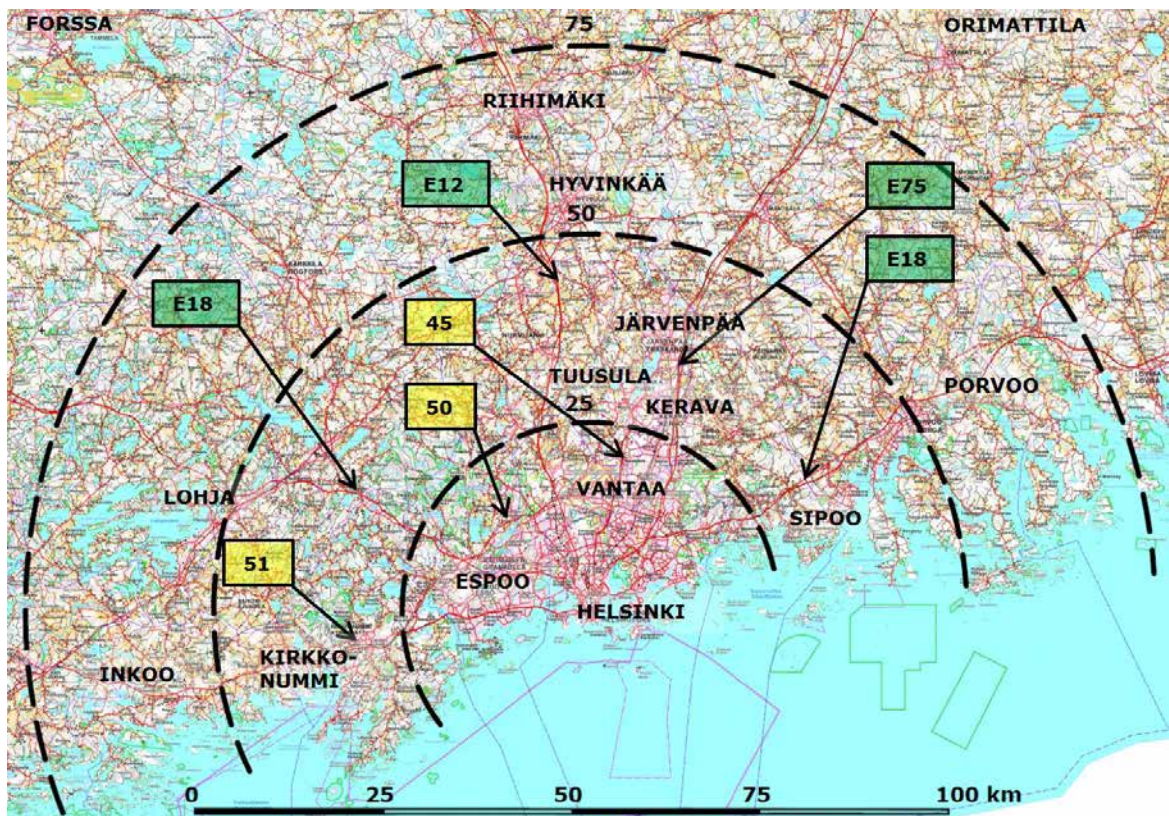
Lentokentän kiitoratojen leveys on noin 30 metriä ja pituutta niillä on noin 2,5 kilometriä. Lisäksi lentokenttäalueella on rullausteita ja lentokoneiden pysäköintialueita sekä muutamia kymmeniä hehtaareita suhteellisen tasaisia nurmialueita. Tilapäiskäyttömahdollisuuksia voisi olla jopa 5-10 vuodeksi riippuen alueen kaavoituksen ja toteuttamisen etenemisestä.

6.3 Pienemmille veneille osoitettavat uudet talvisäilytysalueet

Yhtenä talvisäilytysratkaisuna on pienempien trailereilla kuljetettavien veneiden talvisäilytys keskitetyillä talvisäilytysalueilla kauempana kotivenesatamista, jolloin venesatamien yhteydessä sijaitsevilta talvisäilytysalueilta vapautuu tilaa isommille veneille. Keskitetyt pienveneiden talvisäilytysalueet voivat sijaita esim. pääkaupunkiseudun naapurikuntien alueella tai pienteollisuusalueiden yhteydessä (Kuva 41). Tällaiset keskitetyt talvisäilytysalueet edellyttävät kaavoituksellisia ratkaisuja ja varsin suuria aluevarauksia sekä kuntien välistä yhteistyötä. Talvisäilytysalueiden ei välttämättä tarvitse sijaita rannikon läheisyydessä.

Kaupunki voi ottaa lähtökohdaksi, että tiettyyn kokoluokkaan saakka veneet siirretään kauempana venesatamista sijaitseville talvisäilytysalueille. Sopiva kannustin veneen siirtämiselle olisi esim. tuntuvasti alempi talvisäilytyspaikkamaksu. Järjestely saattaa lisätä myös veneiden nostoon ja siirtoon erikoistunutta yritystoimintaa siinä määrin, kun veneenomistajilla ei itse ole edellytyksiä tai halua veneidensä siirtämiseen. Veneiden laajamittainen talvisäilytys kauempana rannasta edellyttää toimiakseen seuraavia olosuhteita:

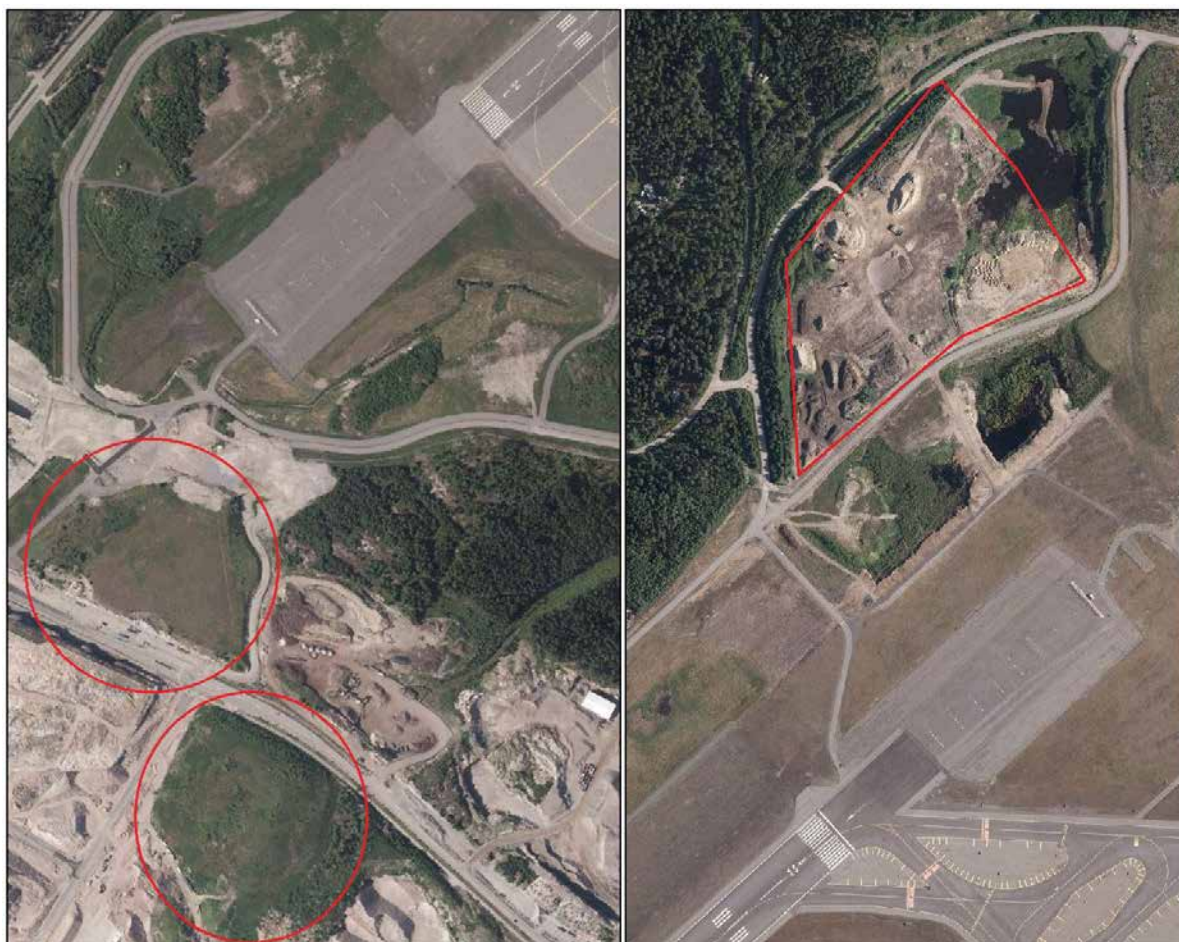
- I Sopivan vuokrattavan maa-alueen löytäminen keskeisten liikenneväylien yhteydestä.
- II Talvisäilytysalueen etäisyys nostopaikkaan tulee olla suhteellisen lyhyt; esim. alle puolen tunnin ajomatkan päässä. Kuljetusreitit tulee soveltua trailerikuljetukseen.
- III Veneiden nostopaikkojen/veneluiskien tulee olla riittäviä sekä varustukseltaan, välityskyvyiltään että sijainniltaan.

Kuva 41. Pienempien veneiden talvisäilytysalueita voidaan mahdollisesti perustaa Helsingin kehyskuntiin hyvien liikenneyhteyksien varrelle.

6.3.1 Helsinki-Vantaan lentokentän lentomelualueet

Vantaan osalta potentiaalisia säilytyskenttiä voitaisiin harkita perustettavan esim. lentomelualueelle Helsinki-Vantaan lentokentän läheisyyteen. Erityisesti suoraan kiitoratojen päihin kiitoradan jatkeelle sijoittuvat alueet ovat erityisen alttiita melulle ja alueita tuskin tullaan käyttämään asuin- tai työpaikkarakentamiseen. Etenkin lentokentän etelä- ja länsipuolella sijaitsee nykyisin laajoja pysäköintialueita, logistiikkakeskuksia ja moottoriturheilualueita. Oheisiin kuviin on ympyröity muutamia mahdollisesti tarkasteltavia veneiden talvisäilytykseen soveltuvia alueita.

Kuva 42. Kiitotie 04 etelä- (vas.) ja pohjoispäädyssä (oik.) on kolme veneiden talvisäilytykseen soveltuvaa aluetta, joiden pinta-ala on yhteensä noin 7 ha. Alueet sijaitsevat Vantaan ja Tuusulan alueella. (Helsingin kaupunki; Karttapalvelu, kartta.hel.fi).

6.3.2 Kirkkonummi, Prikiranta

Prikinrannan asemakaava on Kirkkonummen kunnan ja Helsingin kaupungin vuonna 2012 vireille tullut yhteishanke. Alue koostuu 51 hehtaarin maa-alueesta, josta Helsingin kaupunki omistaa noin 28 hehtaaria sekä 13 hehtaarin vesialueesta, josta Helsingin kaupunki omistaa noin 10,5 hehtaaria. Kirkkonummen yleiskaavan 2020 mukaisesti asemakaava-alue osoitetaan satama- ja yritystoiminnoille, asumiseen sekä virkistyskäyttöön. Asemakaavan suunnittelun tavoitteena on mm. turvata nykyisten satamatoimintojen jatkuminen sekä osoittaa alueelle pienvenesatamatoimintoja sekä niihin liittyviä palveluita ja työpaikkoja.

Asemakaavan laatimista jatkettaneen vuoden 2015 aikana ja alueen rakentamisen on arvioitu alkavan mahdollisesti vuonna 2017.

Kuva 43. Ote Kirkkonummen Pikirannan asemakaavasta (2013). LS-, LV- ja LV-1-alueet on osoitettu satama- ja venesatama-alueiksi. Asemakaava ohjaa veneiden talvisäilytystä erityisesti LV-1-merkinnän alueelle, joka muokataan veneiden säilytyksen tarpeiden mukaisesti.

Asemakaavan perusteella Strömsbyvikenin lahteen tulee venesatama, sen toimintoja tukevia palveluita ja työpaikkoja, veneiden talvisäilytysalue sekä niihin liittyvää toimintaa. Asemakaava säilyttää nykyiset venesataman toiminnot alueella. Asemakaavaluonnoksen selostuksen mukaan satamaympäristöstä suunnitellaan maisemallisesti korkeatasoista ja logistiikaltaan toimivaa satama-alueita. Pienvenetoinnot ja niihin liittyvät palvelut suunnitellaan toimimaan Strömsbyvikenin toisella puolella olevan Kantvikin pienvenesataman kanssa. Suunnittelussa myös etsitään ratkaisuja veneiden talvisäilytyksen järjestämiselle. Alueen venesatamien venepaikkojen pitempiaikaiset pysäköintipaikat sijaitsevat talvisäilytyspaikkojen yhteydessä.

6.3.3 Östersundomin yhteisen yleiskaavan kaava-alue

Östersundomin yhteisen yleiskaavan kaava-alueella olisi mahdollisuus toteuttaa laajemmalti kuntien välistä yhteistyötä veneiden talvisäilytyksen osalta. Östersundomin yhteisessä yleiskaavassa muun muassa paljon tilaa vaativaan varastointiin osoitetut alueet sijaitsevat erinomaisten liikenneyhteyksien ja erikoiskuljetusten tavoitereittien varrella sekä vain muutamien kilometrien päässä merenrannalta ja veneiden nostopaikoilta.

Alueet ovat pääasiassa alttiita liikenteestä aiheutuvalle melulle ja muille liikenteen häiriöille. Erityisesti näillä alueilla tulisi tarkastella henkilöautojen ja pakettiautojen avulla vedettävien trailereiden sekä muiden ilman kuorma-autoa tai raskaampaa kalustoa ja muu toin helposti kuljetettavien veneiden säilyttämistä. Näille tarkasteltaville alueille voitaisiin osoittaa kaupallisten toimintojen ohella myös liikuntaviraston suoravuokrausalueita.

6.4 Talvisäilytysalueiden ja venesatamien tausta-alueiden käytön tehostaminen

Veneiden talvisäilytysalueiden nykyistä paremmalla järjestelmällisyydellä ja paikkojen numeroinnilla saataisiin talvisäilytysalueen tarjoama tila optimoituun maksimaaliseen hyötykäyttöön. Venepaikan merkitseminen maastoon esimerkiksi maalaamalla toisi selkeyttä nykyisiin telakointikäytäntöihin, kun jokainen paikka olisi yksiselitteisesti identifioitavissa. Talvisäilytyspaikkoja vuokrattaessa voidaan oikeankokoiset paikat teknisesti kohdentaa veneilijän venekokoa ja -tyyppiä vastaavaksi. Tämä saattaa edellyttää muutoksia nykyiseen venepaikkojen varauskäytäntöön.

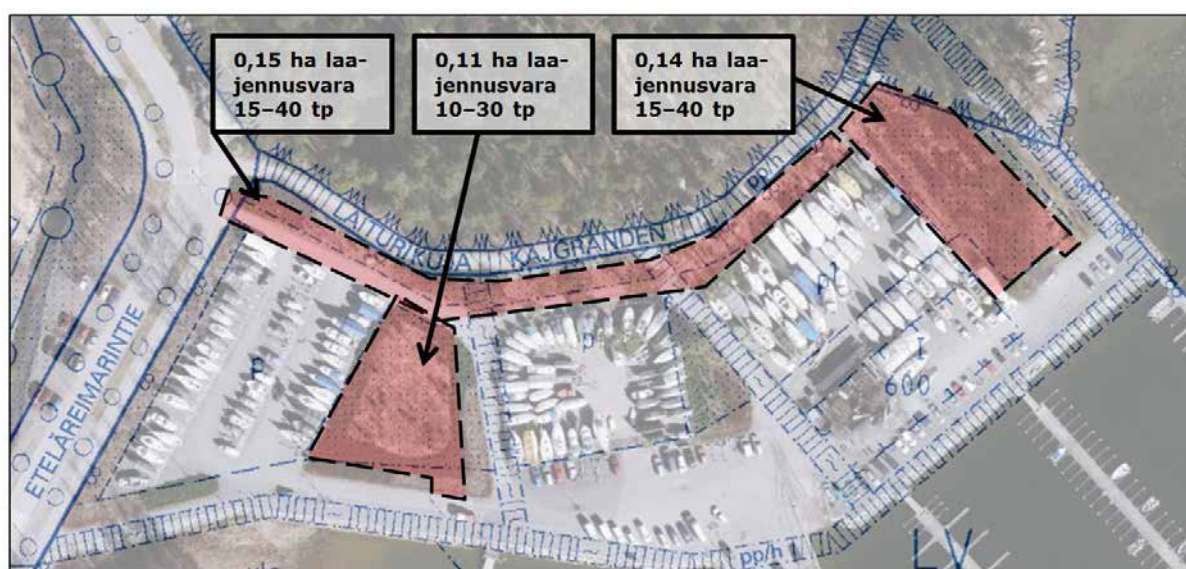
Hyvällä alueiden organisoinnilla veneiden väliin tahattomasti jäävät liian pienet ja liian suuret aukot saataisiin karsittua pois. Tämän johdosta myös veneiden huolto- sekä kunnostusmahdollisuudet olisivat lähtökohtaisesti jokaisen talvisäilytyspaikan omaaval -

la olemassa tasapuolisesti. Nykyään ensimmäisenä veneensä telakoiva asettaa veneen parhaaksi katsomaansa paikkaan välttämättä alueen maksimaalista hyödyntämistä huomioimatta. Veneiden telakointi voitaisiin aloittaa alueen reunasta määrätyistä venepaikoista alue järjestyksessä täyttäen. Lisäksi alueen sisällä voitaisiin määritellä omat rivinsä tai osastonsa erikokoisille veneille.

Venepaikkojen merkitseminen maastoon nykyistä paremmin ja tarkasti vaatisi luonnollisesti melko paljon resursseja, kun alueiden maapohjat tulisi rakentaa ensin kantaviksi pitkällä aikajänteellä. Alueet tulisi myös asfaltoida ja hulevesien kulkeutuminen sekä alueiden viemärointi tulisi suunnittelussa ottaa huomioon. Alueiden jaottelun ja säilytyspaikkojen sijaintien suunnittelu vaatii myös omat resurssinsa, kuten myös alueiden maalaus, merkintä ja opastusjärjestelyiden sijoittelu maastoon.

Venesatama-alueiden tilankäytön tehostaminen edellyttäisi venesatamakohtaista suunnittelua talvisäilytyspaikkojen järjestelyn ja toimintojen sijoituksen osalta. Esimerkiksi Vuosaarissa sijaitsevan Porslahden venesataman laajennuksilla voitaisiin saavuttaa yli sata uutta talvisäilytyspaikkaa (Kuva 44).

Kuva 44. Porslahden venesataman yhteydessä on talvisäilytysalueen mahdollista laajennusvaraa yhteensä noin 0,3 ha (40–110 talvisäilytyspaikkaa). Talvisäilytysalueen laajentaminen voidaan toteuttaa siten, että nykyisille kasvustoalueille jätetään puurivistöt säilytysalueiden tuulen suojaksi. Alueelle on asemakaavassa (10500, vahvistettu 8.4.1999) merkitty istutettaviksi alueiksi (Helsingin kaupunki; Karttapalvelu, kartta.hel.fi).

Talvisäilytysalueille sijoitettavien pienempien veneiden (kokoluokka < 6m) säilyttämistä päällekkäin esimerkiksi hyllyissä tai telineissä katoksen alla tulisi tarkastella. Esimerkkinä veneiden päällekkäin sijoittelusta on kuva 45 Laivalahden venesataman yhteydestä.

Kuva 45. Esimerkkinä veneiden sijoituksesta päällekkäin. (M. Vähäkäkelä 2015)

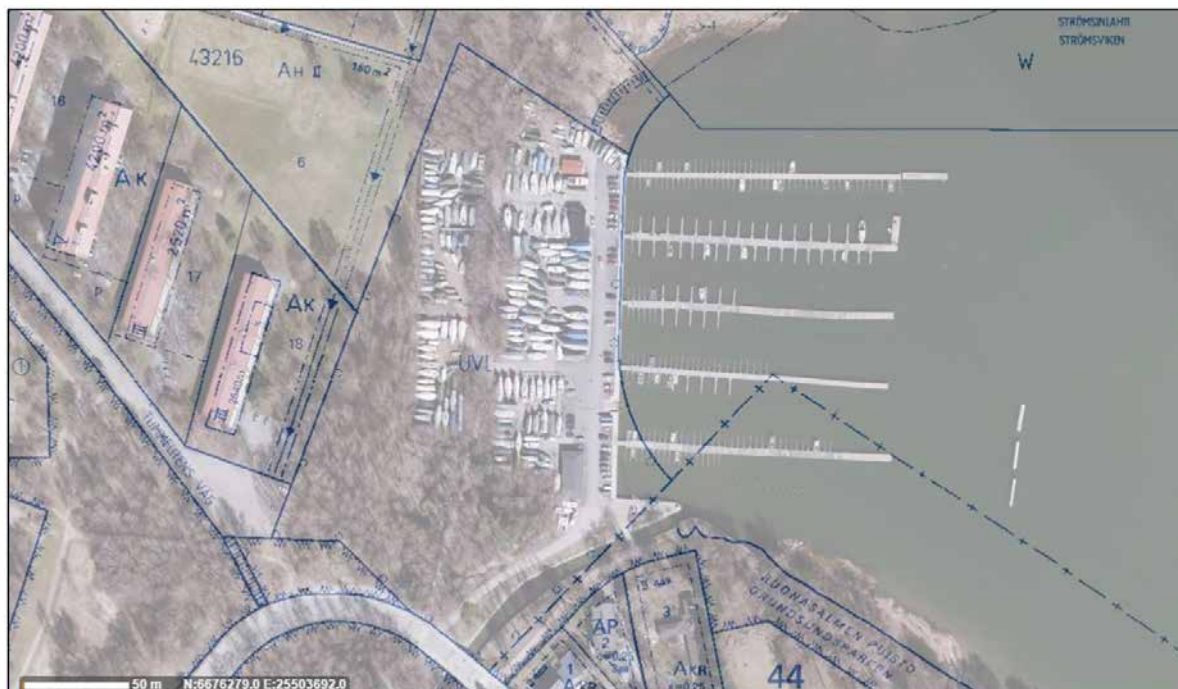
Strömsinlahden venesatama

Tammisalossa sijaitsevan Strömsinlahden venesatamaa olisi asemakaavan (nro 5432 / vahvistettu 15.1.1964) mukaisen aluerajauksen puitteissa mahdollista laajentaa nykyisin venesatama käytössä olevaan alueeseen verrattuna. Mahdolliselle laajennusalueelle sijoitettavia arvokkaita luontoalueita ovat:

- Porolahden (270/99) linnustollisesti arvokas kohde (sininen rajausta)
- Strömsin venerannan (78/90) arvokas kasvillisuus- ja kasvistikohde (vihreä rajausta)
- Tiiliruukinlahden ja Porolahden lepakkokohde (30/03) (musta rajausta)

Strömsinlahden venesataman tausta-alueen hyödyntäminen veneiden talvisäilytyskäyttöön vaatisi jatkoselvityksiä ja edellä mainittujen luontoarvojen erityistä huomiointia.

Toistaiseksi Strömsinlahden luontoarvot ovat asemakaavassa esitetyn venesatama-alueen (ULV) täysimääräisen tilankäytön hyödyntämisen esteenä. Tausta-alueetta (noin 1,1 ha) olisi mahdollista hyödyntää ilman merkittävää maisema tai kaupunkikuvallista muutosta. Tämä tarkoittaisi alustavan arvion mukaan noin 100–300 uutta veneiden talvisäilytyspaikkaa.

Kuva 46. Strömsinlahden venesatama ja sen tausta-alue (UVL) on asemakaavassa 5432 (vahvistettu 15.1.1964) osoitettu veneiden säilytysalueeksi. (kartta.hel.fi, 2015).

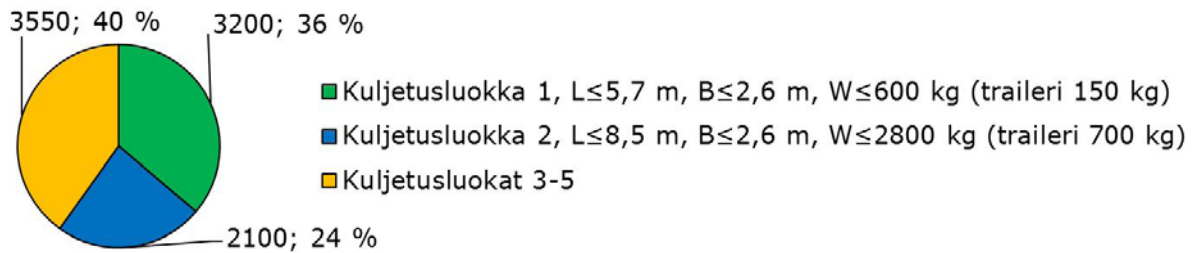
6.5 Muita ratkaisuja

Vuosaassa Helen Oy:n voimalaitoksen lauhdevesiä johdetaan nykyisellään Vuosaaren sataman satama-altaaseen. Lisäselvitysten avulla voitaisiin tarkastella mahdollisuutta vesien johtamisesta läheisiin Vuosaarenlahden ja Porslahden venesatamien satama-altaisiin niiden osittaiseksi sulana pitämiseksi talven ajan. Laajemman vesialueen pitäminen sulana kovan talven aikana voisi osoittautua hyvin haastavaksi, joten riittävien virtausnopeuksien ja -määrien johtaminen sulana pidettäviin altaisiin tulisi varmistaa veneiden turvallisen säilyttämisen takaamiseksi.

Esimerkiksi Ruotsissa markkinoidaan jo melko monen talvisäilytyspalveluita tarjoavan yrityksen internetsivuilla ”jäävapaata satamaa” talvisäilytysvaihtoehtona. Esimerkiksi Solnassa sijaitseva Pampas Marina tarjoaa kyseistä talvisäilytysvaihtoehtoa.

7 TOIMENPIDESUOSITUKSET JA TOIMENPITEIDEN PRIORISOINTI

Lähtökohta on, että Helsingin kaupungin omilta talvisäilytysalueilta tulee voida osoittaa talvisäilytyspaikat noin 60 %:lle Helsingin venesatamien veneistä. Näin talvisäilytyspaikkojen vähäisyys ei muodostu ongelmaksi lähitulevaisuudessa. Talvisäilytysalueisiin kohdistuvan talvisäilytyspaikkojen ennustetun kysynnän vuonna 2030 on oletettu jakautuvan tasaisesti Helsingin venekannan suhteen (Kuva 47).

Kuva 47. Talvisäilytysalueisiin kohdistuva venepaikkojen arvioitu kysyntä vuonna 2030 kuljetettavuusluokittain (yht. 8 850 venettä).

Nykyisissä hyväksytyissä ja valmisteilla olevissa kaavoissa esitetyt talvisäilytysalueiden toteutuminen on erittäin tärkeää, mutta niiden lisäksi tarvitaan muita ratkaisuja talvisäilytysongelman poistamiseksi. Mikäli muihin korjaaviin toimenpiteisiin talvisäilytyspaikkojen määrän lisäämisen suhteen ei ryhdytä, on talvisäilytyspaikkoja arvioitu olevan noin 5 000 kpl liian vähän vuonna 2030 (Östersundomin yhteisen yleiskaavan kaava-alue ei sisälly arvioon).

Ratkaisuksi esitetään mallia, jossa veneiden kuljetettavuus on keskeisessä asemassa. Talvisäilytysongelman ratkaisumallin tärkeimmät kohdat (I-X) ovat seuraavat:

- I Nykyisissä asemakaavoissa ja osayleiskaavoissa esitetyt talvisäilytysaluevaraukset toteutetaan. Uusia veneiden talvisäilytyspaikkoja on asemakaavoissa osoitettu Jätkäsaareen, Kipparlahteen, Kruunuvuorenrantaan, Skataniin Porslahden länsipuolelle, Ruusuniemeen, Verkkosaareen ja Winbergin venesatamaan. Osayleiskaavatasolla on lisäksi esitetty uusia talvisäilytyspaikkoja Hernesaareen.
- II Kaavoitusprosessia kehitetään siten, että talvisäilytystarve otetaan huomioon uusien kaavojen sekä kaavamuutosten laadinnan yhteydessä. Uusia venesatamia tai venesatamien laajennuksia suunniteltaessa on esitettävä ainakin 60 toteutuskel-poista talvisäilytyspaikkaa 100 esitettyä venepaikkaa kohti.
- III Talvisäilytyspaikkojen puutteeseen reagoidaan niissä kaavaehdotuksissa ja työn alla olevissa kaavoissa, joiden sisältöön on vielä mahdollista vaikuttaa. Östersundomin yhteisen yleiskaavan kaava-alue on erityisen tärkeä, eikä sen toteutus saa entisestään huonontaa tilannetta talvisäilytyksen osalta.
- IV Talvisäilytysalueiden tarpeeseen varaudutaan jo yleiskaavatasoisessa maankäytön suunnittelussa. Muussa tapauksessa talvisäilytyksen tarve jää kokonaisuuden hallinnan puuttuessa ottamatta huomioon myös asemakaavoituksessa. Talvisäilytysalueiden kaavoitusprosessin yhteydessä on eri virastojen välillä toteutettava kaava-alueiden rajat ylittävää yhteistyötä.
- V Kaupunkikuvallisuuteen liittyen talvisäilytysalueiden yleiseen ilmeeseen on panostettava nykyistä enemmän. Talvisäilytysalueilla käytettäville peitteille ja teltoille sekä aitauksille on tarpeen asettaa ulkonäkövaatimuksia, jotta alueen yleinen ilme olisi yhtenäinen.

- VI Alueiden rinnakkais- ja vuoroittaiskäyttöä edistämällä voidaan paikoitellen osoittaa uusia veneiden talvisäilytyspaikkoja. Alueiden rinnakkais- ja vuoroittaiskäyttö edellyttää käyttötoiminnan yhteen sovittavaa suunnittelua ja hallinnointia.
- VII Tilapäisten talvisäilytysalueiden käyttöön ottamisella voidaan väliaikaisesti helpottaa tilannetta veneiden talvisäilytyksen osalta ennen pysyvämpien ratkaisujen toteutumista.
- VIII Venesatamien sekä ranta-alueiden yhteydessä sijaitsevilla talvisäilytysalueilla säilytetään ensisijaisesti kuljetettavuusluokan 3-5 mukaisia suuria veneitä (arviolta 3 550 venettä). Talvisäilytysjärjestelyissä noudatetaan ohjeistusta ja suosituksia, mikä edellyttää nykyistä väljempiä säilytysjärjestelyjä. Suurten veneiden talvisäilytyspaikkojen tilankäyttö optimoidaan kohdekohtaisella suunnittelulla sekä venekerhojen ja liikuntaviraston välisellä yhteistyöllä.
- IX Trailereilla kuljetettaville kuljetusluokan 1 ja 2 veneille tulee osoittaa uusia talvisäilytysalueita alle 20 km etäisyydeltä nostopaikoista. Uusien talvisäilytyspaikkojen kokonaistarve on noin 5 000 kpl, mikä vastaa yhteensä noin 20 ha uusia talvisäilytysalueita (Taulukko 10).
- X Venesatamien nykyisten talvisäilytysalueiden laajentamisella ja tehokkaammalla hyödyntämisellä voidaan lisätä nykyisten talvisäilytysalueiden kapasiteettia.

Taulukko 10. Talvisäilytysongelman ratkaisumallin edellyttämät aluevaraukset kuljetettavuusluokittain (KL).

Talvisäilytyspaikat venesatamien yhteydessä	Muualle siirrettävät veneet	Siirrettävien veneiden tilantarve	Vaatimukset talvisäilytysalueen sijainnin suhteen
KL1 0	KL1 3 200	11,2 ha	<20 km nostopaikasta, kohtalaiset liikenneyhteydet
KL2 300	KL2 1 800	9,0 ha	<20 km nostopaikasta, hyvät liikenneyhteydet
KL3-5 3 550	KL3-5 0	0,0 ha	<1 km nostopaikasta, erikoiskuljetusreitti
3 850	5 000	20,2 ha	

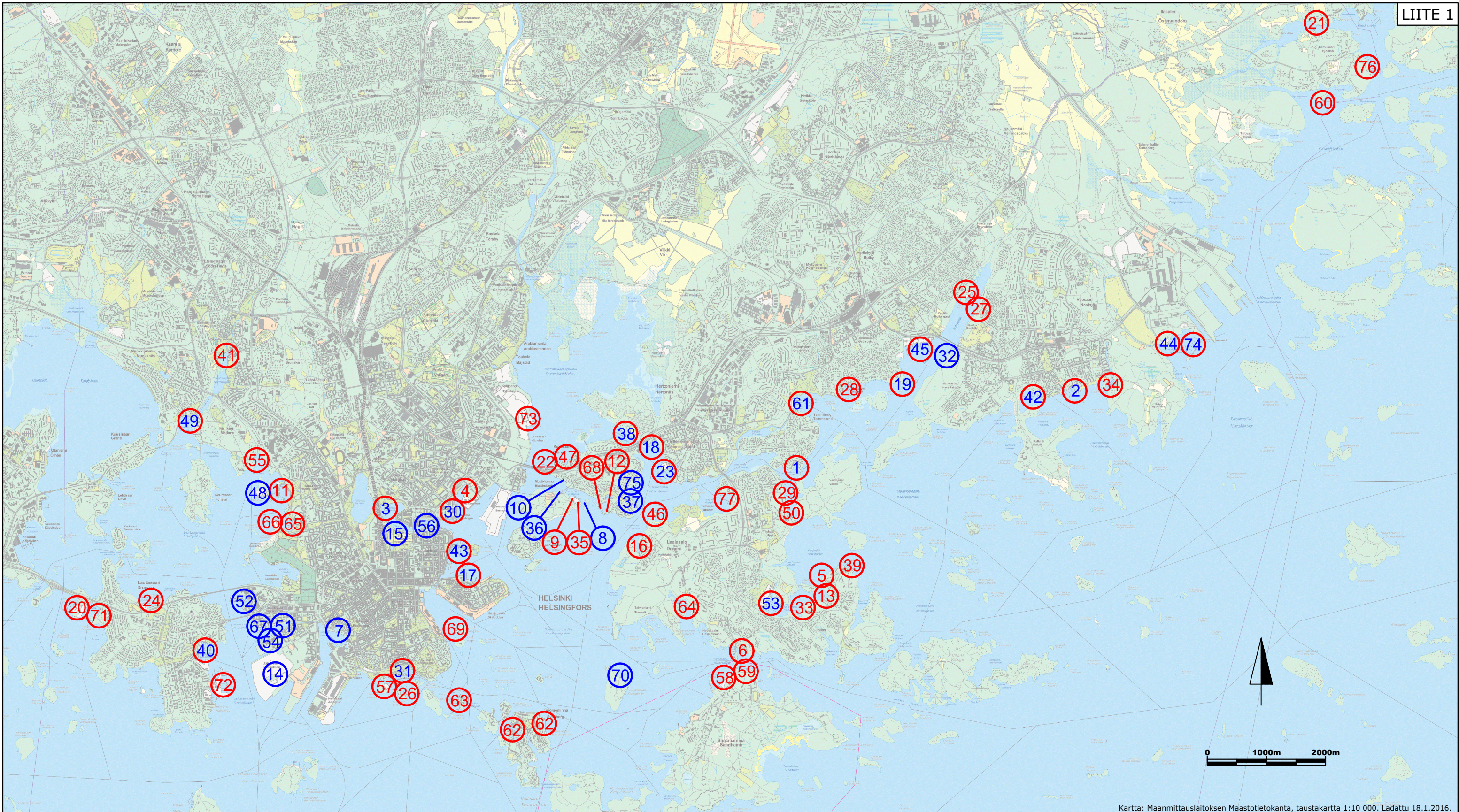
Ratkaisumallin mukaan toimittaessa voidaan keskittyä etsimään mahdollisia talvisäilytysalueita kauempaa, jopa kaupungin rajojen ulkopuolelta asti. Ratkaisumallin mukainen toiminta parantaa myös säilytykseen, huoltoon ja turvallisuuteen liittyviä olosuhteita venesatamien yhteydessä olevilla talvisäilytysalueilla.

Talvisäilytys selvityksessä on alustavasti tarkasteltu alueita, joita mm. kaavamutoksien ja maanvuokraussopimuksilla voidaan mahdollisesti hyödyntää veneiden talvisäilytykseen (Taulukko 11).

Taulukko 11. Alustavasti tarkasteltuja talvisäilytykseen soveltuvia alueita.

Etäisyys nostopaikalta	Kohteen kuvaus	Talvisäilytykseen soveltuva pinta-ala (≈)
<50 km	Helsinki-Vantaan lentokentän melualue	7 ha
	Kumpulän maauimalan pysäköintialue	0,3 ha
<10 km	Östersundomin osayleiskaava-alue	10 ha
	Malmin lentokenttä (väliaikainen)	15 ha
	Tolkkinen, Porvoo	26 ha
< 1 km	Kuorekari (laajentaminen)	0,2 ha
	Porslahti (laajentaminen)	0,3 ha
	Strömsinlahti (laajentaminen)	1,1 ha
	Prikinranta, Kirkkonummi	3,0 ha

Potentiaalisten talvisäilytysalueiden määrittäminen sekä jo tarkasteltujen alueiden hyödyntäminen edellyttää jatkoselvityksiä ja -suunnittelua, mihin tulee varata resursseja maankäytön suunnittelusta. Mahdollisimman suuria, hyvien kulkuyhteyksien varrella olevia ja muuhun rakentamiseen vähemmän houkuttelevia alueita hyödyntäen on mahdollista tuottaa turvalliset ja nykyaikaiset säilytysolosuhteet suhteellisen pienillä kustannuksilla.

Kartta: Maanmittauslaitoksen Maastotietokanta, taustakartta 1:10 000. Ladattu 18.1.2016.

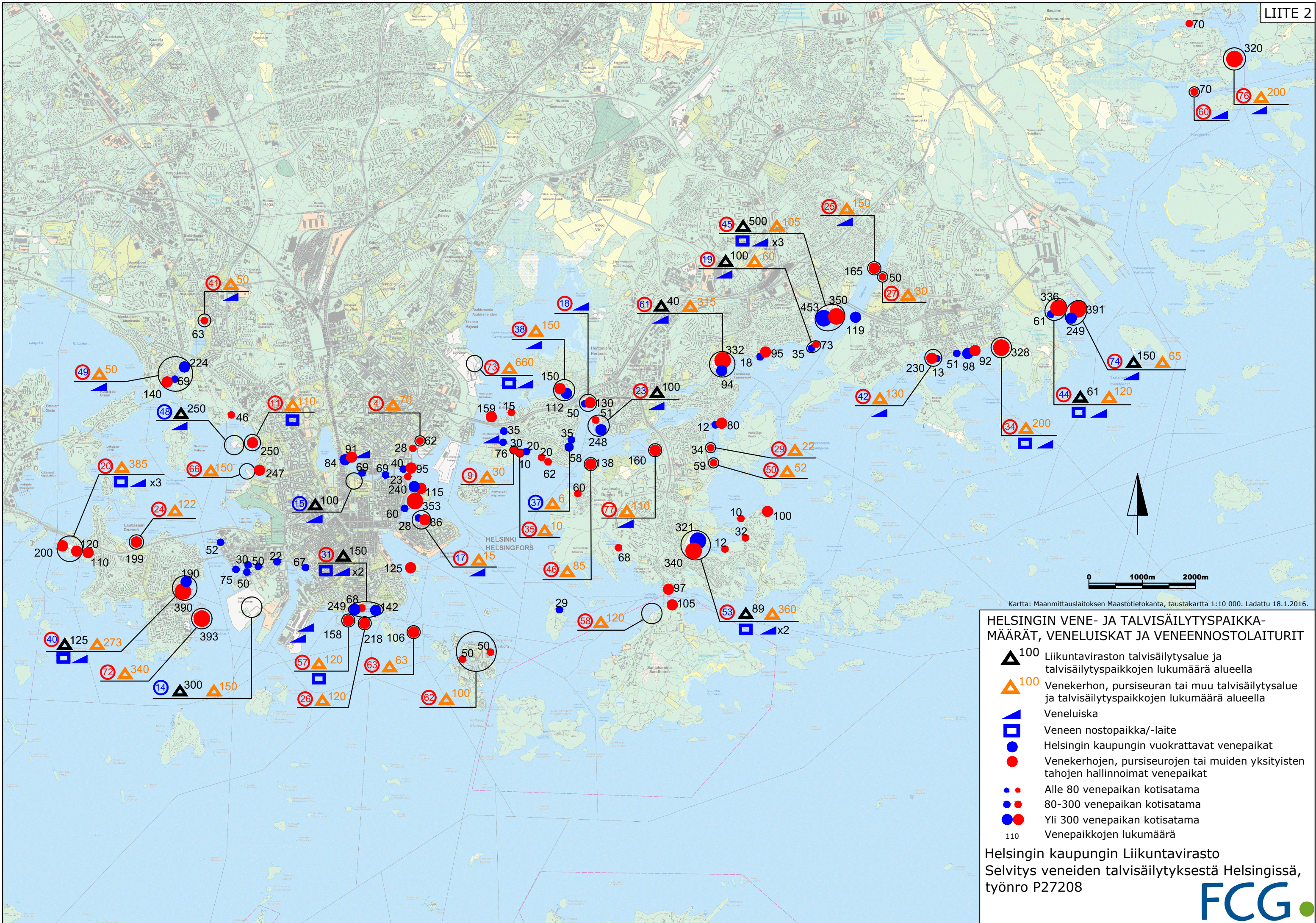
① Aiorannan venesatama	⑭ Jätkäsaaren talvisäilytysalue	⑳ Lokitien venesatama	④① Pajalahden venesatama	⑤③ Sarvaston venesatama	⑥⑥ Taivalsaaren talvisäilytysalue
② Aurinkolahden venesatama	⑮ Kaisaniemenrannan talvisäilytysalue	㉑ Marjaniemen venesatama	④② Pikku Huopalahden venesatama	⑤④ Saukonpaaden venesatama	⑥⑦ Tammasaarenallas
③ Eläintarhanlahden venesatama	⑯ Kaitalahden venesatama	㉒ Marunakujan venesatama	④③ Pikku Kallahden venesatama	⑤⑤ Seurasaarentien venesatama	⑥⑧ Valas
④ Hanasaaren venesatama	⑰ Katajanokan venesatama	㉓ Merihaan venesatama	④④ Pohjoisranta	⑤⑥ Siltavuoren venesatama	⑥⑨ Valkosaari
⑤ Hepokalliontien venesatama	⑱ Kipparilahden venesatama	㉔ Merisatama	④⑤ Porslahden venesatama	⑤⑦ Sirpalesaari	⑦① Vasikkasaaren venesatama
⑥ Hevossalmen venesatama	⑲ Koivuniemen venesatama	㉕ Meri-Rastilan venesatama	④⑥ Puotilan venesatama	⑤⑧ Santahaminan talvisäilytysalue	⑦② Vaskilahden venesatama
⑦ Hietalahdenallas	⑳ Koivusaari	㉖ Mesaanikujan venesatama	④⑦ Pyysaari	⑤⑨ Santahaminan venesatama	⑦③ Vattunokka
⑧ Honkaluoto	㉑ Korsnäsin venesatama	㉗ Mustalahden venesatama	④⑧ Raitalahden venesatama	⑥① Skadaholmenin venesatama	⑦④ Verkkosaaren talvisäilytysalue
⑨ Hopeasalmen telakka	㉒ Kuorekarin venesatama	㉘ Mustikkamaan telakka	④⑨ Rajasaaren talvisäilytysalue	⑥② Strömsinlahden venesatama	⑦⑤ Vuosaarenlahden venesatama
⑩ Hopeasalmen venesatama	㉓ Laivalahden venesatama	㉙ Mustikkamaan venesatama	④⑩ Ramsaynrannan venesatama	⑥③ Suomenlinnan venesatamat	⑦⑥ Vähäniityn venesatama
⑪ Humallahden venesatama	㉔ Lemislahden venesatama	㉚ Nandelstadhin venesatama	④⑪ Reposalmen venesatama	⑥④ Särkkä	⑦⑦ Winbergin venesatama
⑫ Hylje	㉕ Leppäniemen venesatama	㉛ Naurissalmen venesatama	④⑫ Ruoholahden venesatama	⑥⑤ Tahvonlahden venesatama	
⑬ Hämeenapajan venesatama	㉖ Liuskasaari	㉜ New Port Jollas	④⑬ Salmisaaren venesatama		

HELSINGIN VENESATAMAT JA TALVISÄILYTYSALUEET

- ① Liikuntaviraston venesatama tai talvisäilytysalue
- ② Venekerhon, pursiseuran tai muun yksityisen hallinnoijan venesatama tai talvisäilytysalue
- ③ Venesatama, jossa on sekä Liikuntaviraston että venekerhon tai pursiseuran venepaikkoja

Helsingin kaupungin Liikuntavirasto
 Selvitys veneiden talvisäilytyksestä Helsingissä,
 työnro P27208

Kartta: Maanmittauslaitoksen Maastotietokanta, taustakartta 1:10 000. Ladattu 18.1.2016.

HELSINGIN VENE- JA TALVISÄILYTYSPAIKKA-MÄÄRÄT, VENELUISKAT JA VENEENNOSTOLAITURIT

- 100 Liikuntaviraston talvisäilytysalue ja talvisäilytyspaikkojen lukumäärä alueella
- 100 Venekerhon, pурсiseuran tai muu talvisäilytysalue ja talvisäilytyspaikkojen lukumäärä alueella
- Veneluiska
- Veneen nostopaikka/-laite
- Helsingin kaupungin vuokrattavat venepaikat
- Venekerhojen, pурсiseurojen tai muiden yksityisten tahojen hallinnoimat venepaikat
- Alle 80 venepaikan kotisatama
- 80-300 venepaikan kotisatama
- Yli 300 venepaikan kotisatama
- Venepaikkojen lukumäärä

Helsingin kaupungin Liikuntavirasto
 Selvitys veneiden talvisäilytyksestä Helsingissä,
 työnro P27208

Helsingin kaupunki, Liikuntavirasto
SELVITYS VENEIDEN TALVISÄILYTYKSESTÄ HELSINGISSÄ

KAAVOITUSTILANNE

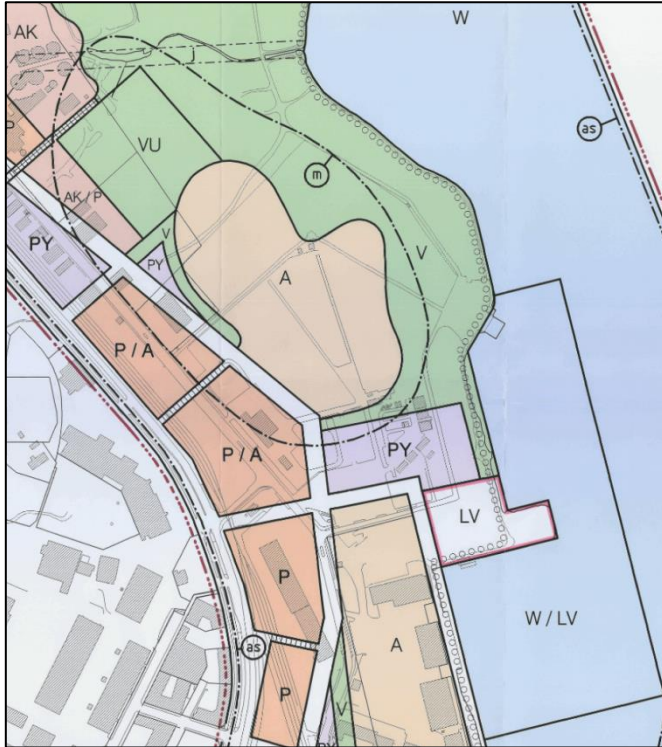
Sisällysluettelo

1	YLEISKAAVAT	1
1.1	Hermanninranta (Verkkosaari)	1
1.2	Hernesaari	2
1.3	Helsingin uusi yleiskaava	3
1.4	Koivusaari.....	5
1.5	Sompasaari.....	6
1.6	Vallisaari	7
1.7	Vartiosaari	7
1.8	Östersundom ja Granö	8
2	ASEMAKAAVAT	9
2.1	Hermanninranta (Verkkosaari)	9
2.2	Jätkäsaari	10
2.3	Karhusaari, Winbergin venesatama	11
2.4	Kipparlahti	12
2.5	Kruunuvuorenranta	13
2.6	Kuorekarin venesatama	15
2.7	Lohiapajanlahti.....	16
2.8	Merisatama	17
2.9	Porslahden venesatama	18
2.10	Vuosaarenlahti ja Ruusuniemi	18

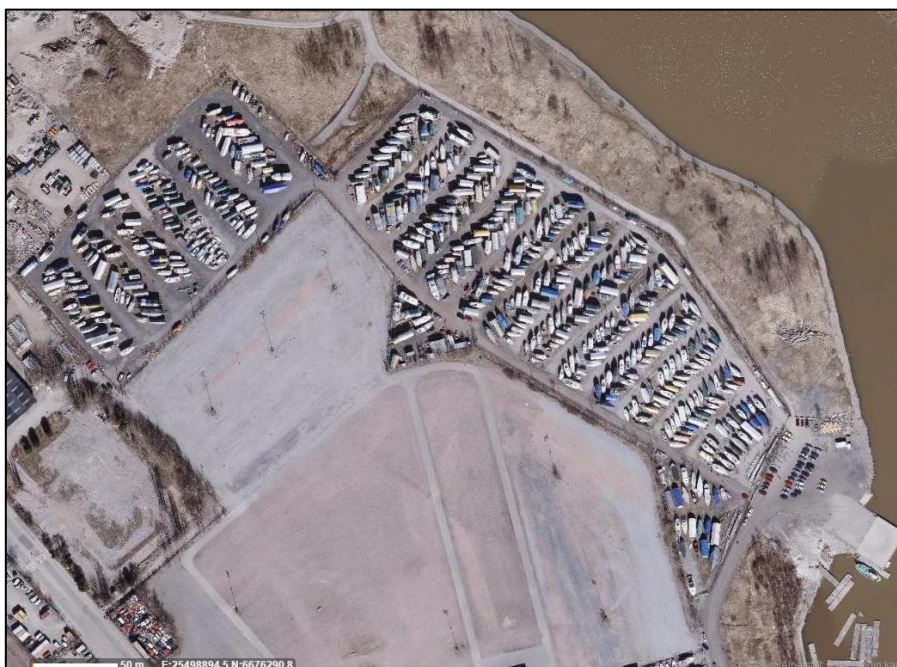
1 YLEISKAAVAT

1.1 Hermanninranta (Verkkosaari)

Hermanninrannan venesataman yhteyteen on vuonna 2008 voimaan tullessa Sörnäistenrannan ja Hermanninrannan osayleiskaavassa (nro 11650 / voimaantulo 14.3.2008) kaavoitettu venesatama-alue, vesiliikennealue, julkisten palveluiden ja hallinnon alue sekä virkistysalueita. Alueen jatkosuunnittelun yhteydessä tuleekin huomioida, että venesataman toimintamahdollisuudet toteutuisivat mahdollisimman hyvin myös veneiden talvisäilytyspaikkojen osalta hyödyntäen esimerkiksi venesataman lähistön alueita.

Kuva 1. Verkkosaaren talvisäilytysalue on osayleiskaavassa 11650 (voimaantulo 14.3.2008) varattu virkistyskäyttöön. (Helsingin kaupunki).

Kuva 2. Nykyisen kaltainen laajamittainen veneiden talvisäilytys alueella tulee loppumaan lähitulevaisuudessa (ilmakuva 2014, Helsingin kaupunki).

1.2 Hernesaari

Hernesaaren osayleiskaavaehdotuksessa (nro 12099 / 29.1.2013) on kiinnitetty huomiota Helsingin kasvaviin veneiden talvisäilytystarpeisiin. Osayleiskaavaehdotuksessa Hernesaareen on kaavoitettu alueita palvelemaan pääasiassa veneilyyn ja vapaa-aikaan liittyvään paljon tilaa vaativan erikoistavaran kaupan ja ympäristöhäiriötä aiheuttamattoman veneiden rakentamis-, korjaus- ja varastointitoiminnan tarpeita. Lisäksi osayleiskaavan mukaista satamatoimintojen aluetta voidaan käyttää veneiden talvisäilytykseen muun satamatoiminnan sen mahdollistaessa. Hernesaaren satama-alueet ovat nykyisin pääosin kesäkaudelle ajoittuvan risteilijäliikenteen käytössä. Alueen jatkosuunnittelun yhteydessä on varmistettava osayleiskaavan toteutuminen mahdollisimman laajasti veneiden talvisäilytystarpeiden kannalta. Nykyään Hernesaarella toimii useita veneiden varastointiin, huoltoon ja muihin veneilypalveluihin erikoistuneita yrityksiä.

Hernesaaren osayleiskaavaehdotus kuitenkin palautui valmisteltavaksi kaupunginhallituksen käsittelystä vuonna 2013 kaavan toteuttamisen hinta-arvion noustua liian korkeaksi ja kannattamattomaksi. Päivitetty osayleiskaavaehdotus on menossa kaupunkisuunnittelulautakunnan käsittelyyn 19.1.2016. Kaavaehdotuksesta on poistettu aiemmin esitetty helikopterikenttä ja sen tilalle on sijoitettu venesatama-alue, jonka yhteyteen tulisi myös veneiden talvisäilytystä.

Kuva 3. Havainnekuva Hernesaaresta osayleiskaavaehdotuksen (2015) perusteella. (Helsingin kaupunki)

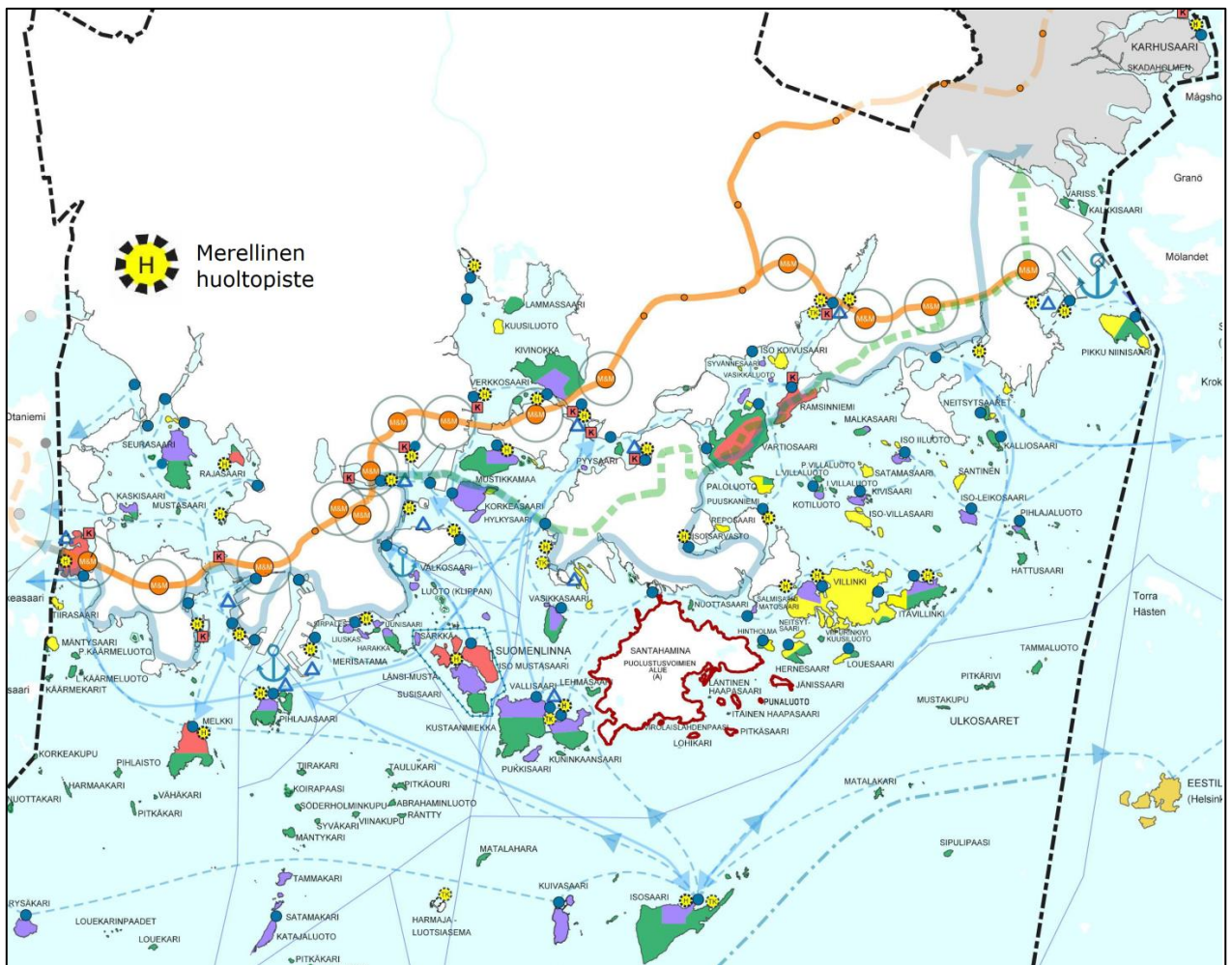
Osayleiskaavaehdotuksen perusteella veneiden talvisäilytystä on mahdollista tarkastella satamatoimintojen alueella, venesatamien laiturialueilla sekä veneiden rakentamis-, korjaus- ja varastointitoiminnan tarpeisiin varatuilla alueilla. Kaavan toteutuessa talvisäilytyspaikkoja voisi arviolta löytyä jopa noin 500 veneelle.

1.3 Helsingin uusi yleiskaava

Helsingin uusi yleiskaava on edennyt ehdotusvaiheeseen lokakuussa 2015 ja asetettu nähtäville marraskuun 2015 lopulla. Ehdotusvaiheessa olevan yleiskaavan tarkoitus on ohjata Helsingin asemakaavoitusta noin vuoteen 2030 asti tai kunnes seuraava yleiskaava laaditaan. Uusi yleiskaava ei korvaa voimassaolevia osayleiskaavoja vaan on toteava niiden alueilla.

Yleiskaavan valmisteluun liittyen on tehty vuonna 2014 selvitys Meri-Helsingistä rannikon, saarten, meren ja satamien osalta kaupunkisuunnitteluviraston toimesta (Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston yleissuunnitteluosaston selvityksiä 2014:15). Selvityksen "Merellinen Helsinki" -teemakartassa (Kuva 4) on osoitettu yhteensä 34 "Merellistä huoltopistettä", joiden läheisyyteen voidaan selvityksen perusteella tutkia myös veneiden talvisäilytystä yleiskaavan aikajänteellä. Merellinen Helsinki -teemakarttaa on päivitetty 10.11.2015 kaupunkisuunnittelulautakunnan yleiskaavaehdotusta koskevan päätöksenteon yhteydessä.

Yleiskaavaehdotuksen kaavaselostuksessa ei oteta tarkemmin kantaa Helsingin veneiden talvisäilytyksen näkökulmiin ja tarpeisiin, mutta kaavaehdotuksen liitteenä on edelleen esitetty kyseessä oleva Merellinen Helsinki -teemakartta. Yleiskaavaehdotuksen kaavakartan 100 x 100 metrin ruuduissa alueille on määritetty pääkäyttötarkoitus. Yleiskaavaehdotuksen selostuksessa todetaan kaavaehdotukseen liittyvien teemakarttojen tarkentavan osaltaan yleiskaavaa. Näin ollen voidaan teemakartan mukaisia merellisiä huoltopisteitä tarkastella talvisäilytysratkaisujen sijoituspaikkavaihtoehtoina.

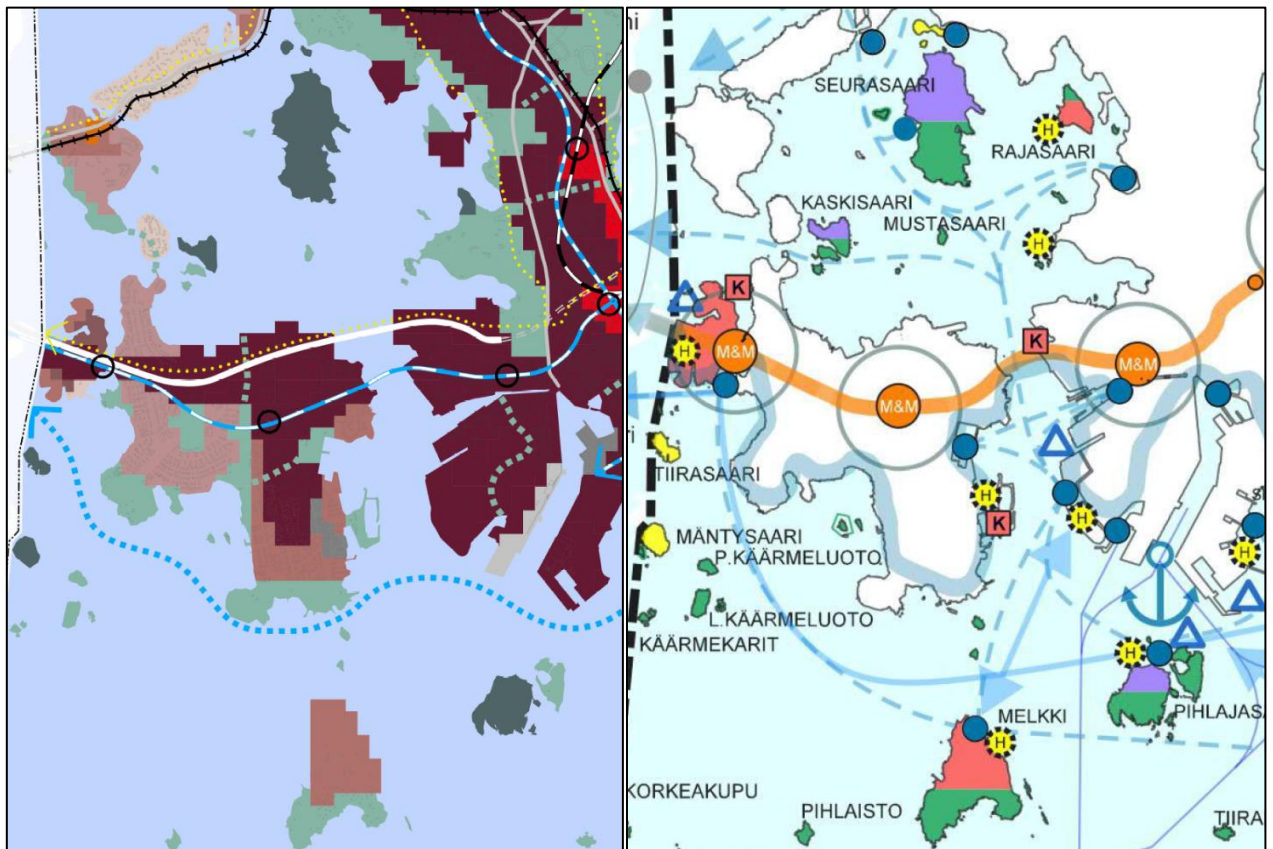
Kuva 4. Helsingin yleiskaavaehdotus, ote 10.11.2015 päivitetystä teemakartasta "Merellinen Helsinki". (Helsingin kaupunki)

Yleiskaavaehdotuksessa esitettyjen merellisten huoltopisteiden kohdalla tai läheisyydessä on tällä hetkellä talvisäilytystä 19 paikassa. Uusia talvisäilytysmahdollisuuksia voidaan yleiskaavaan liittyvän selvityksen perusteella tarkastella erityisesti Helsingin edustan saarissa, sillä näihin on sijoitettu kuusi merellistä huoltopistettä. Lisäksi merellisiä huoltopisteitä on esitetty

tarkasteltavaksi myös Kruunuvuorenrannassa, Vanhankaupunginkosken tuntumassa, Silta-
vuorensalmen ympäristössä, Pohjoisrannassa, Katajanokan itäkärjessä, Kulosaassa ja kah-
della erillisellä alueella Jollaksessa.

Rajasaaren nykyinen talvisäilytysalue ja sen vieressä oleva Humallahden venesataman tal-
visäilytysalue ovat ehdotusvaiheessa olevassa Helsingin uudessa yleiskaavassa kaavoitettu
kantakaupunkialueiksi. Merellinen Helsinki -teemakartassa Rajasaari on nykyisen talvisäily-
tysalueen osalta kaavoitettu ympärivuotisen merellisen asumisen alueeksi. Toisaalta Raja-
saaren kärkeen on osoitettu merellinen huoltopiste.

Lemislahden venesatama-alue ja sataman yhteydessä veneiden talvisäilytykseen käytetty
alue sekä osa Koivusaaresta on yleiskaavaehdotuksessa osoitettu kantakaupunkialueiksi. Me-
rellinen Helsinki -teemakartassa Koivusaari on osoitettu Rajasaaren tapaan merellisen asumi-
sen alueeksi, ja myös Koivusaaren sijoittuu merellinen huoltopiste.

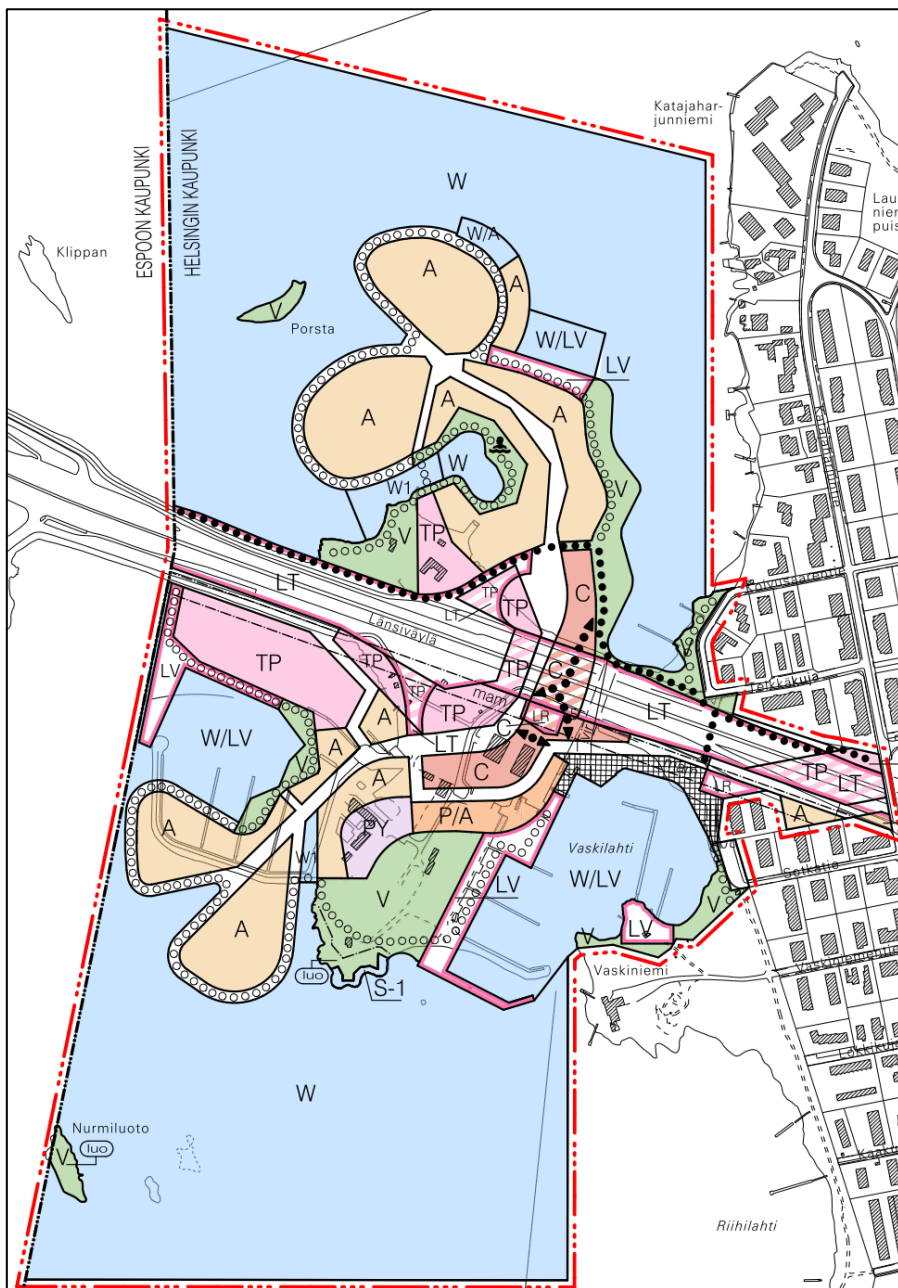

Kuva 5. Helsingin yleiskaavaehdotus (ote) ja kaavaehdotukseen liittyvä Merellinen Helsinki -teema-
kartta (ote). Kartat päivitetty 10.11.2015. (Helsingin kaupunki)

1.4 Koivusaari

Koivusaaren osayleiskaavaehdotuksessa (nro 12180 / 21.10.2014) Koivusaaren ja Vaskilahden venesatama-alueet on edelleen kaavoitettu venesatama-alueiksi sekä vesiliikennealueiksi. Lisäksi Koivusaaren venesataman ja Länsiväylän väliselle kaistaleelle on kaavoitettu työpaikka-alue. Nämä alueet liikenteellisten sijaintiensa ja venesatamien läheisyytensä puolesta soveltuisivat hyvin myös veneiden talvisäilytysalueiksi.

Osayleiskaavaehdotuksen selostuksessa todetaan, että veneiden talvisäilytysmahdollisuuksia kehitetään osana urbaania kaupunkirakennetta, ja että venesatamien yhteyteen on suunniteltu esimerkiksi veneiden talvisäilytystä. Selostuksessa myös todetaan, että aidattuja talvisäilytyskenttiä ei Koivusaareen voida sijoittaa. Vaikutusten arvioinnin osalta todetaan, että Koivusaaren satamien maatoiminnoille tarkoitettuja alueita voidaan käyttää veneiden telakointiin, mutta paikkamäärät ovat huomattavasti nykyistä pienemmät.

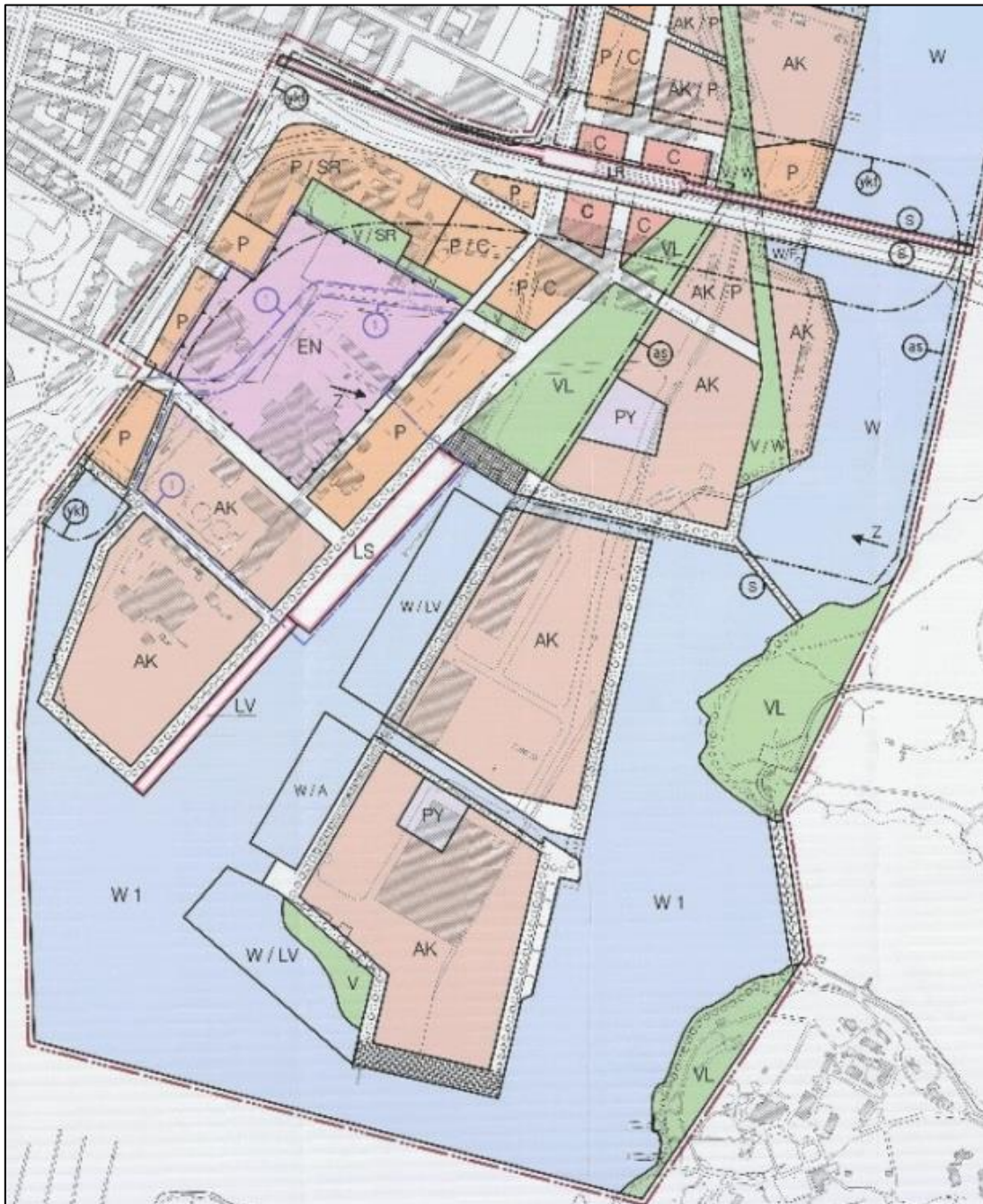
Kuva 6. Koivusaaren osayleiskaavaehdotus (nro 12180 / 29.10.2014). (Helsingin kaupunki).

Kaavoittajan arvion mukaan tällä hetkellä kaava-alueelle on suunnitelman mukaan sijoitettavissa noin 450 - 500 laituripaikkaa sekä noin 150 - 200 talvisäilytyspaikkaa.

1.5 Sompasaari

Sompasaaren entiselle satama-alueelle on voimassa asemakaava (nro 8460 / 9.7.1982) vuodelta 1982, jonka perusteella alue on satama-alueita. Vuonna 2008 voimaan tullessa Sörnäistenrannan ja Hermanninrannan osayleiskaavassa (nro 11650 / 14.3.2008) alueen eteläkärkeen ja länsireunalle on kaavoitettu muun muassa kaksi venesatamaa. Toinen näistä venesatamista ei kuitenkaan toteudu alueelle vuonna 2014 voimaan tulleen asemakaavan (nro 12220 / 10.10.2014) perusteella.

Sompasaaren eteläisimmän kärjen asemakaavoitus ei ollut alkanut vuoden 2015 syksyllä Kruunuvuorenrannan ja Sörnäisen yhdistävän sillan asemakaavoitusta lukuun ottamatta, mutta on selvää, että myös kyseessä oleva osa entisestä satama-alueesta tullaan rakentamaan kehittyvän kaupungin tarpeiden mukaan. Ehdotusvaiheessa olevan Helsingin uuden yleiskaavan mukaan aluetta kehitetään pääasiassa asuinrakentamisen johdolla.

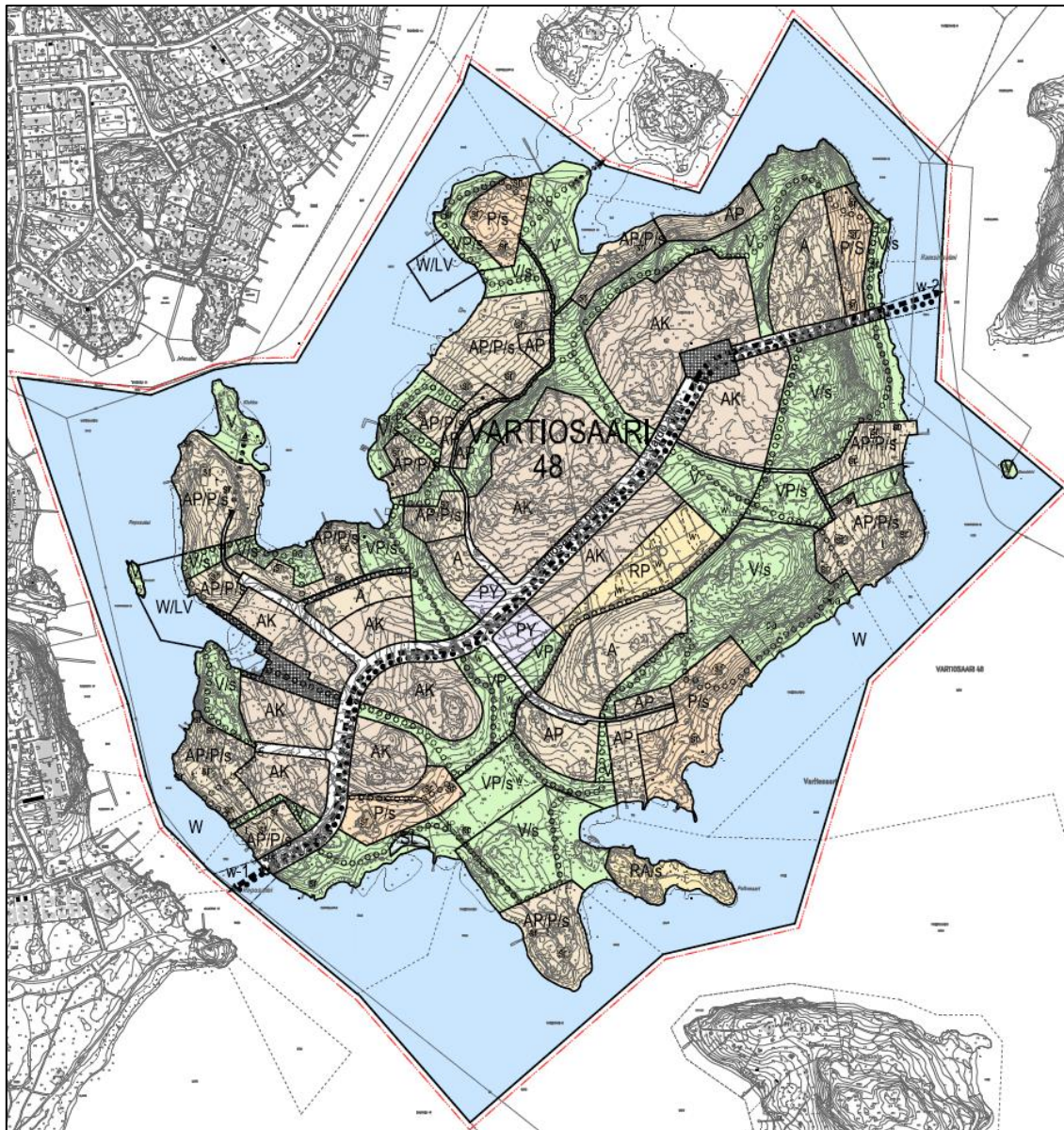
Kuva 7. Sörnäistenrannan ja Hermanninrannan osayleiskaavan (nro 11650 / voimaantulo 14.3.2008) eteläosa. (Helsingin kaupunki)

1.6 Vallisaari

Helsingin uuden yleiskaavan valmisteluun liittyvässä Meri-Helsinki yleiskaavassa -selvityksessä kerrotaan Vallisaaren suunnitellun venesatamaa ja samalla saarella olevia luolia on ideoitu veneiden talvisäilytyskäyttöön. Luolien käyttäminen veneiden säilytykseen ei olisi kuitenkaan täysin yksiselitteistä. Veneiden kosteudelle herkäät laitteet ja elektroniikka vaativat nykyisellään usein lämpimiä ja kuivia säilytystiloja laitevalmistajien suositusten mukaan. Luolien paloturvallisuuskulmat, venekokoihin liittyvät rajoitteet luolien leveyden ja korkeuden osalta muodostavat omat haasteensa luolaratkaisun käyttöönotolle. Lisäksi veneiden siirtomahdollisuudet saarella edellyttävät rakenteellisia ja toiminnallisia ratkaisuja. Veneiden säilytys luolissa vaatiikin osaltaan vielä lisäselvityksiä.

1.7 Vartiosaari

Ehdotusvaiheessa olevassa koko Vartiosaaren käsittävässä osayleiskaavassa (nro 12373 / 24.11.2015) Vartiosaaren on suunniteltu kaksi venesatamaa, joihin tulisi noin 170 venepaikkaa. Osayleiskaavaehdotuksessa ja sen selostuksessa ei ole huomioitu venesatamiin sijoitettavien veneiden talvisäilytystarvetta.

Kuva 8. Vartiosaaren osayleiskaavaehdotus (nro 12373 / 24.11.2015). (Helsingin kaupunki).

Kaavoittajan arvion mukaan tällä hetkellä kaava-alueelle on suunnitelman mukaan sijoitettavissa noin 30 talvisäilytyspaikkaa.

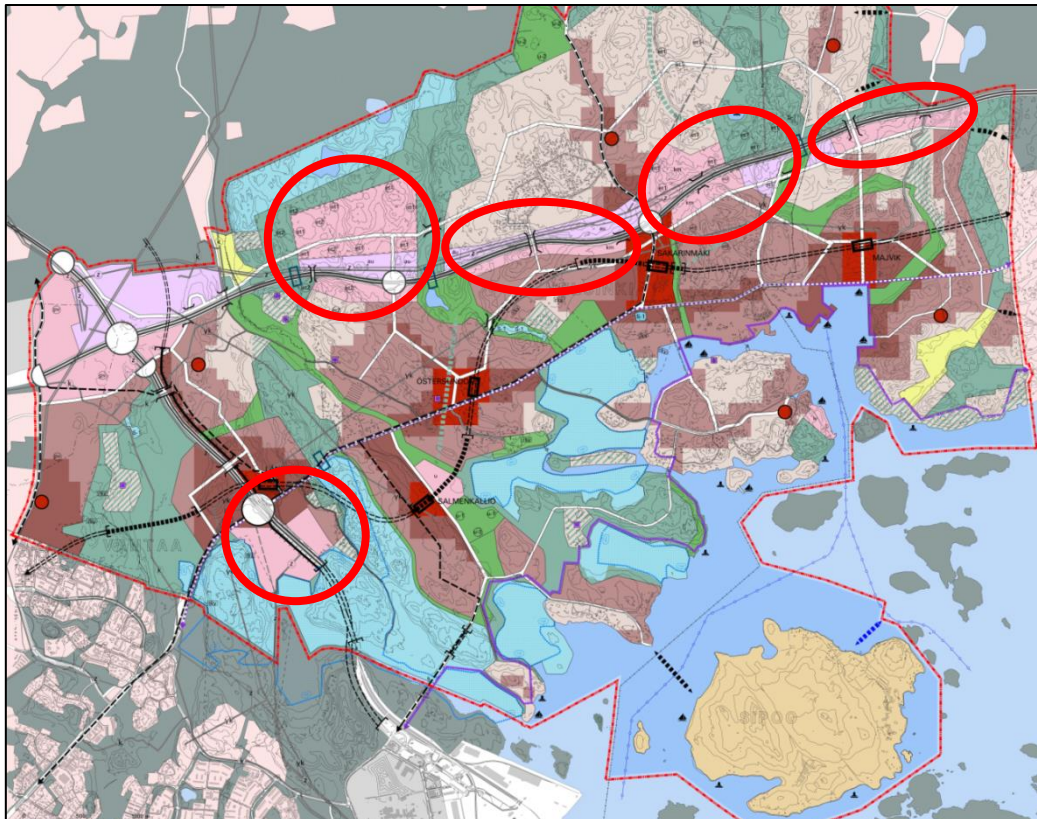

1.8 Östersundom ja Granö

Östersundomin yhteisessä yleiskaavassa (yleiskaavaehdotus 27.10.2014) yhtenä tavoitteena on, että suunnittelualueen ranta-alueet olisivat huomattavasti nykyistä paremmin virkistyskäytössä esimerkiksi venesatamina. Yleiskaavaehdotuksessa Östersundomin alueelle on suunniteltu yhteensä yhdeksän venesatamaa, joista jo olemassa olevia venesatamia on kolme. Kaavan laadintaan liittyen tehdyssä vesiliikenneselvityksessä on vuonna 2014 arvioitu kaavan mahdollistavan jopa 4 570 venepaikkaa, joista Helsingin alueelle on arvioitu sijoittuvan noin 3 475 venepaikkaa. Selvityksen laadinnan aikaan venepaikkoja oli yleiskaavan alueella arviolta noin 1 020, joista noin sijoittui 590 Helsingin alueella.

Virkistys-, matkailun- ja vapaa-ajan tarkoituksiin varatun Granön saaren länsireunaan suunnitellun venesataman yhteyteen on yleiskaavaehdotuksen mukaan suunniteltu veneiden talvisäilytystä. Lisäksi yleiskaavaehdotus mahdollistaa saarelle monipuolista veneilyä palvelevaa toimintaa varsin laajasti. Yleiskaavan luonnosvaiheessa Granön saaren suunniteltiin jopa 3 000 uutta venepaikkaa, mutta viimeisimmässä yleiskaavaehdotuksessa ei ole enää esitetty tai arvioitu venepaikkamääriä. Aiemmassa luonnoksessa myös hallimaisia tiloja vaativille toimintoille oli erikseen osoitettu korttelialueita venesataman tausta-alueelle. Saaren suunniteltu venesatama sijoittuu kartassa (kuva 9) purjevene -symbolin kohdalle.

Östersundomin yleiskaavaehdotuksen vaikutusten arvioinnissa todetaan, että alueelle rakennettavien uusien laituripaikkojen ohella on välttämätöntä ratkaista veneiden talvisäilytykseen liittyvät ongelmat. Vaikutusten arvioinnin mukaan "Veneiden talvisäilytykselle sopivia ja erikoiskuljetusreitillä saavutettavia alueita löytyy Sipoon yleiskaavan mukaisilta teollisuus- ja työpaikka-alueilta Porvoon moottoritien molemmin puolin." Oheiseen kaavaotteeseen (Kuva 9) on ympyröity yleiskaavaehdotuksen mukaiset elinkeinotoiminnan alueet, joita voidaan käyttää esimerkiksi paljon tilaa vaativaan varastointiin.

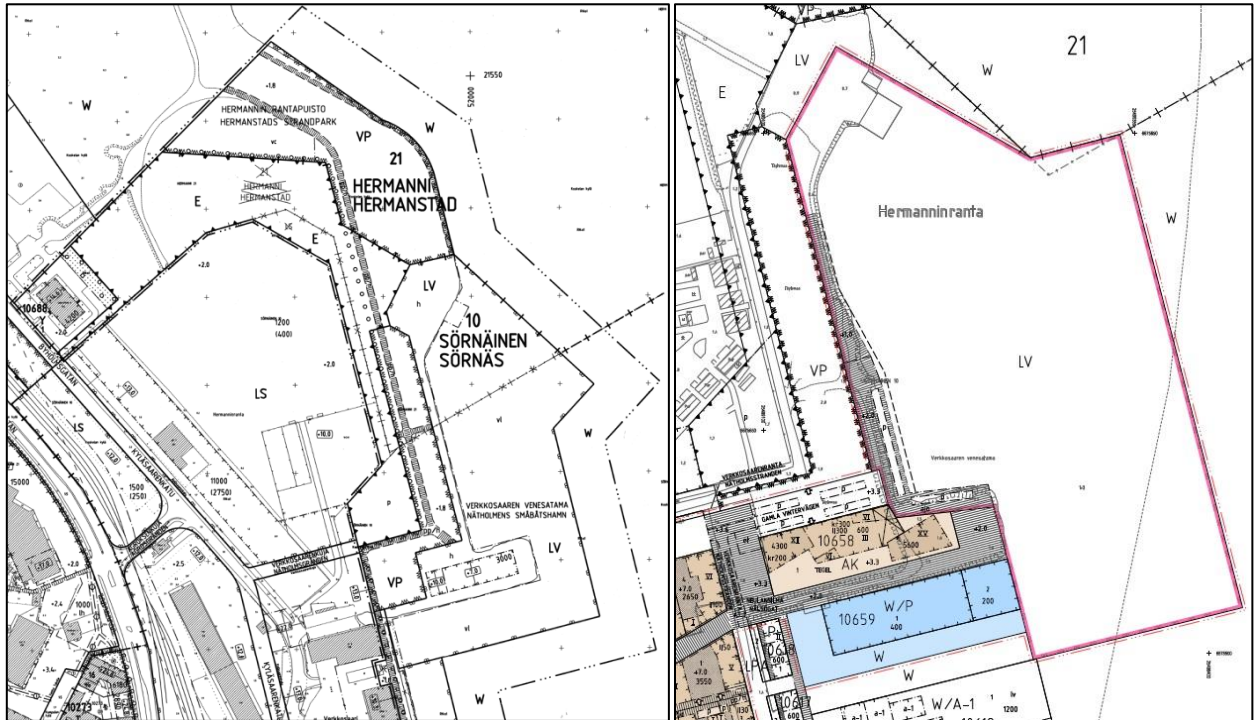
Kuva 9. Östersundomin yhteinen yleiskaava (nro 12320), ote kaavaehdotuksesta 9.12.2014. (Helsingin kaupunki)

Östersundomin yleiskaava-alueeseen liittyy suuri potentiaali veneiden talvisäilytyspaikkojen puutteen helpottamiseksi Helsingissä. Yleiskaava-alueen suunnittelun yhteydessä veneiden talvisäilytysmahdollisuuksiin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Östersundomin alueen toteutus ei saa entisestään huonontaa tilannetta veneiden talvisäilytyksen osalta. Talvisäilytykseen soveltuva pinta-ala yleiskaavan alueella on arviolta noin 10 ha.

2 ASEMAKAAVAT

2.1 Hermanninranta (Verkkosaari)

Hermanninrantaan on vuonna 1996 hyväksytyssä asemakaavassa (nro 10020 / voimaantulo 22.3.1996) kaavoitettu venesatama yleiskaavan mukaisesti. Samassa asemakaavassa on kaavoitettu myös veneiden talvisäilytysalueita venesataman yhteyteen ja läheisyyteen. Asemakaavan mukainen veneiden talvisäilytysalue on nykyisin veneiden talvisäilytyskäytössä. Venesataman osalta on vireillä asemakaavanmuutos v. 2015, jossa venesataman määräykset osittain muuttuvat ja venesatama laajenee käsittämään noin 400 venepaikkaa.

Kuva 10. Vasemmalla Hermanninrannan (Verkkosaaren) voimassa oleva asemakaava (ote, nro 10020 / voimaantulo 22.3.1996) ja oikealla ote luonnosvaiheesta olevasta asemakaavan muutoksesta (nro xxxxx / xx.xx.2015). (Helsingin kaupunki)

Asemakaavan muutosluonnoksen selostuksessa todetaan, että veneiden talvisäilytystä on mahdollista järjestää pienimuotoisesti venesataman pysäköintialueella ja lisäksi kaava-alueen pohjoispuolella sijaitsevan Hermannin puiston suunnittelun yhteydessä tutkitaan mahdollisuuksia järjestää talvisäilytystä puiston alueella. Alueen ja asemakaavan jatkosuunnittelun yhteydessä veneiden talvisäilytysmahdollisuudet tulee huomioida, jotta ne täyttävät suunnittelun venesataman talvisäilytystarpeet.

Kuva 11. Havainnekuva alueelle esitetystä venesatamasta (Helsingin kaupunki).

2.2 Jätkäsaari

Jätkäsaaren länsikärkeen on voimassa olevalla asemakaavalla (nro 12270 / 16.1.2015) kaavoitettu venepaikkoja yhteensä 150 veneelle. Venepaikat jakautuvat venesatamaan ja kaavan alueelle suunnitellun kanavan varrelle. Veneiden talvisäilytykseen on kaavaselostuksessa osoitettu venesataman pysäköintialueet. Venesataman pysäköintialueiksi ja muihin toimintoihin on asemakaavassa osoitettu noin 0,3 hehtaaria sisältäen myös istutukset ja muut alueelle suunnitellut rakenteet eli tilaa on enintään noin 30 - 80 talvisäilytyspaikalle.

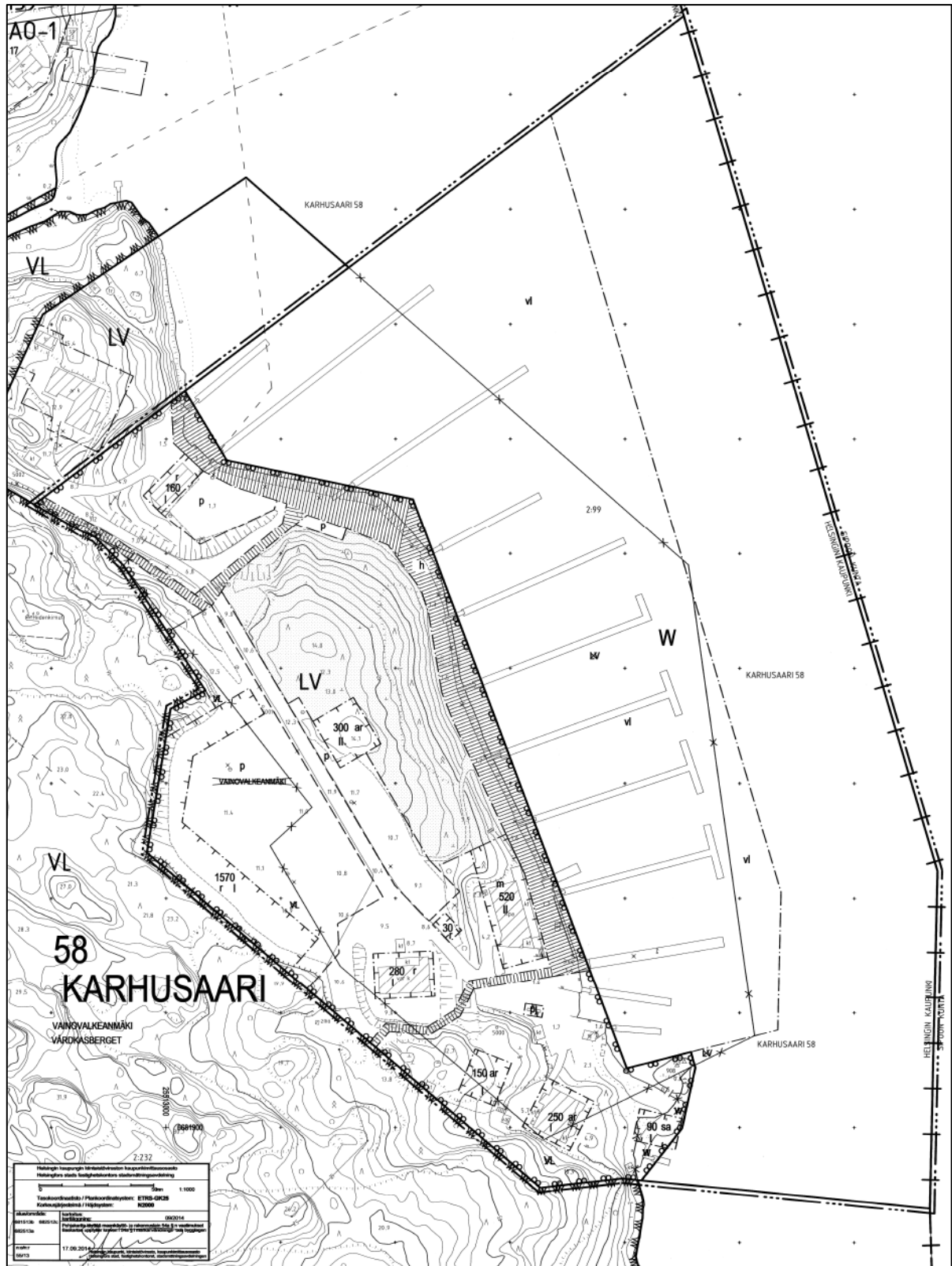

Kuva 12. Asemakaava Jätkäsaaresta (nro 12270 / voimaantulo 16.1.2015). (Helsingin kaupunki)

Edellä mainitun asemakaavan viereen sijoittuvan asemakaavan 12020 (voimaantulo 3.1.2014) alueelle on kaavoitettu KTY-1-kaavamerkinnällä 5 000 kerrosneliometriä veneiden korkeasäilytykseen tarkoitettua venehotellia varten (alue on esitetty punaisella ympyrällä).

2.3 Karhusaari, Winbergin venesatama

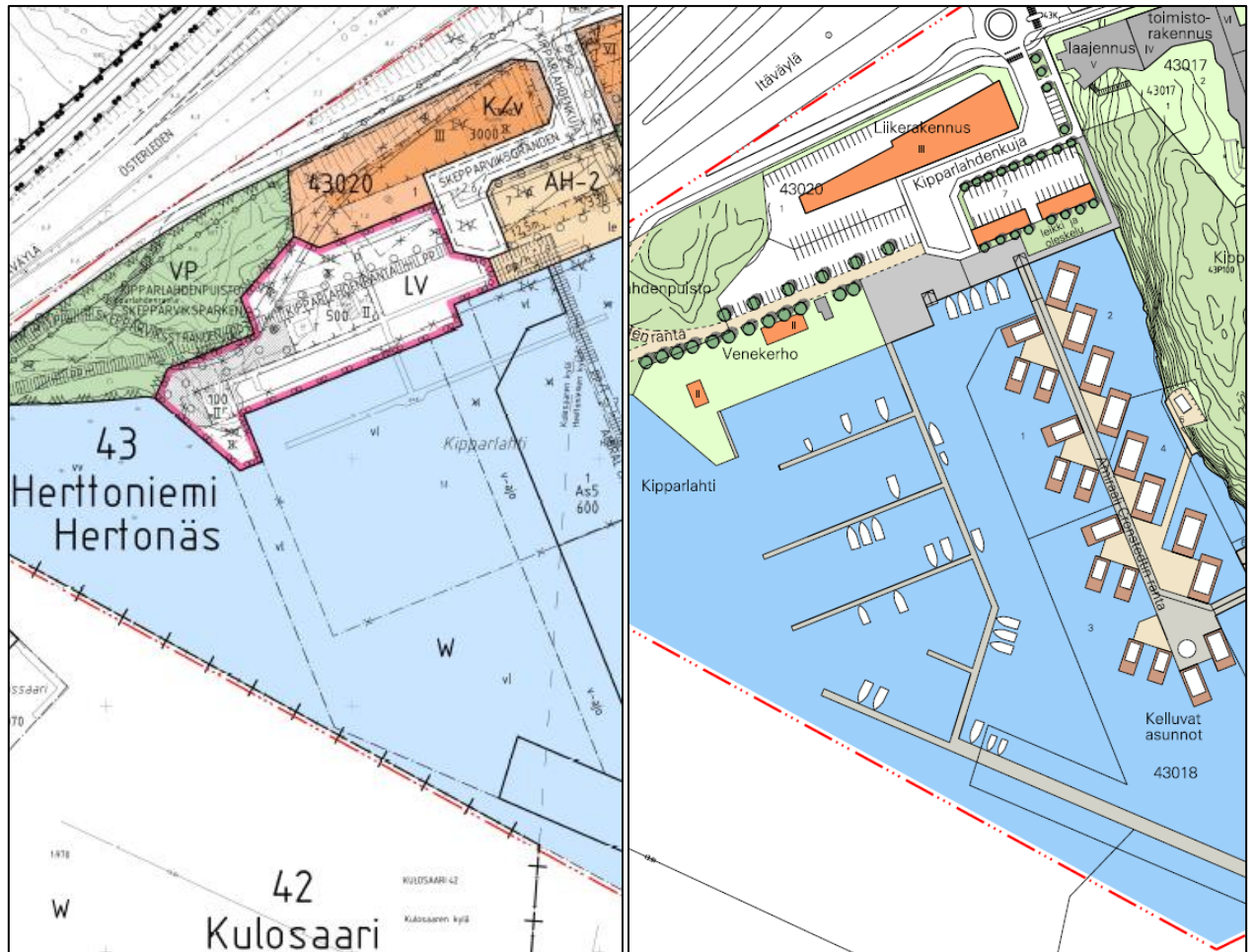
Östersundomissa Karhusaaren itäreunassa sijaitsevaa Winbergin venesatamaa koskeva asemakaava (nro 12322 / voimaantulo 20.11.2015) mahdollistaa venesataman yhteyteen aiempaa paremmin veneiden talvisäilytystä mm. halleissa ja muuta veneilyä tukevaa palvelutoimintaa. Alueen louhinta- ja tasaustöitä on tehty jo vuonna 2010 ja alueen talvisäilytysmahdollisuuksia on kehitetty pitkäjänteisesti palvelemaan paremmin venesataman käyttäjiä.

Kuva 13. Winbergin venesatamaa koskeva asemakaava (nro 12322 / voimaantulo 20.11.2015). (Helsingin kaupunki)

2.4 Kipparlahti

Kipparlahden nykyistä venesatamaa koskee vuonna 2012 voimaantullut asemakaava (nro 12042 / voimaantulo 12.10.2012). Asemakaavanmuutoksessa venesataman venepaikkamäärät säilyvät ennallaan. Kaavaselostuksen mukaan nykyiset talvisäilytyspaikkamäärät on pyritty säilyttämään mahdollistamalla veneiden talvisäilytys venesataman pysäköintialueilla sekä laajentamalla venesatama-aluetta mm. merialueelle tehtävillä täyttöillä. Asemakaavan selostuksessa todetaan, että uusi asemakaava mahdollistaa venesataman talvisäilytyksen uudelleenjärjestelyn ja jopa uusia talvisäilytyspaikkoja. Venesataman pinta-ala on noin 0,6 hehtaaria eli alueelle mahtuu veneiden koosta riippuen parhaimmillaan jopa yli 100 talvisäilytyspaikkaa.

Kuva 14. Kipparlahden uusi asemakaava, ote asemakaavasta (nro 12042 / 12.10.2012) ja Kipparlahden asemakaavan 12042 havainnekuva. (Helsingin kaupunki)

2.5 Kruunuvuorenranta

Kruunuvuorenrantaan rakentuvan uuden kaupunginosan keskiosaan on vuonna 2013 voimaantulleessa asemakaavassa (nro 12130 / 22.11.2013) kaavoitettu venesatama (LV) ja erityisalue (E), jolle saa rakentaa merialueiden hoitoa ja toimintoja palvelevia rakennuksia.

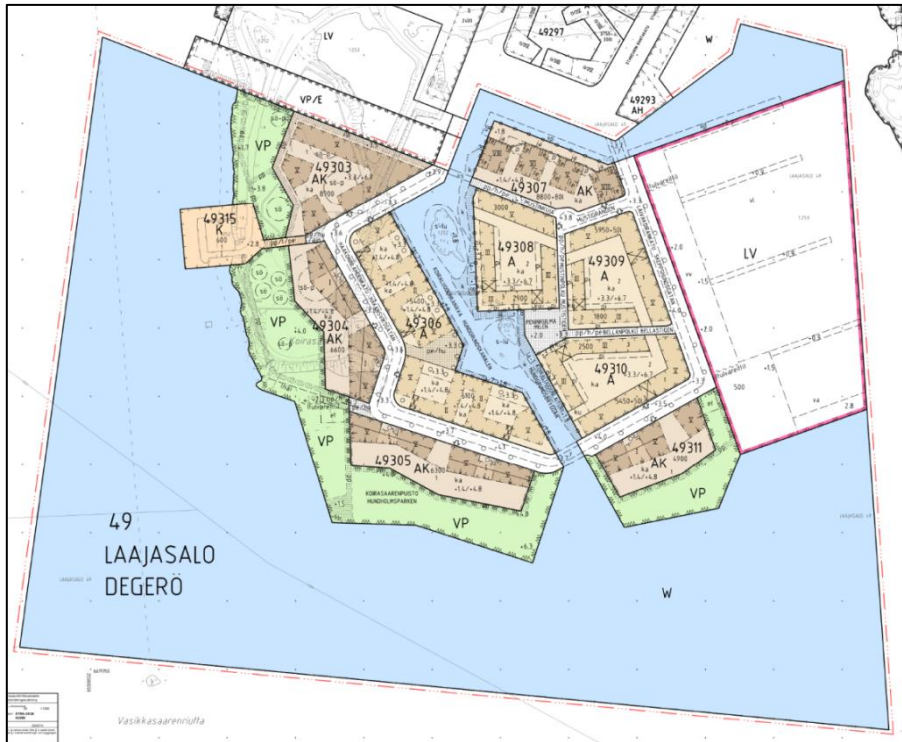
Alueiden eteläpuolelle on kaavamerkinnöillä kaavoitettu noin 0,5 hehtaarin kokoinen erityiskäyttöalue (VP/E), joka on pääosin puistoa, jolle saa järjestää esimerkiksi veneiden talvisäilytystä edellä mainitun erityisalueen tarpeisiin. Alueen jatkosuunnittelun yhteydessä on tärkeää, että nämä asemakaavan alueet tulevat hyödynnetyksi mahdollisimman tehokkaasti myös veneiden talvisäilytyksen kannalta erittäin hyvän merellisen sijaintinsa sekä viereisessä valmisteilla olevassa asemakaavassa kaavoitetun pienvenesataman läheisyyden vuoksi.

Kuva 15. Kruunuvuorenranta, asemakaava nro 12130/voimaantulo 22.11.2013. (Helsingin kaupunki)

Kaavamerkinnän VP/E alue on puistoa siltä osin, kun sitä ei tarvita viereisen E-korttelialueen käyttöön. Alueelle saa rakentaa E-korttelialueen käyttöön liittyviä luiskia, varasto- ja huoltorakennuksia sekä sijoittaa veneiden talvisäilytystä.

Edellä mainitun asemakaavan viereen on ehdotusvaiheessa olevassa asemakaavassa (nro 12311 / 23.10.2015) kaavoitettu venesatama-alue 170 veneelle. Asemakaavan selostuksessa venesataman talvisäilytyspaikoiksi suunnitellaan venesataman pysäköintialueita. Kaavaehdotuksen mukaisen venesataman tausta-alueen pinta-ala on noin 0,65 ha sisältäen kaikki sinne sijoitettavat toiminnot. Osa veneistä voidaan kaavaselostuksen perusteella sijoittaa edellisessä kappaleessa mainitun asemakaavan alueella olevan merellisen toimintakeskuksen eteläpuolella olevalle talvisäilytysalueelle.

Kuva 16. Kruunuvuorenranta, asemakaavaehdotus nro 12311 / 23.10.2015. (Helsingin kaupunki)

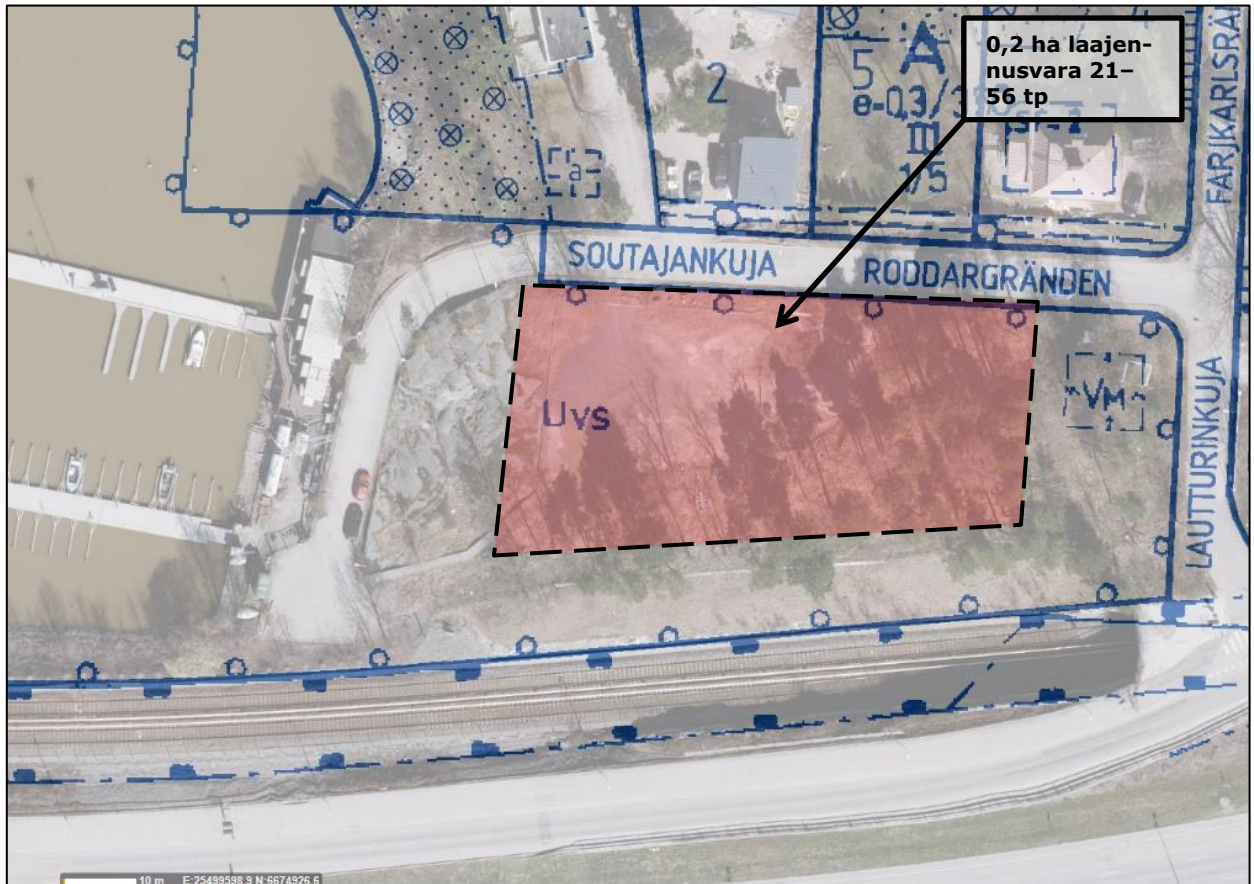
Hieman pohjoisemmaksi sijoittuvan asemakaavaehdotuksen (nro 12330 / 3.11.2015) perusteella Kruunuvuorenrantaan on suunnitteilla vielä kaksi muuta venesatamaa – toinen pääasiassa lähialueen asukkaille ja toinen vierasvenesatamaksi. Asemakaavaehdotuksessa ei ole esitetty alueita tai ratkaisuja venesatamiin sijoittuvien veneiden talvisäilytykselle.

Kuva 17. Kruunuvuorenranta, asemakaavaehdotus nro 12330 / 3.11.2015. (Helsingin kaupunki).

2.6 Kuorekarin venesatama

Kulosaaren sillan itäpään pohjoispuolella sijaitsevan Kuorekarin venesataman yhteydessä olevaa pysäköintialuetta olisi mahdollista hyödyntää veneiden talvisäilytykseen, sillä asemakaavassa alue on kaavoitettu venesatama-alueeksi.

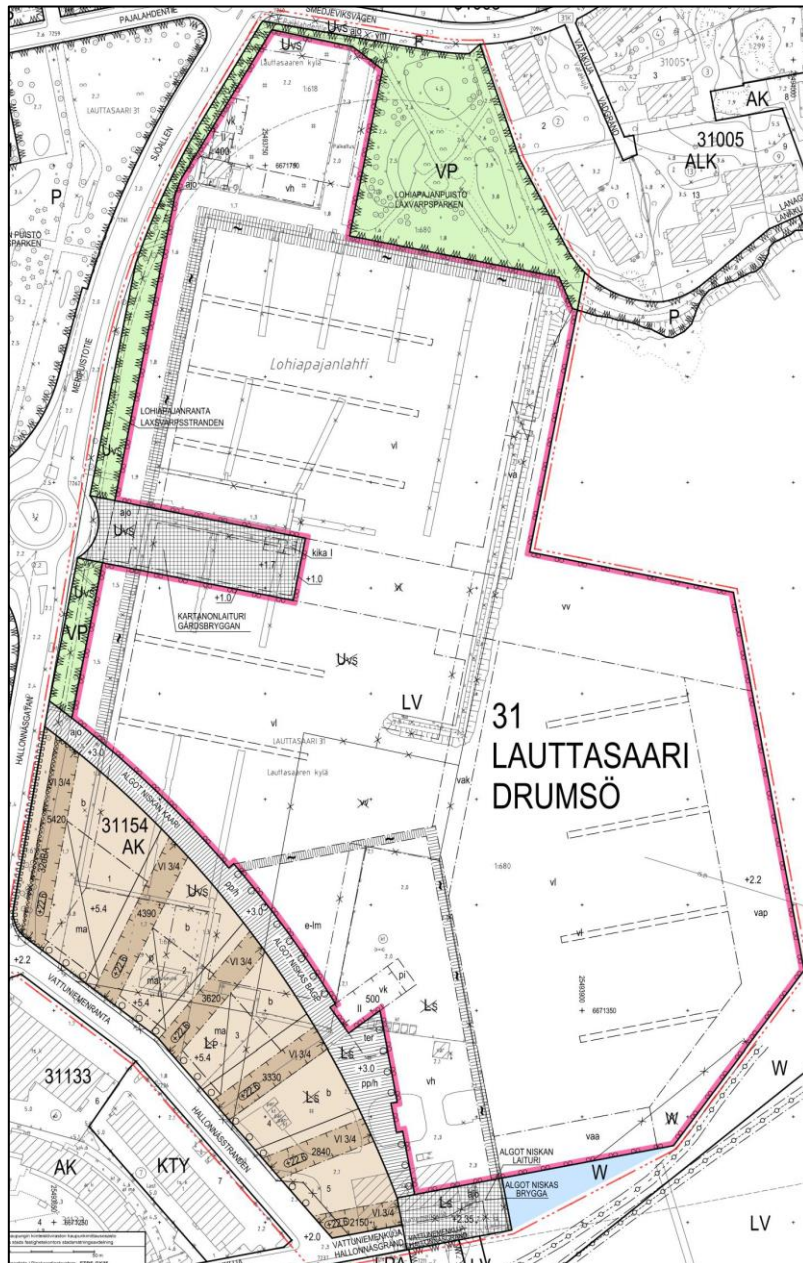
Kuva 18. Verkkosaaren talvisäilytysalueen poistuessa Kuorekarin venesataman veneet voitaisiin pääosin sijoittaa venesataman tausta-alueelle. Asemakaavassa 6677 (vahvistettu 19.2.1973) alue on merkitty venesatamaksi (Uvs). (Helsingin kaupunki)

Alue on sijainniltaan potentiaalinen ja sen käyttöä veneiden talvisäilytystarkoitukseen tulee tarkastella.

2.7 Lohiapajanlahti

Lohiapajanlahden asemakaavaehdotuksessa (nro 11040 / 12.8.2015) Pajalahden venesataman alueita kehitetään ja alueelle on kaavoitettu esimerkiksi uutta asutusta. Kaavaehdotuksen mukaan nykyiset talvisäilytyspaikat hieman supistuvat. Venesataman toimintamahdollisuuksia on asemakaavassa kuitenkin huomioitu melko hyvin. Asemakaavaehdotuksen mukaan venesataman aluetta on mahdollista käyttää varsin laajasti esimerkiksi veneiden talvisäilytykseen, kunhan alueelle laaditaan yhtenäinen kokonaissuunnitelma.

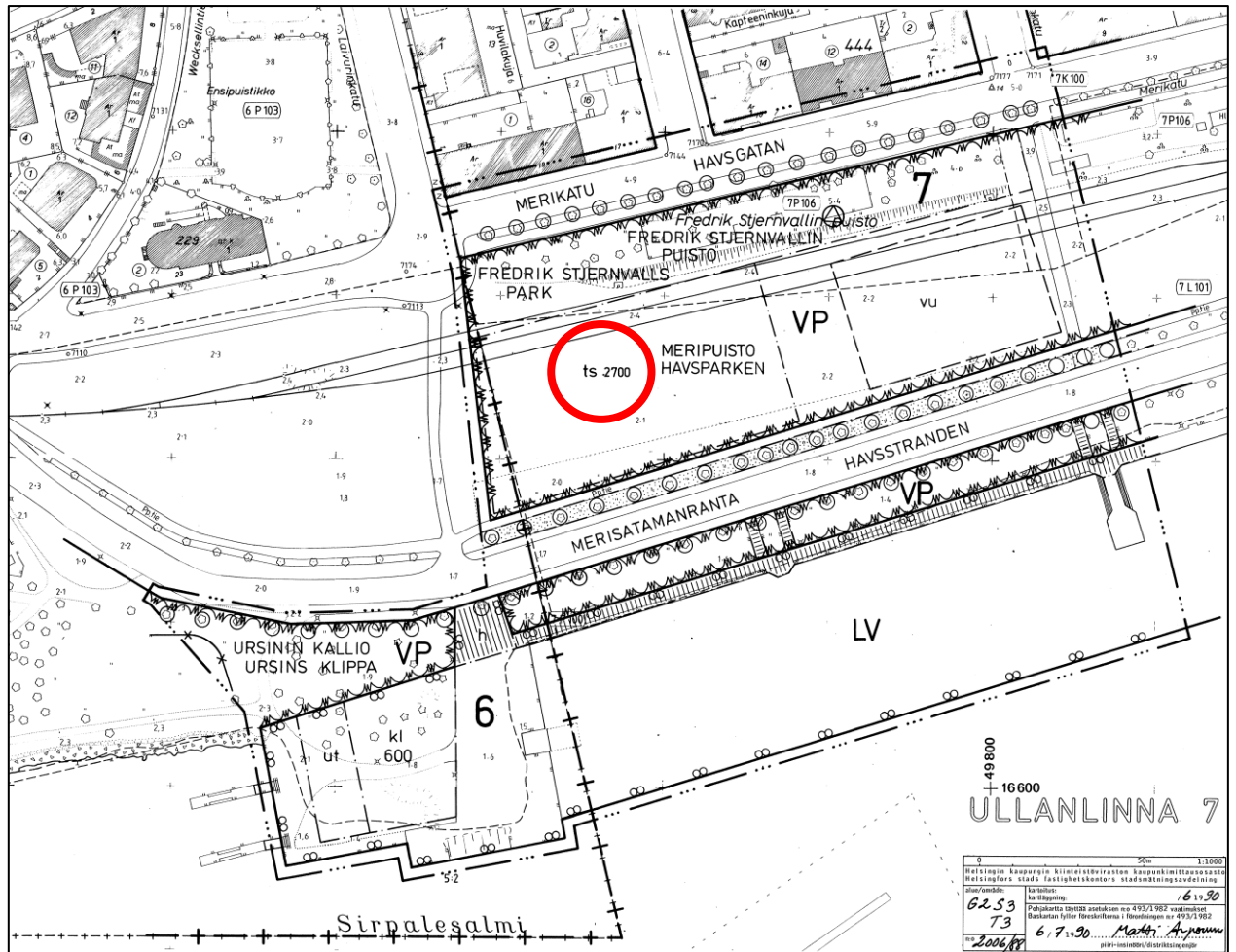
Kuva 19. Lohiapajanlahden asemakaavaehdotus (nro 11040, 12.8.2015). (Helsingin kaupunki)

Alueen jatkosuunnittelun yhteydessä tulee veneiden talvisäilytysmahdollisuudet hyödyntää koko asemakaavan mahdollistamalla alueella tehokkailla ratkaisulla. Asemakaavan mukainen venesataman tausta-alue ja muut sellaiset alueet, joille saa sijoittaa veneiden talvisäilytystä, ovat pinta-alaltaan yhteensä noin 2,6 hehtaaria eli samaa suuruusluokkaa nykyisen talvisäilytyskäytössä olevan alueen kanssa. Veneiden talvisäilytykseen käytettävää tilaa rajoittavat alueelle rakennettavat muut rakennelmat ja rakennukset sekä alueelle sijoitettavat laitteet.

Lohiapajanlahden asemakaavaehdotus on menossa kaupunkisuunnittelulautakunnan käsitteilyyn 16.2.2016. Yleiskaavan aikajärjestyksellä venesatamaan kohdistuu myös muutospaineita, joiden perusteella alueen talvisäilytyspaikat tulevat vähenemään.

2.8 Merisatama

Merisataman pohjoispuolella on nykyisin puistoalueeksi kaavoitettu alue, jota voisi osittain käyttää veneiden talvisäilytykseen. Asemakaavassa (nro 9640 / voimaantulo 30.11.1990) on erikseen rajausta ja tarkennusta talvisäilytyksikäyttöön sallitusta puiston osasta. Kyseessä olevan talvisäilytysalueen vieressä on asemakaavalla pallokentäksi varattu alue, jota voisi myös mahdollisesti hyödyntää talvikaudella veneiden säilytyspaikkana.

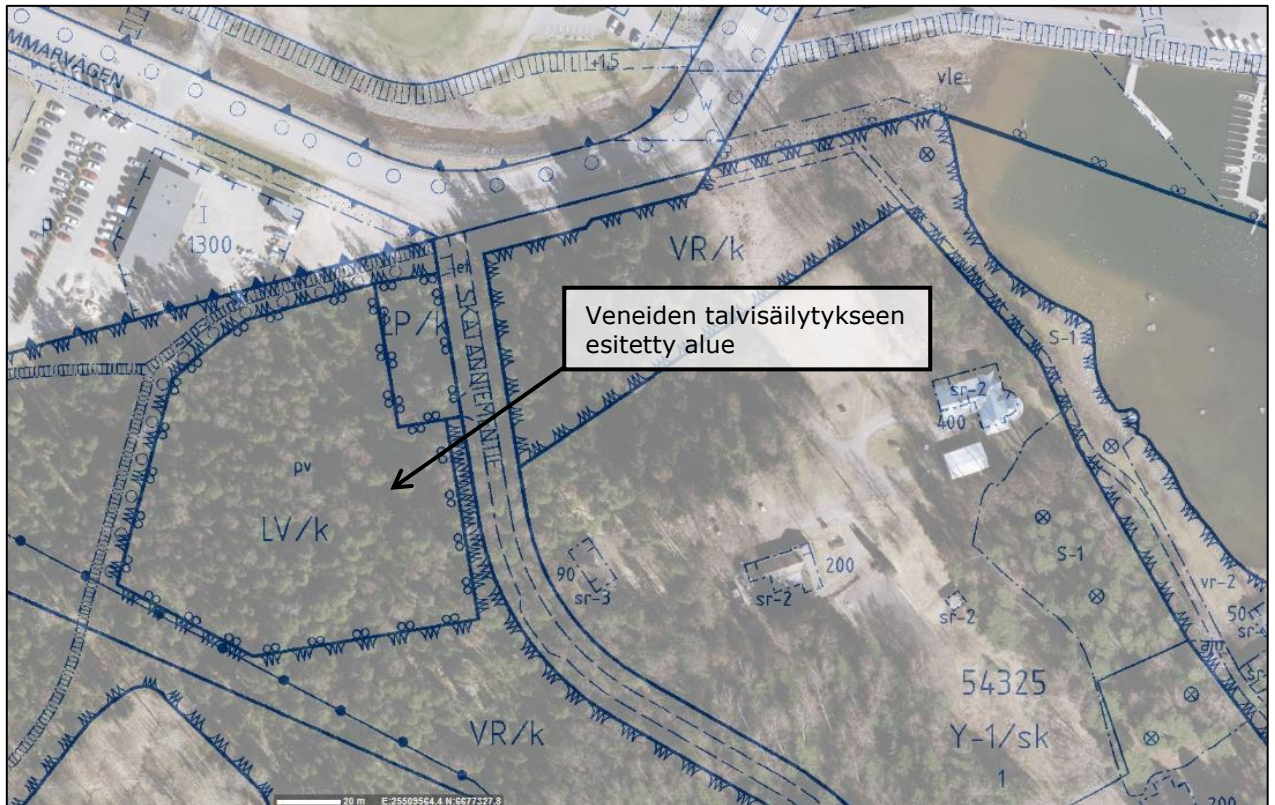
ts 2700 Merkintä osoittaa kuinka monta neliometriä alueesta saa käyttää veneiden talvisäilytykseen.

Kuva 20. Asemakaava Merisataman kohdalta (nro 9460 / voimaantulo 30.11.1990) ja "ts 2700"-kaavamerkintää koskeva kaavamääräys em. asemakaavan alueella. (Helsingin kaupunki)

Alueiden käytöstä veneiden talvisäilytykseen on vuosien varrella käyty keskusteluja, mutta ne ovat aikaisemmin kaatuneet kaatuneet mm. alueen asukkaiden vastustukseen.

2.9 Porslahden venesatama

Vuosaassa sijaitsevan Porslahden venesataman länsipuolella sijaitseva metsäinen Skatan alue on asemakaavassa (nro 11510 / 24.10.2007) varattu veneiden talvisäilytystä varten (LV/k- ja pv-merkinnät). Alueen pinta-ala on noin 0,87 ha, jolloin talvisäilytyspaikkojen lukumäärä on säilytettävien veneiden koosta riippuen 90–270 (Kuva 21). Talvisäilytysaluetta voitaisiin kesäaikaan hyödyntää myös viereisen golf-kentän asiakkaiden sekä Uutelan alueen ulkoilijoiden käyttöön autojen pysäköintialueena.

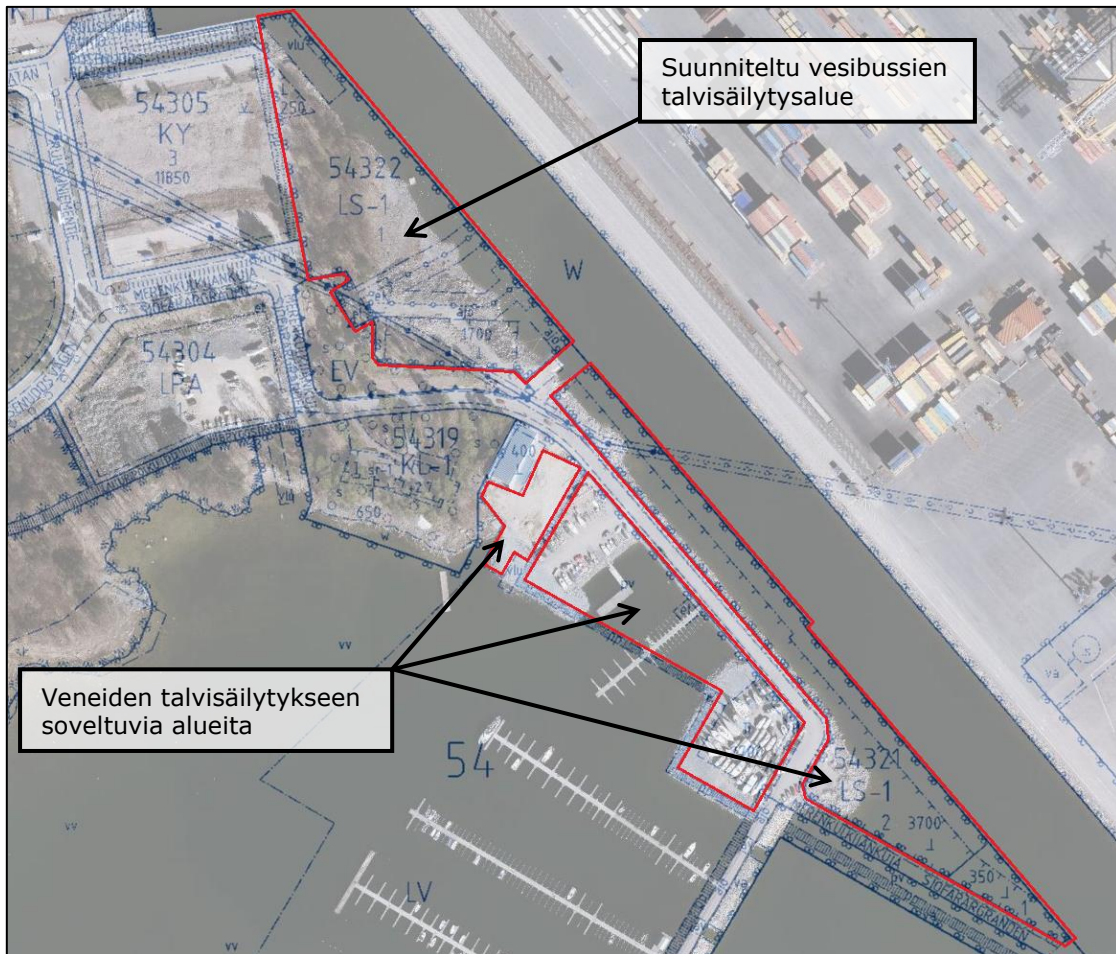

Kuva 21. Ote asemakaavasta (nro 11510 / 24.10.2007) Porslahden venesataman länsipuolelta. (Helsingin kaupunki)

2.10 Vuosaarenlahti ja Ruusunieniemi

Vuosaarenlahden venesataman ja Ruusunienemen kanavan yhteyteen on asemakaavassa "Vuosaaren Merikeskus" (nro 11789 / voimaantulo 9.10.2009) mahdollistettu useampia alueita veneiden talvisäilytyskäyttöön. Asemakaavaselostuksessa todetaan, että asemakaavan avulla luodaan ainakin 265 talvisäilytyspaikkaa 6-10 metrisille veneille. Lisäksi alueen pysäköinti-alueita voidaan osittain käyttää veneiden talvisäilytykseen. Alueen rakentaminen on käynnissä vuoden 2015 syksyllä.

Alueet, joille voidaan sijoittaa veneiden talvisäilytystä, koostuvat viidestä erillisestä alueesta. Näiden alueiden yhteenlaskettu pinta-ala on noin 3,7 hehtaaria. Pohjoisin osa-alue on suunniteltu vesibussien talvisäilytyskäyttöön. Veneiden talvisäilytykseen hyödynnettävissä olevaa tilaa rajoittavat kaavan ko. alueille mahdollistamat rakennukset ja muut tekniset tilat sekä rakennelmat ainakin noin 0,5-0,9 hehtaarin verran. Talvisäilytystä varten jää karkean arvion mukaan noin 2,5 ha.

Kuva 22. Asemakaavan (nro 11789 / voimaantulo 9.10.2009) mahdollistamia talvisäilytysalueita Ruusu- ja Vuosaarenlahden venesataman alueella. Alueiden täyttäminen ja rakentaminen on käynnissä vuonna 2015. Alueiden pinta-alat ovat yhteensä noin 3,0 ha. (Ilmakuva 2014, Helsingin kaupunki)

Kuva 23. Asemakaavan (nro 11789 / voimaantulo 9.10.2009) mahdollistama talvisäilytysalue Vuosaarenlahden venesataman alueella. Alueen pinta-ala on noin 0,7 ha. (Ilmakuva 2014, Helsingin kaupunki)

Uutena mahdollisena talvisäilytysalueena osoitettu Ruusuniemen kanavan vierusta ja uusi täyttöalue kanavan suulla ovat rakenteilla vuonna 2015. Alueille on tehty täyttöjä sekä maanpinnan tasaustoimenpiteitä. Uudet kenttäalueet mahdollistavat veneiden talvisäilytyspaikkojen kapasiteetin kasvun parhaimmillaan jopa 800 venepaikalla. Toisaalta näille alueille sijoitettavat rakennukset ja niiden vaatimat pysäköinti- ja muut tilavaraukset sekä alueen kaipa muoto osaltaan vähentävät veneiden talvisäilytyskapasiteettia.

Kuva 24. Ruusuniemen kanavan vierustan laajennus ja uusi täyttöalue. (M. Vähäkäkelä)

Kuva 25. Ruusuniemen kanavan vierustan uusi talvisäilytyskenttä, jota on suunniteltu vesibussien talvisäilytysalueeksi. (M. Vähäkäkelä)

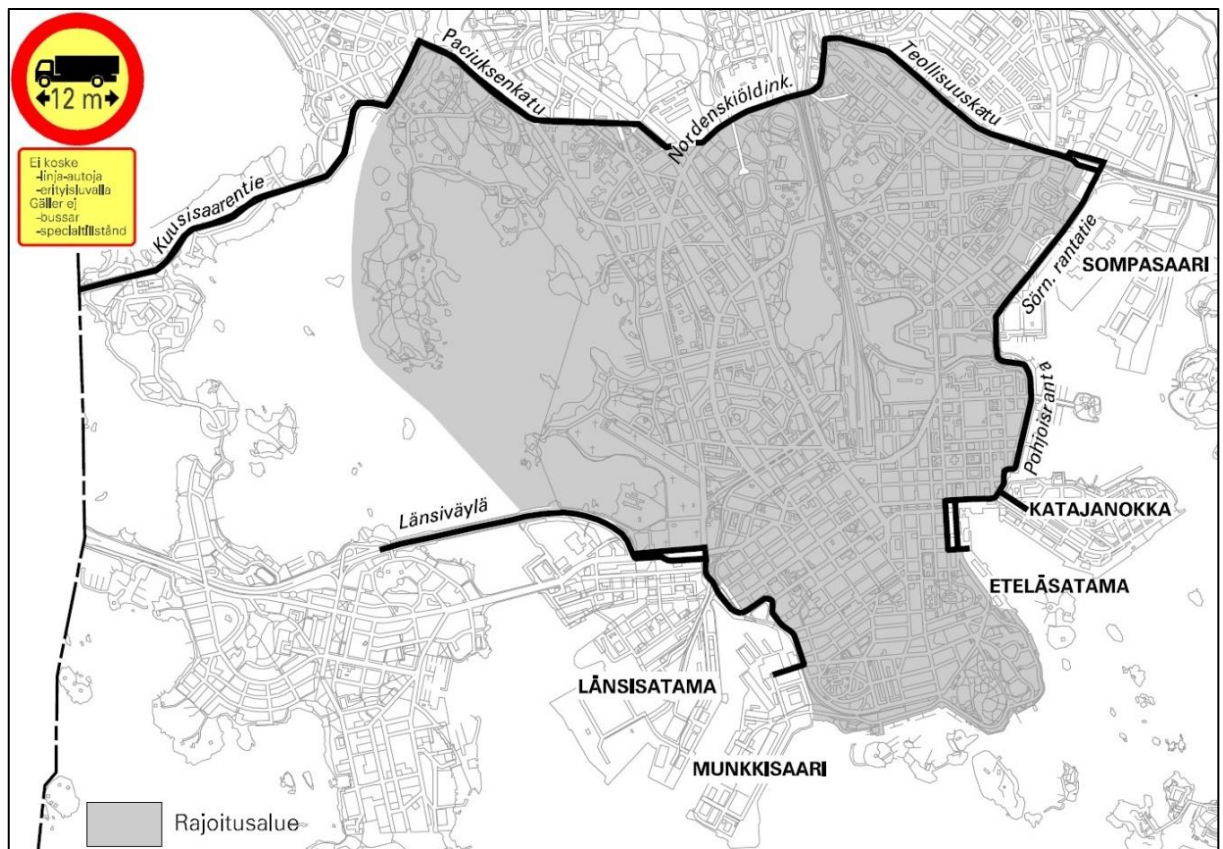
Ennen asemakaavan täysimittaisen toteuttamisen alkamista ja esimerkiksi asemakaavan mahdollistamien rakennusten rakentamisen alkamista alueet soveltuvat koko kaavan sallimalla laajuudeltaan hyvin vähintäänkin tilapäiseksi talvisäilytysalueeksi.

Helsingin kaupunki, Liikuntavirasto SELVITYS VENEIDEN TALVISÄILYTYKSESTÄ HELSINGISSÄ

ERIKOISKULJETUSREITIT

Erikoiskuljetusten mahdollistaminen ja niiden vaatima tilantarve kaupunkialueella tulisi huomioida jo varhaisessa vaiheessa maankäytön suunnittelussa. Erikoiskuljetuksia varten venesatamiin johtavien teiden ja katujen suunnittelussa tulee huomioida mahdollisten venesatamaan kohdistuvien kuljetusten tilantarve ja ulottumarajoitukset esimerkiksi tien leveyden, käynnösten sekä risteysten ja reunakiviratkaisujen osalta. Liikennemerkkien ja -valojen sekä opasteiden sijoittelu ja korkeusasema tulee suunnitella erikoiskuljetukset huomioiden. Teiden ja siltojen sekä rumpujen kantavuus venesatamien yhteydessä tulee varmistaa, jotta tarvittava liikenne venesatamaan on mahdollista.

Teiden ja katujen mitoituksellisten seikkojen lisäksi veneiden kuljetuksille asettaa rajoituksia esimerkiksi erilaiset liikenteelliset kiellot ja rajoitukset. Esimerkiksi Helsingin kantakaupungin alueella on raskaan liikenteen liikennöinti kuvan 1 mukaisella alueella rajoitettu luvanvaraiseksi linja-autoja lukuun ottamatta. Katuosojuksille voi olla lisäksi asetettu liikennöinti-, paino- tai pituusrajoituksia. Jotkin veneiden kuljetuksiin ja siirtelyyn tarvittavat katuosuudet venesatamien lähistöllä voivat toisaalta olla liian kapeita tai vierustoiltaan niin täynnä pysäköityjä autoja, että veneiden kuljetukset eivät välttämättä onnistu turvallisesti.

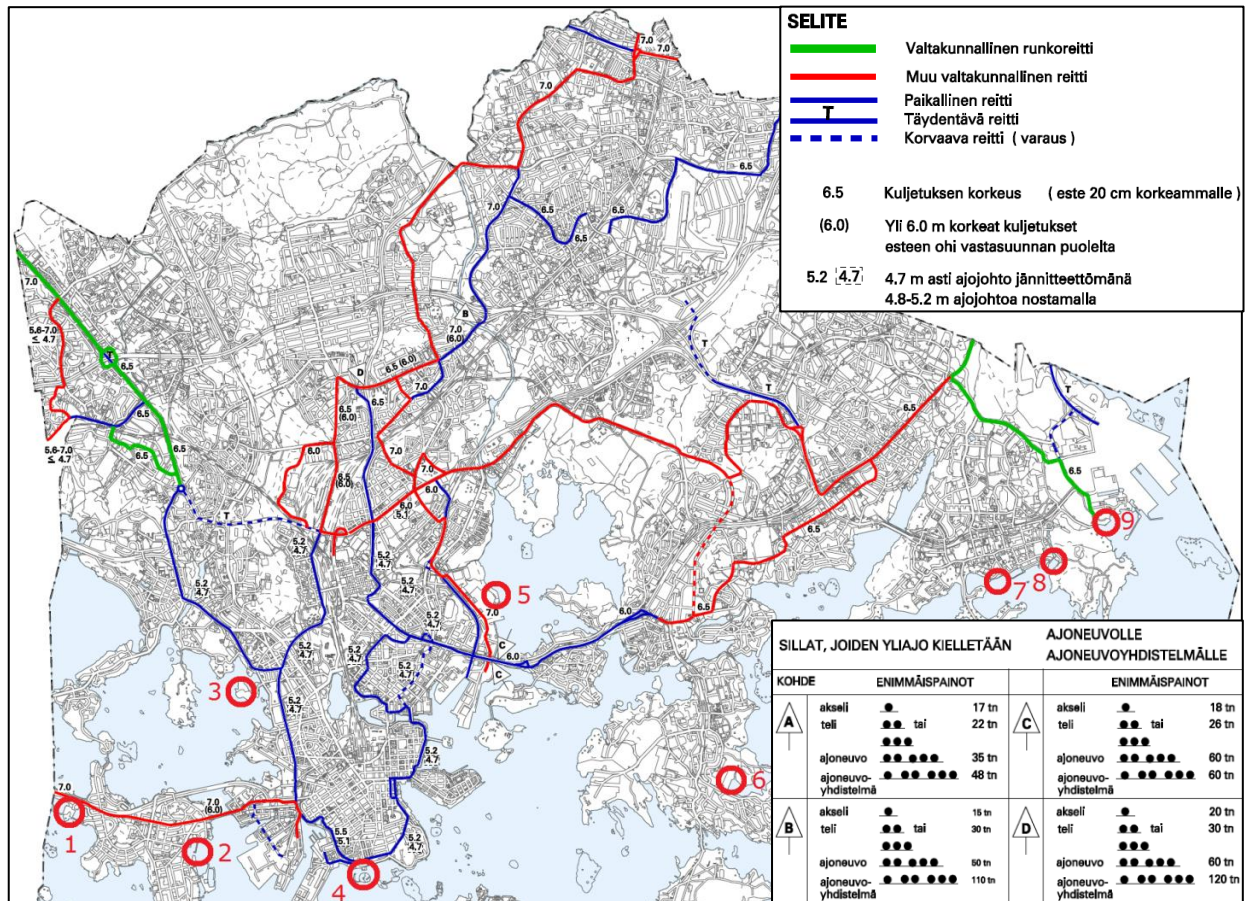

Kuva 1. Raskaan liikenteen rajoitusalue Helsingissä. (KSV, liikennesuunnitteluosasto)

Helsingin kaupungilla on liikennesuunnitteluun liittyvä ohjeistus erikoiskuljetusten tavoitereittien huomioimisesta Helsingin katuverkossa vuodelta 2008. Ohjeistukseen viitataan esimerkiksi Helsingin kaupungin suunnitteluohjeessa "Katutilan mitoitus". Ohjeistusta ei kuitenkaan ole hyväksytty virallisesti missään päätöksentekokoelimityksessä. Kartta ei ota kantaa yllä oleviin kuljetuksiin vaan kuljetusten korkeus on pääroolissa.

Tavoitereittiverkkoa ei ole päivitetty esimerkiksi satamien muuttumisen ja uusien asuinalueiden rakentamisen jälkeen, joten kartan tieto ei ole kaikilta osin ajantasaista. Helsingin kaupungin liikennesuunnitteluosasto on yhdessä Uudenmaan ELY -keskuksen kanssa tarkastelemassa Helsingin erikoiskuljetusten tavoitereittiverkostoa vuosien 2015–2016 aikana, jonka jälkeen tavoitereiteistä on mahdollisesti olemassa päivitetty versio.

LIITE 4. Erikoiskuljetusreitit

Kuva 2. Erikoiskuljetusten tavoitereitit 2008 (epävirallinen). Karttaan on ympyröity punaisella nykyiset venesatamissa olevat nostolaiturit. Kartan mukaisten kuljetusreittien sallitut korkeudet ovat paikoitellen muuttuneet kartasta esitetystä (KSV, liikennesuunnitteluosasto)

Vuosaassa sijaitseva Porslahden venesatama (9) sijoittuu valtakunnallisen runkoreitin alkukohdan läheisyyteen ja on todennäköisimmin saavutettavissa erikoiskuljetusten tavoitereittejä pitkin. Merisatama (4), Verkkosaaren nostolaituri (5) ja Koivusaaren (1) venesatamat sijoittuvat lähelle tavoitereittiverkostoa. Pajalahden (2) ja Rajasaaren (3) nostopaikat sijaitsevat jonkin verran tavoitereittiverkostosta sivussa. Pikku Kallahden (7), Mustalahden (8) ja Sarvaston (6) venesatamat eivät ole suoranaisesti tavoitereittiverkostoa pitkin saavutettavissa. Karttaan (kuva 2) ympyröidyt nostolaitureiden sijaintipaikat ovat:

- 1) Koivusaari
- 2) Pajalahti
- 3) Rajasaari
- 4) Merisatama
- 5) Verkkosaari
- 6) Sarvasto
- 7) Pikku Kallahti
- 8) Mustalahti
- 9) Porslahti

Östersundomin yhteisen yleiskaavan ehdotusvaiheen vaikutusten arvioinnissa on todettu veneilyyn liittyvien palveluiden kehittymisen lisäävän yksityisautoilua alueella. Myös venekuljetusten odotetaan alueella lisääntyvän erityisesti, jos talvisäilytykseen tarkoitettuja tiloja varataan etäämmältä laituripaikoista. Tällaisessa ratkaisussa talvisäilytyspaikoille tulisi mahdollistaa normaaliin tieliikenteeseen tarkoitettuja kuljetuksia tilaa vievämmät kuljetukset vesillelasku- ja nostopaikan sekä talvisäilytyspaikan välillä. Vaikutusten arvioinnin mukaan tarkoituksenmukaisinta olisi varata kyseisen kaltaiset talvisäilytysalueet alueelle sijoittuvien erikoiskuljetusten reittien läheisyydestä. Tällöin katutilan ylimääräisiä levennyksiä ja hankalia liikennöintijärjestelyitä ei tarvitsisi laajasti tehdä. (Östersundomin yhteisen yleiskaavan vaikutusten arviointi, ehdotusvaihe, päivitetty 5.11.2014).

Helsingin kaupunki, Liikuntavirasto SELVITYS VENEIDEN TALVISÄILYTYKSESTÄ HELSINGISSÄ

YHTEENVETO SELVITYKSESTÄ ANNETUT LAUSUNNOT

Talvisäilytystä käsittelevä raportti ja sen liitteenä oleva laajempi selvitys (liite 1) toimitettiin ennakkokopioina (pvm. 29.1.2016) kommentoitavaksi Helsingin kaupungin hallintokuntiin; ympäristökeskus, rakennusvirasto, rakennusvalvontavirasto, kaupunkisuunnitteluvirasto, Helsingin pelastuslaitos sekä Venealan keskusliitto Finnboat ry:lle. Raportista ja selvityksestä saatiin lausunnot neljältä hallintokunnalta:

1. Helsingin kaupunki, ympäristökeskus, ympäristönsuojeluosasto, pvm. 24.2.2016, ympäristöjohtaja E. Nikunen ja ympäristönsuojelupäällikkö P. Kippo-Edlund (liite A).
2. Helsingin kaupunki, rakennusvirasto, pvm. 24.2.2016, kaupungininsinööri R. K. Saarinen ja kaupunginarkkitehti J. Kauto (liite B).
3. Helsingin kaupunki, rakennusvalvontavirasto, kaupunkikuvaosasto, pvm. 19.2.2016, vs. virastopäällikkö K. Miller ja toimistopäällikkö M. Uusitalo (liite C)
4. Helsingin kaupunki, kaupunkisuunnitteluvirasto, pvm. 25.2.2016, virastopäällikkö M. Aho ja asemakaavapäällikkö O. Veltheim (liite D)

Annetuista lausunnoista on seuraavassa esitetty lyhyet yhteenvedot sekä raportin ja selvityksen muutokset ja tarkennukset, joihin lausunnot ovat johtaneet. Lausunnot on myös esitetty tämän yhteenvedon liitteenä.

1. Ympäristökeskuksen lausunto Veneiden talvisäilytys Helsingissä -selvityksestä

Ympäristökeskuksen lausunnossa otetaan kantaa pääasiassa selvityksessä (raportin liite 1) esitettyihin talvisäilytyksen ympäristövaikutuksiin. Lausunnossa suhtaudutaan pääasiassa myönteisesti selvityksessä ja raportissa esitettyihin ratkaisuihin. Lausunnossa todetaan mm. seuraavaa:

- I. *"Raportin mukaan tiivistyvässä kaupunkirakenteessa nykyisten talvisäilytysalueiden säilyttäminen ja uusien osoittaminen rantojen läheisyyteen on haasteellista. Ympäristökeskuksen mielestä ei muutenkaan ole tarpeellista pyrkiä varaamaan merkittäviä lisäalueita rannoilta veneiden varastointiin, vaan ensisijaisesti etsiä muita keinoja talvisäilytyksen haasteiden ratkaisemiseksi."*
- II. *"Helsingin kaupungin ympäristönsuojelumääräysten 8 §:n mukaan talvisäilytysalueilla veneitä satunnaisesti pelkällä vedellä pestäessä jätevedet voidaan johtaa vesistöön tai sadevesiviemäriverkostoon tai imeyttää maaperään. Toisin kuin raportissa sanotaan, pesuainepitoisia vesiä ei saa johtaa hulevesiviemäriin. Muita kuin hiilivetyliuottimia sisältäviä pesuaineita voidaan käyttää talvisäilytysalueilla tapahtuvaan pesuun, jos jätevedet imeytetään maaperään. Veneiden pohjamaalia poistettaessa maalijätettä ei saa päästä ympäristöön tuulen tai veden kuljettamana. Samoin hiontapölyn leviäminen ympäristöön on estettävä."*
- III. *"... myös pienempiä satamia ja talvisäilytysalueita valvotaan jäte ja ympäristönsuojelulakien nojalla. Erytystä huomiota kaikilla talvisäilytysalueilla on syytä kiinnittää vaarallisen jätteen asianmukaiseen säilytykseen. Vaarallisen jätteen vastaanottopaikat tulee rakentaa ympäristönsuojelumääräysten 10 §:n mukaisiksi."*
- IV. *"Nykyisten talvisäilytysalueiden tilankäytön tehostamisen tulisi olla yksi ensisijaisista toimenpiteistä huomioiden mm. paloturvallisuuteen liittyvät määräykset. Esimerkkinä esiin tuotu pienempien veneiden säilyttäminen päällekkäin, on hyvä esimerkki kannatettavasta tilankäytön tehostamisesta."*
- V. *"Strömsinlahden venesatama mainitaan raportissa esimerkkinä venesatama- ja talvisäilytysalueesta, jota olisi asemakaavan mukaisen aluerajauksen puitteissa mahdollista laajentaa. Nykyisen venesatama-alueen ympäristöön sijoittuu monia arvokkaita luontokohteita... Raportissa mainitaan, että erityisten luontoarvojen suojelutilaa*

*olla mahdollisesti muuttamassa lähitulevaisuudessa. Ympäristökeskuksen tiedossa ei ole tulossa olevia muutoksia alueen arvokkaiiin luontokohteisiin tai niiden arvo-
luokituksiin.”*

- VI. *”...Tarkasteltaessa uusien talvisäilytysalueiden sijoittamista, tulee ottaa huomioon myös venekuljetuksista aiheutuvat haitat kuten hiilidioksidipäästöt, melu- ja ilmanlaatuvaikutukset.”*
- VII. *”...ympäristökeskuksen mielestä puistoja tai muita viher- ja virkistysalueita ei tule missään Helsingin alueella osoittaa veneiden talvisäilytykseen.”*

Lausunnossa esitetyt kommentit on otettu huomioon raportissa ja selvityksessä (liite 1) seuraavasti:

- I. Talvisäilytystä käsittelevässä työryhmässä tiedostetaan arvokkaiiin ranta-alueisiin liittyvät haasteet. Nykyiset rantojen yhteydessä sijaitsevat talvisäilytysalueet ovat vähenemässä venepaikkojen määrän samalla kasvaessa. Selvityksessä ja raportissa esitetyssä ratkaisussa korostetaan veneiden kuljetettavuuden merkitystä talvisäilytysongelman ratkaisemiseksi. Uusia talvisäilytysalueita on lähtökohtaisesti tarkoitus perustaa pienempiä helposti kuljetettavia veneitä varten kauemmas rannasta ja vähemmän arvokkaille alueille. Selvityksen (raportin liite 1) kohdassa 7 sivulla 50 esitettyjen ratkaisujen kuvausta on tarkennettu aiheeseen liittyen.
- II. Selvityksen (raportin liite 1) talvisäilytysalueiden varusteita ja palveluita käsittelevän luvun (5.4) tekstiä sivulla 32 on tarkennettu lausunnossa esitetyn mukaisesti.
- III. Selvityksen (raportin liite 1) talvisäilytysalueiden ympäristönäkökohtia käsittelevän luvun (5.6) tekstiä sivulla 37 on tarkennettu lausunnossa esitetyn mukaisesti.
- IV. Nykyisten talvisäilytysalueiden tilankäytön tehostaminen on yksi raportissa ja selvityksessä esitetyistä keskeisistä ratkaisuista. Veneiden säilyttäminen päällekkäin on mielenkiintoinen ja houkutteleva tapa tehostaa nykyisten talvisäilytysalueiden tilankäyttöä. Nykyisillä rantojen läheisyydessä sijaitsevilla talvisäilytysalueilla veneiden päällekkäin säilyttämiseen liittyy turvallisuusnäkökohtien lisäksi mm. kaupunkikuvallisia haasteita, joten menetelmä edellyttää jatkotarkasteluja ja kohdekohtaista suunnittelua. Lausunnon pohjalta on lisätty maininta veneiden päällekkäin säilyttämisestä raportin kohtaan 3 sivulle 4.
- V. Selvityksen (raportin liite 1) tekstiä Strömsinlahden venesataman osalta sivulla 48 on muutettu lausunnossa esitetyn mukaiseksi.
- VI. Kuljetuksen nostopaikoilta talvisäilytysalueille ja takaisin ovat lyhytkestoisia kertaluontoisia kuljetuksia, joista suurin osa toteutettaisiin henkilöautoilla vedettävillä trailereilla. Vaikutukset hiilidioksidipäästöihin ja ilmanlaatuun on tässä yhteydessä arvioitu hyvin rajallisiksi. Veneiden kuljetusliikenteen hetkelliset ja paikalliset meluvaikutukset minimoidaan jatkosuunnittelulla.
- VII. Rinnakkais- ja vuoroittaiskäyttö tulisi kyseeseen lähinnä alueilla, joille ei talviaikaan ole muuta käyttöä. Maininta ympäristökeskuksen kannanotosta on lisätty selvityksen (raportin liite 1) tekstiin sivulla 41.

2. Rakennusviraston lausunto veneiden talvisäilytystä koskevasta raporttiluonnoksesta

Rakennusviraston lausunnossa otetaan pääasiassa kantaa raportin sisältöön. Lausunnossa todetaan mm. seuraavaa:

- I. *”Luvussa 4 ”Talvisäilytystilanteen tulevat ratkaisut” esitetty tulevaisuudenvisio perustuu perinteiseen veneiden talvisäilytykseen yhdessä tasossa maan pinnalla. Raportin liitteenä olevan selvityksen luvussa 4.1. kuitenkin tuodaan esille korkeat veneiden säilytyshallit, joita ei toistaiseksi toteutettu Helsinkiin. Jätkäsaaren Saukonlaiturin asemakaava-alueella onkin tällaiselle korkeasäilytykselle esitetty tontti. Raportin tarkasteluvälillä, vuoteen 2030 mennessä kaupunkirakenne todennäköisesti tiivistyy merkittävästi ja myös asukkaiden toimintatavat todennäköisesti muuttuvat.*

Lukuun 4 kannattaa viimeiseksi ratkaisuvaihtoehdoksi lisätä veneiden korkeasäilytyksen sekä muiden maankäytöllisesti tehokkaampien säilytysvaihtoehtojen edistäminen ja veneilypalveluja järjestävien yritysten toimintamahdollisuuksien luominen."

- II. *"Luvussa 4.3 esitetään, että kaupunki voi tarvittaessa edellyttää, että tiettyä kokoluokkaa pienemmät veneet tulee siirtää keskitetyille talvisäilytysalueille kauemmaksi kotisatamasta ja ottaa veneiden siirrot huomioon talvisäilytysmaksun suuruudessa. Pienveneiden siirron tulisi perustua vapaaehtoisuuteen ja edullisemman säilytyspaikan houkuttelevuuteen. Venesataman yhteydessä olevien talvisäilytyspaikkojen hinnan tulee olla tuntuvasti suurempi, jotta sisämaahan kuljettaminen olisi houkutteleva vaihtoehto. Korkeat hallit tai muunlaiset kerrosjärjestelyt soveltuisivat hyvin pienveneiden säilytykseen venesatamissa. Tasapuolisuuden ja Helsingin merellisen imagon vuoksi pitkät kuljetusmatkat eivät saa vaikeuttaa tavallisen kuntalaisen pienveneilyä. Pitkät kuljetusmatkat lisäävät myös hiilidioksidipäästöjä."*
- III. *"Kaavoitustilannetta selvittävässä liitteessä 3 on esitetty muun muassa, että Sompa-saaren jatkosuunnittelun yhteydessä mahdollisen venesataman talvisäilytystarpeet tulee huomioida esimerkiksi hyödyntämällä virkistysalueita ja pysäköintipaikkoja kesä- ja talvikäytön vuorotteluperiaatteella. Tämä tuskin tulee onnistumaan..."*
- IV. *"Talvisäilytysalueiden rinnakkaiskäyttö on sinänsä kannatettavaa. Väljemmillä esikaupunkialueilla yleisten alueiden vuoroittaiskäyttöön löytynee mahdollisuuksia, kunhan maankäyttö on selvitetty ja osoitettu asemakaavoissa tai poikkeamislavin. Veneiden talvisäilytyspaikkojen budjetoinnista, toteutuksesta ja hallinnoinnista vastaa nykyisin liikuntavirasto. Jatkoksin nämä asiat tulee järjestää keskitetysti ja selkeästi rasittamatta katualueiden ja puistojen rahoitusta, toteutusta ja ylläpitoa..."*

Kommentit on otettu huomioon raportissa ja selvityksessä seuraavasti:

- I. Raportissa esitetyt talvisäilytysongelman ratkaisut on tuotu esiin tiivistetysti. Veneiden päällekkäin säilyttämisen osalta asiaa on käsitelty edellä olevassa kohdassa 1.IV esitetyn tarkennuksen mukaisesti.
- Talvisäilytyspaikkojen riittävyyden ja veneilyn monipuolisuuden säilyttämiseksi on päätetty esittää, että kaupungilla tulisi olla ainakin 60 talvisäilytyspaikkaa 100 esitettyä venepaikkaa kohti (suoravuokrauspaikat ja veneseurojen paikat). Loput 40 % talvisäilytyspaikoista löytyy yksityisiltä pihoilta, kadunvarsilta, vapaa-ajan asunnoilta sekä yksityisten talvisäilytyspalveluja tarjoavien tahojen tiloista.
- Kaupungin tulee luonnollisesti myös luoda edellytykset yksityisille palveluntarjoajille. Kysymys nousee esille erityisesti maankäytön suunnittelussa. Asiaa on käsitelty selvityksessä (raportin liite 1), mutta sitä ei ole haluttu korostaa raportissa, sillä yksityiset talvisäilytysvaihtoehdot eivät kustannussyistä tule kyseeseen kaikkien veneilijöiden osalta. Helsingin kaupungin tavoitteena on, että veneily jatkossakin on mahdollista veneilijän tulotasosta riippumatta.
- II. Lähtökohtana on, että veneiden siirtäminen perustuu vapaaehtoisuuteen. Raportin tekstiä sivulla 6 ja selvityksen (raportin liite 1) tekstiä sivulla 43 on tarkennettu lausunnossa esitetyn mukaisesti.
- Säilytyshalleihin tms. on otettu kantaa kohdissa 1.IV. ja 2.I. Liikenneyhteyksiä ja etäisyyksiä talvisäilytysalueille on mietitty raportin ja selvityksen laadinnan yhteydessä.
- III. Lausunnon pohjalta rinnakkais- ja vuoroittaiskäyttöä koskeva kappale selvityksen kaavoitustilannetta käsittelevän liitteen 3 sivulta 6 on poistettu.
- IV. Talvisäilytystä käsittelevän työryhmän näkemyksen mukaan on tärkeää, että veneilyyn ja siten talvisäilytykseen liittyvä hallinnointi säilyy keskitettynä kokonaisuutena myös Helsingin kaupungin tulevassa organisaatiouudistuksessa. Asiasta on lisätty kappale raportin loppuun.

3. Rakennusvalvontaviraston kaupunkikuvaosaston lausunto raportista veneiden talvisäilytys Helsingissä

Lausunnossa todetaan veneilyn talvisäilytysraportista mm. seuraavaa:

- I. *"...ei muutoinkaan liene tarpeellista pyrkiä varaamaan merkittäviä lisäalueita varastointiin rannoilta vaan tulee nimenomaan etsiä muita keinoja veneiden talvisäilytyksen ratkaisemiseksi mm. yhteistyön tiivistämistä venealan yrittäjien kanssa ja kuntien välistä yhteistyötä. Sinänsä on toivottavaa veneiden kaupallisten korjaus-, telakointi- ja talvisäilytyspalveluiden säilyminen Helsingin alueella."*

"Veneet ovat vuosien varrella kasvaneet kooltaan ja niiden hinta ja varustetaso ovat kohonneet. Tulevaisuudessa onkin varsin todennäköistä, että veneilijät arvostavat täyden palvelun paketteja, jossa veneiden talvisäilytys hoidetaan yrittäjien toimesta sisätiloissa ja veneet kunnostetaan valmiiksi asiakkaille..."

Rakennusvalvontaviraston lausunnossa on myös tuotu esille talvisäilytysalueiden juridiset määritelmät ja siihen liittyvä lupamenettely. Lausunnossa todetaan, että:

- II. *"Raporttiin tulee selkeästi lisätä rakennusvalvonnan lupaa edellyttävät toimenpiteet, joita ei ole loppuraportissa käsitelty. Lupaprosessien selventäminen mahdollisine tarvittavine lausuntomenettelyineen on myös tarpeen."*

Rakennusvalvontaviraston lausunto on otettu huomioon raportissa ja selvityksessä (raportin liite 1) seuraavasti:

- I. Lausunnossa esitettyä asiaa on käsitelty selvityksessä (raportin liite 1) aiemmin kohdassa 2. I esitetyn mukaisesti.
- II. Raportin liitteenä olevaan selvitykseen on lisätty rakennusvalvontaviraston lausunnon pohjalta uusi luku 5.8 Lupamenettelyt.

4. Kaupunkisuunnitteluviraston lausunto liikuntavirastolle Veneiden talvisäilytyksestä Helsingissä -raportista

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa lausunnossaan että suurin osa talvisäilytystyöryhmän ehdotuksista koskee maankäytön suunnittelua. Lausunnossa todetaan mm. seuraavaa:

- I. *"Veneiden talvisäilytys on muuttumassa aiempaa kaupallisemmaksi toiminnaksi. Eri-tyisesti kaupungin ulkopuolelta löytyy yksityisiä veneiden talvisäilytysalueita ja -halleja. Kysynnän kasvaessa tämän tyyppinen tarjonta tulee lisääntymään. Venehotellit sekä sisämaassa sijaitsevat erilaiset kenttä- ja hallitilat ovat tulevaisuuden ratkaisuja. Veneiden talvisäilytykseen liittyvällä maksupolitiikalla voidaan ohjata sitä, missä ja miten erikokoisia veneitä jatkossa kannattaa talvisin säilyttää."*
- II. *"Nyt esitetty veneiden talvisäilytyspaikkojen tilavaatimus perustuu vallitsevaan tilanteeseen. Kaupungin väestömäärän voimakas kasvu ja uusien asuinalueiden sijoittuminen erityisesti ranta-alueille aiheuttavat paineita venesatamien talvisäilytysalueiden siirtämisestä muualle tai ainakin pienentämistä nykyisestä. Monet Helsingin ranta-alueista tai niiden tuntumassa olevista maa-alueista ovat liian arvokkaita, että niillä voitaisiin jatkossa säilyttää 60 prosenttia venesatamien laitureissa kesäisin olevista veneistä."*
- III. *"Uuden yleiskaavan aikajänteellä talvisäilytyspaikkoja voidaan tutkia yleiskaavan Merellinen Helsinki -teemakartassa esitettyjen huoltopisteiden läheisyyteen. Teemakartan merelliset huoltopisteet ovat saaristoa ja merialueita palvelevien huoltotoimintojen, rakennelmien ja ramppien alueita. Hyvien liikenteellisten solmukohtien äärellä olevia huoltopisteitä on merellisessä teemakartalla kymmenen. Saariston, lahtien ja rantojen alueella on lisäksi 24 huoltopistettä. Veneiden talvisäilytyspaikkojen suunnittelussa on huomioitava saavutettavuus niin joukkoliikenteellä kuin autoilla."*
- IV. *"Nyt laadittu Veneiden talvisäilytys Helsingissä -raportti käsittelee lähinnä Helsingin alueella olevia veneiden talvisäilytysmahdollisuuksia. Seudulta mainitaan Helsinki-Vantaa lentokentän melualueet sekä Kirkkonummen Prikiranta. Tarkastelualue tulee*

jatkossa laajentaa selkeämmin seudulliseksi. Selvityksen luontevana jatkotyönä tulee laatia Helsingin veneiden talvisäilytyksen toimintastrategia -linjaus.”

Kaupunkisuunnitteluviraston lausunnossa esitetyt kohdat on otettu huomioon raportissa ja selvityksessä seuraavasti:

- I. Lausunnossa esitettyä asiaa on käsitelty selvityksessä (raportin liite 1) aiemmin kohdassa 2. I esitetyn mukaisesti.
- II. Talvisäilytystyöryhmän tiedossa on, että ranta-alueiden käyttö tulee muuttumaan jatkossa. Raportissa ja selvityksessä esitettyjen ratkaisujen tilavaatimukset perustuvat tulevaan tilanteeseen. Venepaikkojen ja talvisäilytyspaikkojen kehityksestä on laadittu kaavoitukseen perustuvat ennusteet.
Päämääränä on, että talvisäilytysalueilla voitaisiin jatkossa säilyttää 60 % veneistä. Uusien talvisäilytysalueiden tarve on näköpiirissä olevat muutokset huomioon ottaen noin 20 ha. Uudet talvisäilytysalueet tulevat raportin mukaan lähtökohtaisesti sijaitsemaan muualla kuin rantojen läheisyydessä. Raportissa todetaan että maankäytön suunnittelussa tulisi pyrkiä tekemään kaava-alueiden rajat ylittävää yhteistyötä, jotta varmistetaan talvisäilytyspaikkojen riittävydestä.
- III. Selvityksen ja raportin laadinnassa on tarkasteltu kaikkia Merellinen Helsinki -teemakartassa esitettyjä huoltopisteitä lähiympäristöineen. Osa huoltopisteistä sijaitsee saarissa, jolloin laajamittainen veneiden talvisäilytys ei käytännön syistä ole mahdollista. Muilta osin huoltopisteet sijaitsevat osittain myös nykyisten venesatamien yhteydessä eri puolilla Helsingin rannikkoa, jossa tiivistyvä kaupunkirakenne, luonnon-suojelu ja maa-alueiden arvo on useissa kohteissa tuotu esiin liian suurena veneiden talvisäilytykseen.
- IV. Selvitystä ja raporttia laadittaessa on talvisäilytysmahdollisuuksia tarkasteltu seudullisesti laajemminkin, mutta aluetta on käytännön syistä jouduttu rajaamaan. Rannikolla ongelmana on mm., että myös Helsingin naapurikaupungeilla ja kunnilla on ongelmia talvisäilytyspaikkojen riittävyteen liittyen. Esimerkiksi Espoossa talvisäilytyspaikkojen puute on suhteessa Helsinkiin vielä suurempi.
Sisämaasta talvisäilytysalueita etsittäessä rajoittavaksi kriteeriksi muodostuu veneiden kuljetusmatka, jonka tulee pysyä kohtuullisena veneilijöiden tasavertaisuuden vuoksi. Jos veneiden talvisäilytyksestä tulee liian hankalaa, niin on riskinä että veneilyharrastuksen houkuttelevuus vähenee etenkin vähemmän aktiivisten veneilijöiden osalta. Helsingin rajojen sisäpuolella ja mm. Vantaalla on käyttämättömiä alueita, jotka voisivat toimia talvisäilytysalueina. Selvityksessä on esitetty esimerkkejä kyseisistä potentiaalisista alueista.
Raportti ja siihen liittyvä selvitys ovat Helsingin kaupungin ”Veneilystrategia 2020” mukaisia jatkoselvityksiä. Raportissa ja sen liitteissä on esitetty toimintamallit ja suuntaviivat talvisäilytykseen liittyvien haasteiden ratkaisemiseksi. Lähtökohtana on siten, että raportti liitteineen toimii ”talvisäilytyksen toimintastrategiana”. Jatkotoimenpiteisiin kuuluu ratkaisujen toteutus, priorisointi ja alueellinen täytäntöönpano. Raportin loppuun on lausunnon pohjalta lisätty kappale selventämään raportin ja selvityksen asemaa ja merkitystä.

LIITTEET:

Liite A: Helsingin kaupunki, ympäristökeskus, ympäristönsuojeluosasto, pvm. 24.2.2016

Liite B: Helsingin kaupunki, rakennusvirasto, pvm. 24.2.2016

Liite C: Helsingin kaupunki, rakennusvalvontavirasto, kaupunkikuvaosasto, pvm. 19.2.2016

Liite D: Helsingin kaupunki, kaupunkisuunnitteluvirasto, pvm. 25.2.2016

24.2.2016

Liikuntavirasto

Ympäristökeskuksen lausunto Veneiden talvisäilytys Helsingissä - selvityksestä

HEL 2016-001174 T 10 01 01 03

Liikuntavirasto pyytää ympäristökeskuksen lausuntoa veneiden talvisäilytyksestä tehdystä selvityksestä 29.2.2016 mennessä. Selvityksen tavoitteena on esittää talvisäilytysalueiden nykytila ja sijoittuminen kaupunkirakenteessa, esittää ennusteet vene- ja talvisäilytyspaikkamäärien kehityksestä ja kuvata ratkaistavan ongelman laajuus, kartoittaa talvisäilytysalueisiin kohdistuvia vaatimuksia ja huomioon otettavia näkökulmia kaavoituksen tueksi sekä esittää talvisäilytysongelman ratkaisuvaihtoehdot.

Merellisyys on keskeinen teema esimerkiksi Helsingin kaupungin strategiaohjelmassa sekä ehdotusvaiheessa olevassa uudessa yleiskaavassa. Kuitenkin venepaikkojen määrän kasvaessa veneiden talvisäilytykseen tarvittavien talvisäilytysalueiden ja -paikkojen määrä ei riitä kasvamaan tarpeeseen. Veneiden talvisäilytys Helsingissä -selvityksen mukaan talvisäilytyspaikkoja on arvioitu olevan noin 5 000 kpl liian vähän vuonna 2030, ellei tilanteen parantamiseen tähtääviin toimenpiteisiin ryhdytä. Ympäristökeskuksen mielestä onkin hyvä, että talvisäilytyksen haasteisiin on lähdetty pohtimaan ratkaisumalleja.

Raportin mukaan tiivistyvässä kaupunkirakenteessa nykyisten talvisäilytysalueiden säilyttäminen ja uusien osoittaminen rantojen läheisyyteen on haasteellista. Ympäristökeskuksen mielestä ei muutenkaan ole tarpeellista pyrkiä varaamaan merkittäviä lisäalueita rannoilta veneiden varastointiin, vaan ensisijaisesti etsiä muita keinoja talvisäilytyksen haasteiden ratkaisemiseksi. Selvityksessä esitetyt ratkaisuvaihtoehdot kuten talvisäilytystarpeiden huomioon ottaminen maankäytön suunnittelussa, talvisäilytysalueiden tilankäytön tehostaminen, alueiden rinnakkais- ja vuorottaiskäyttö ja tilapäisten talvisäilytysalueiden käyttöönotto ovat pääosin kannatettavia.

Ympäristönäkökulmat

Postiosoite

PL 500
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
ymk@hel.fi

Käyntiosoite

Viikinkaari 2a
Helsinki 00790
www.hel.fi/www/ymk

Puhelin

+358 9 310 1635

Faksi

+358 9 310 31633

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F106 8000 1200 0626 37

Alv.nro

F102012566

24.2.2016

Selvityksessä on tuotu esiin veneiden talvisäilytykseen liittyviä ympäristönäkökulmia pääosin hyvin. Helsingin kaupungin ympäristönsuojelumääräysten 8 §:n mukaan talvisäilytysalueilla veneitä satunnaisesti pelkällä vedellä pestäessä jätevedet voidaan johtaa vesistöön tai sadevesiviemäriverkostoon tai imeyttää maaperään. Toisin kuin raportissa sanotaan, pesuainepitoisia vesiä ei saa johtaa hulevesiviemäriin. Muita kuin hiilivetyliuottimia sisältäviä pesuaineita voidaan käyttää talvisäilytysalueilla tapahtuvaan pesuun, jos jätevedet imeytetään maaperään. Veneiden pohjamaalia poistettaessa maalijätettä ei saa päästä ympäristöön tuulen tai veden kuljettamana. Samoin hiontapölyn leviäminen ympäristöön on estettävä.

Merenkulun ympäristönsuojelulain 9 luvun mukaan alle 50 veneen venesataman tai talvisäilytysalueen pitäjän ei tarvitse laatia kyseisessä luvussa mainittua jätehuoltosuunnitelmaa kuten raportissa todetaankin. Kuitenkin myös pienempiä satamia ja talvisäilytysalueita valvotaan jätteen ja ympäristönsuojelulakien nojalla. Erityistä huomiota kaikilla talvisäilytysalueilla on syytä kiinnittää vaarallisen jätteen asianmukaiseen säilytykseen. Vaarallisen jätteen vastaanottoaikat tulee rakentaa ympäristönsuojelumääräysten 10 §:n mukaisiksi.

Esitettyjä ratkaisumalleja

Nykyisten talvisäilytysalueiden tilankäytön tehostamisen tulisi olla yksi ensisijaisista toimenpiteistä huomioiden mm. paloturvallisuuteen liittyvät määräykset. Esimerkkinä esiin tuotu pienempien veneiden säilyttäminen päällekkäin, on hyvä esimerkki kannatettavasta tilankäytön tehostamisesta.

Strömsinlahden venesatama mainitaan raportissa esimerkkinä venesatama- ja talvisäilytysalueesta, jota olisi asemakaavan mukaisen aluerajauksen puitteissa mahdollista laajentaa. Nykyisen venesatama-alueen ympäristöön sijoittuu monia arvokkaita luontokohteita, kuten raportissa mainitaankin. Jo mainittujen luontokohteiden lisäksi venesataman tausta-alueelle sijoittuu osittain myös Strömsin kartanon edustan arvokas kasvillisuus- ja kasvistikohde (73/90) sekä Roihuvuoren arvokas metsäkohde (M36/11), joka sisältää metsäluonnon monimuotoisuusohjelman kriteeriluokkien I ja II -kuvioita. Raportissa mainitaan, että erityisten luontoarvojen suojelutilaa ollaan mahdollisesti muuttamassa lähitulevaisuudessa. Ympäristökeskuksen tiedossa ei ole tulossa olevia muutoksia alueen arvokkaisiin luontokohteisiin tai niiden arvoluokitukseen.

Yhtenä ratkaisuvaihtoehtona esitetään uusien talvisäilytysalueiden osoittamista pienemmille trailereilla kuljetettaville veneille kauempaa kotisatamista. Tässä maankäytön suunnittelun rooli on merkittävä. Tar-

24.2.2016

kasteltaessa uusien talvisäilytysalueiden sijoittamista, tulee ottaa huomioon myös venekuljetuksista aiheutuvat haitat kuten hiilidioksidipäästöt, melu- ja ilmanlaatuvaikutukset. Talvisäilytyspaikkoja mietittäessä tulee myös huomioida se, että paikkoja tarjotaan myös hyvien joukkoliikenneyhteyksien ääreltä.

Kun uusia talvisäilytysalueita asemakaavoitetaan, voidaan samalla arvioida ja hakea sopivat ratkaisut ympäristövaikutuksiin liittyen. Suunniteltaessa uusia talvisäilytysalueita on tärkeää ottaa huomioon hulevesien luonnonmukainen hallinta ja siihen liittyvät riittävät tilavaraukset. Talvisäilytyspaikkoja ei tule sijoittaa tulvariskialueille kuten raportissa mainitaan. Tämä on tärkeää myös siksi, etteivät ympäristölle haitalliset aineet tai vaaralliset jätteet pääse leviämään ympäristöön.

Selvityksessä esitetty talvisäilytysalueiden moninaiskäyttö on joissain tapauksissa kannatettavaa. Esimerkiksi pysäköintialueet voisivat olla mahdollisia talvisäilytysalueita. Vuorottaiskäyttöalueillakin on kuitenkin otettava huomioon mm. jätteistä, pesuvesistä ja kunnostustoiminnasta mahdollisesti aiheutuvat ympäristöhaitat ja toiminta on järjestettävä siten, ettei maaperään tai vesistöihin kulkeudu haitta-aineita. Kunkin rinnakkais- tai vuorottaiskäyttöön harkittavan alueen soveltuvuus talvisäilytykseen on arvioitava tapauskohtaisesti.

Raportissa todetaan, että rakennusvirasto ei kannata puistoiksi kaavoitettujen alueiden käyttöä veneiden talvisäilytykseen. Myöskään ympäristökeskuksen mielestä puistoja tai muita viher- ja virkistysalueita ei tule missään Helsingin alueella osoittaa veneiden talvisäilytykseen. Tiivistyvässä kaupunkirakenteessa viher- ja virkistysalueiden pinta-ala uhkaa vähentyä rakentamisalueiden laajentuessa ja samalla olemassa olevien virkistysalueiden käyttöpaine lisääntyy kasvavan asukasmäärän myötä. Tästä syystä virkistysalueiden käyttö veneiden talvisäilytykseen ei ole perusteltua.

Lisätiedot

Anu Haahla, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 28916
anu.haahla(a)hel.fi

HELSINGIN KAUPUNGIN YMPÄRISTÖKESKUS

Esa Nikunen
ympäristöjohtaja

Päivi Kippo-Edlund
ympäristönsuojelupäällikkö

24.2.2016

Kaupungininsinööri

Rakennusviraston lausunto veneiden talvisäilytystä koskevasta raporttiluonnoksesta

HEL 2016-001174 T 10 01 01 03

Liikuntavirasto pyytää rakennusviraston lausuntoa veneiden talvisäilytyksestä Helsingissä koskevasta raporttiluonnoksesta 29.2.2016 mennessä.

Eri hallintokuntien ja helsinkiläisten veneseurojen edustajista muodotetun työryhmän ohjaama ja konsultin laatima raportti liitteineen antaa kattavan selvityksen veneiden talvisäilytyksen nykytilasta ja maltillisen kehityskuvan tulevaisuuden näkymistä. Rakennusviraston näkemykset on varsin hyvin otettu huomioon raporttia laadittaessa, mutta joitain seikkoja voidaan nyt lausuntokierroksella vielä tähdentää ja täydentää.

Luvussa 4 ”Talvisäilytystilanteen tulevat ratkaisut” esitetty tulevaisuuden visio perustuu perinteiseen veneiden talvisäilytykseen yhdessä tassossa maan pinnalla. Raportin liitteenä olevan selvityksen luvussa 4.1. kuitenkin tuodaan esille korkeat veneiden säilytyshallit, joita ei toistaiseksi toteutettu Helsinkiin. Jätkäsaaren Saukonlaiturin asemakaava-alueella onkin tällaiselle korkeasäilytykselle esitetty tontti. Raportin tarkasteluvälillä, vuoteen 2030 mennessä kaupunkirakenne todennäköisesti tiivistyy merkittävästi ja myös asukkaiden toimintatavat todennäköisesti muuttuvat. Lukuun 4 kannattaa viimeiseksi ratkaisuvaihtoehdoksi lisätä veneiden korkeasäilytyksen sekä muiden maankäytöllisesti tehokkaampien säilytysvaihtoehtojen edistäminen ja veneilypalveluja järjestävien yritysten toimintamahdollisuuksien luominen.

Luvussa 4.3 esitetään, että kaupunki voi tarvittaessa edellyttää, että tiettyä kokoluokkaa pienemmät veneet tulee siirtää keskitetyille talvisäilytysalueille kauemmaksi kotisatamasta ja ottaa veneiden siirrot huomioon talvisäilytysmaksun suuruudessa. Pienveneiden siirron tulisi perustua vapaaehtoisuuteen ja edullisemman säilytyspaikan houkuttelevuuteen. Venesataman yhteydessä olevien talvisäilytyspaikkojen hinnan tulee olla tuntuvasti suurempi, jotta sisämaahan kuljettaminen olisi houkutteleva vaihtoehto. Korkeat hallit tai muunlaiset kerrosjärjestelyt soveltuisivat hyvin pienveneiden säilytykseen venesatamissa. Tasaapuolisuuden ja Helsingin merellisen imagon vuoksi pitkät kuljetusmatkat eivät saa vaikeuttaa tavallisen kuntalaisen pienveneilyä. Pitkät kuljetusmatkat lisäävät myös hiilidioksidipäästöjä.

Kaavoitustilannetta selvittävässä liitteessä 3 on esitetty muun muassa, että Sompasaaren jatkosuunnittelun yhteydessä mahdollisen venesata-

24.2.2016

Kaupungininsinööri

man talvisäilytystarpeet tulee huomioida esimerkiksi hyödyntämällä virkistysalueita ja pysäköintipaikkoja kesä- ja talvikäytön vuorotteluperiaatteella. Tämä tuskin tulee onnistumaan. Keskustan tuntumaan rakennettavien asuntoalueiden suunnitteluperiaatteina on tukeutuminen hyviin joukkoliikenneyhteyksiin ja kevyen liikenteen reitteihin, ja näille alueille varataan erittäin niukasti pysäköintipaikkoja. Kantakaupungin uusilla asuntoalueilla myös viheralueiden määrä asukasta kohden on vähäinen, ja urbaanien puistojen käyttö yhteisinä oleskelupaikkoina ja asukasaktiivisuuden näyttämöinä on vilkastumassa. Vapaata tilaa tarvitaan myös lumilogistiikkaan ja tekniseen huoltoon.

Talvisäilytysalueiden rinnakkaiskäyttö on sinänsä kannatettavaa. Väljemmillä esikaupunkialueilla yleisten alueiden vuorottaiskäyttöön löytynee mahdollisuuksia, kunhan maankäyttö on selvitetty ja osoitettu asemakaavoissa tai poikkeamisluvuin. Veneiden talvisäilytyspaikkojen budjetoinnista, toteutuksesta ja hallinnoinnista vastaa nykyisin liikuntavirasto. Jatkossakin nämä asiat tulee järjestää keskitetysti ja selkeästi rasi-tamatta katualueiden ja puistojen rahoitusta, toteutusta ja ylläpitoa. Rinnakkaiskäyttöalueiden suunnittelussa ja perustamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset tekijät sekä ympäristön turvallisuus ja terveellisyys. Pidä Saaristo Siistinä ry:n ja Saaristomeren Suojelurahaston rahoittamassa tuoreessa tutkimuksessa on havaittu, että veneiden poh-jien pesuvesistä löytyy edelleen huomattavia määriä haitallisia aineita sekä vesistöjä rehevöittäviä ravinteita.

Talvisäilytysalueiden rinnakkaiskäytöstä on hyviä esimerkkejä Ruotsis-sa. Eräiden hyvin varustettujen venesatamien talvisäilytysalueille järjes-tetään kesäisin tilaa muun muassa karavaanaritoiminnalle ja erilaisille pelikentille. Tähän Helsingissäkin on mahdollisuuksia, sillä valmisteilla olevan yleiskaavan myötä etsitään Rastilan leirintäalueelle korvaavaa paikkaa, jossa alueen rinnakkaiskäyttö voitaisiin ottaa huomioon. Uu-den leirintä-alueen yhteyteen olisi mahdollista tutkia korkeatasoisen marinan perustamista.

Lisätiedot

Kaisu Ilonen, suunnitteluasiantuntija, puhelin: 310 38638
kaisu.ilonen(a)hel.fi
Birgitta Rossing, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38640
birgitta.rossing(a)hel.fi

Raimo K Saarinen
kaupungininsinööri

Jukka Kauto
kaupunginarkkitehti

19.2.2016

Liikuntavirasto

HEL 2016-001174

LAUSUNTO RAPORTISTA VENEIDEN TALVISÄILYTYS HELSINGISSÄ

Liikuntavirasto pyytää rakennusvalvontaviraston lausuntoa veneiden talvisäilytyksestä tehdystä raportista 29.2.2016 mennessä.

Raportissa ja sen liitteessä todetaan, että Helsingin merellinen sijainti tarjoaa hyvät mahdollisuudet veneilyyn. Venepaikkojen määrä on kasvanut huomattavasti viimeisten vuosikymmenten aikana Helsingin alueella.

Raportissa esitetään, ettei veneiden talvisäilytystä ole otettu riittävästi huomioon maankäytön suunnittelussa. Raportissa esitetään, että lähtökohta on, että Helsingin kaupungin omilta talvisäilytysalueilta tulee voida osoittaa talvisäilytyspaikat 60%:lle Helsingin venesatamien veneistä.

Rakennusvalvontavirasto toteaa veneiden talvisäilytysraportista seuraavaa:

Helsinki on panostanut uusien merellisten asuinalueiden rakentamiseen viimeisten kahdenkymmenen - kolmenkymmenen vuoden aikana ja ne ovat asuinalueina erittäin haluttuja. Osa asukkaista haluaa vuokrata kesäajan venepaikan mahdollisimman läheltä asuntoaan olevasta venesatamasta. Tällöin mm. venettä voi käyttää helposti iltaisin ja viikonloppuisinkin. Näiltä alueilta ei kuitenkaan useinkaan ole osoitettavissa talvisäilytysaluetta, kun puhutaan korkealaatuisista, tiiviistä merellisistä asuntoalueista.

Kun lisäksi otetaan huomioon Helsingin tiivistämistavoitteet ja erityisesti rantalueiden tehokkaan rakentamisen kasvava paine sekä rantavirkistysreittien tarve, ei muutoinkaan liene tarpeellista pyrkiä varaamaan merkittäviä lisäalueita varastointiin rannoilta vaan tulee nimenomaan etsiä muita keinoja veneiden talvisäilytyksen ratkaisemiseksi mm. yhteistyön tiivistämistä venealan yrittäjien kanssa ja kuntien välistä yhteistyötä. Sinänsä on toivottavaa veneiden kaupallisten korjaus-, telakointi- ja talvisäilytyspalveluiden säilyminen Helsingin alueella.

Veneet ovat vuosien varrella kasvaneet kooltaan ja niiden hinta ja varustetaso ovat kohonneet. Tulevaisuudessa onkin varsin todennäköistä, että veneilijät arvostavat täyden palvelun paketteja, jossa veneiden talvisäilytys hoidetaan yrittäjien toimesta sisätiloissa ja veneet kunnostetaan valmiiksi asiakkaille. Tällainen palvelu vähentää mm. ilkeiden mahdollisuuksien ja on jopa toivottavaa, koska kontrolloiduissa olosuhteissa myös nykyiset ympäristöriskit

saadaan minimoitua. Ei ole toivottavaa, että myrkkymaaleja tai liuottimia käsitellään asuntoalueiden lähistöllä aitaamattomilla varastoalueilla, josta ympäristömyrkyt helposti voivat levitä myös vesistöön tai aiheuttaa riskejä ranta-alueiden käyttäjille.

Raportissa ehdotetut toimenpiteet ovat monipuolisia ja pääosin oikeansuuntaisia. Veneiden talvisäilytysalueet tulee merkitä asemakaavoihin, jolloin tataan myös niiden pysyvyys. Samalla voidaan ratkaista kaupunkikuvalliset, terveellisyteen ja turvallisuuteen liittyvät asiat. Alueille voidaan laatia huolto-ym. rakennusten sijoittelua, aitaamista, jätehuoltoa ym. koskevat yksityiskohdalliset suunnitelmat. Näin alueiden kaupunkikuvallinen ja tekninen laatutaso saadaan nykyistä paremmalle tasolle.

Kaavoituksen yhteydessä on ympäröivän alueen asukkailla jo ennen alueen perustamista mahdollisuus ottaa alueeseen kantaa. Alueethan ovat selvityksen mukaan kookkaita ja merkittäviä ja vastaavat usein kooltaan ja kaupunkikuvalliselta vaikutukseltaan vähintäänkin normaalia pientalokorttelia.

Rakennusvalvonnan lupamenettelyt

Veneiden talvisäilytysalueet ovat rakennusvalvonnan kannalta yleensä rakennuslupaa edellyttäviä laitoksia tai toimenpidelupaa edellyttäviä alueita.

Rakennus on maankäyttö- ja rakennuslain 113 §:n mukaan mm. varastointiin tarkoitettu laitos, joka ... edellyttää viranomaisvalvontaa turvallisuuteen, terveellisyteen, maisemaan, viihtyisyyteen, ympäristönäkökohtiin tai muista syistä.

Mikäli säilytysalueella käsitellään myrkyllisiä maaleja, jäteöljyjä, pakkasnesteitäs. maaperää saastuttavia aineita, on koko aluetta pidettävä em. lainkohdan perusteella rakennuksena, joka edellyttää rakennuslupaa.

Ellei alueella ole tällaisia vaikutuksia, se on varastoalue, joista säädetään maankäyttö- ja rakennuslain 126 a § 1 mom 6 kohdassa: Toimenpidelupa tarvitaan . . . muusta alueesta erotetun suurehkon varastointi- tai pysäköinti-alueen taikka tällaiseen alueeseen verrattavan alueen järjestämiseen (säilytys- tai varastointialue). Luvanvaraisuus ei kuitenkaan tässä tapauksessa ole ehdoton, vaan saman pykälän 2 momentin mukaan lupa ei ole tarpeen, jos toimenpide perustuu oikeusvaikutteiseen kaavaan.

Alueiden kaavoitus on välttämätöntä, sillä maankäyttö- ja rakennuslain 169 § 1 ja 2 momentin mukaan: Varastointi ulkosalla on järjestettävä niin, ettei se turmele tieltä tai muulta yleiseltä kulkuväylältä tai alueelta näkyvää maisemaa taikka häiritse ympäröivää asutusta. Asemakaava-alueella ei aluetta saa käyttää häiriötä aiheuttavaan tai ympäristöä rumentavaan varastointiin taikka

19.2.2016

---

pitkäaikaiseen tai laajaan tavaroiden ulkosäilytykseen, jollei asemakaavasta muuta johdu.

Säilytysalueisiin saattaa luonnollisesti liittyä rakennuslupaa edellyttäviä huolto- tms. rakennuksia tai toimenpidelupaa edellyttäviä nostureita tms. laitteita. Myös on huomattava, että säilytysalueen aitaaminen voi maankäyttö- ja rakennuslain 126 a § 1 momentin 9 kohdan mukaisesti edellyttää toimenpidelupaa, vaikka itse säilytysalue ei luvanvarainen olisikaan.

Raporttiin tulee selkeästi lisätä rakennusvalvonnan lupaa edellyttävät toimenpiteet, joita ei ole loppuraportissa käsitelty. Lupaprosessien selventäminen mahdollisine tarvittavine lausuntomenettelyineen on myös tarpeen.

Kai Miller
vs. virastopäällikkö

Marjatta Uusitalo
toimistopäällikkö

25.2.2016

Virastopäällikkö

Kaupunkisuunnitteluviraston lausunto liikuntavirastolle Veneiden talvisäilytyksestä Helsingissä -raportista

HEL 2016-001174 T 10 01 01 03

Taustaa

Helsingin kaupunginjohtaja Jussi Pajunen asetti keväällä 2015 hallintokuntien ja helsinkiläisten veneilyseurojen (Helvene) edustajista muodostetun työryhmän, jonka tehtävänä oli löytää ratkaisut veneiden talvisäilytykseen liittyviin haasteisiin. Työryhmässä oli mukana myös kaupunkisuunnitteluviraston edustajat.

Konsultin työryhmän ohjauksessa laatima Veneiden talvisäilytys Helsingissä -raportti liitteineen käsittelee Helsingin veneilyyn ja veneiden talvisäilytykseen liittyviä ongelmia monipuolisesti ja perusteellisesti. Selvityksessä on ohjeita ja suosituksia siitä, mitä asioita talvisäilytysalueita suunniteltaessa tulisi ottaa huomioon. Selvityksessä esitetään ratkaisuvaihtoehtoja ja -keinoja, jotta Helsingin veneille löytyisi tulevaisuudessa riittävästi talvisäilytyspaikkoja.

Selvityksen mukaan Helsingissä on nykyisin 7000 veneiden talvisäilytyspaikkaa, joista noin 3150 tulisi nykyisten suunnitelmien mukaan poistumaan lähitulevaisuudessa. Samanaikaisesti venesatamien venepaikkamäärän ennustetaan kasvavan nykyisestä noin 12650 noin 14750 venepaikkaan vuoteen 2030 mennessä. Uusien talvisäilytyspaikkojen todellinen tarve olisi tulevaisuudessa siten noin 5000, mikäli nyt esitetyt suunnitelmat toteutuvat.

Veneiden talvisäilytystyöryhmän ratkaisu- ja toimenpide-ehdotukset

Veneiden talvisäilytystyöryhmä ei löytänyt yhtä selkeää ratkaisuvaihtoehtoa siihen, miten Helsingistä löytyisi tulevaisuudessa riittävästi veneiden talvisäilytyspaikkoja. Työryhmän ratkaisuehdotus koostuu useasta erillisestä toimenpide-ehdotuksesta, joista suurin osa koskee maankäytön suunnittelua.

Lähtökohtana on, että kaupungin omilta talvisäilytysalueilta tulisi jatkossa voida osoittaa talvisäilytyspaikat vähintään 60 prosentille Helsingin venesatamien veneistä, mikä vastaa suunnilleen nykyistä veneiden talvisäilytystilannetta. Tärkeätä on, että nykyisissä asemakaavoissa ja osayleiskaavoissa esitetyt talvisäilytysaluevaraukset toteutuvat. Esi-merkiksi Hernesaaren osayleiskaavassa esitetyn risteilijäliikenteelle varatun satama-alueen vuoroittaiskäyttö veneiden talvisäilytykseen tulisi varmistaa.

25.2.2016

Virastopäällikkö

Keskeisimmiksi toimenpiteiksi esitetään myös uusien talvisäilytysalueiden kaavoittamista ja uudenlaisten talvisäilytysratkaisujen mahdollistamista kaavoituksella. Uusien venesatamien asemakaavoissa tai vanhojen asemakaavojen muutoksissa tulisi määritellä 100 venepaikkaa kohden vähintään 60 toteutuskelpoista veneiden talvisäilytyspaikkaa. Osalla talvisäilytysalueita voidaan tilankäyttöä jatkossa jonkin verran vielä optimoida nykyisestä.

Työryhmä esittää tilapäisten talvisäilytysalueiden perustamista nykyisen Jätkäsaaren tapaan esim. Malmin lentokenttäalueelle ja muille rakentamista pidempään odottaville alueille sekä yleisten alueiden rinnakkais- ja vuoroittaiskäyttö siten, että kesällä alueet olisivat muussa käytössä ja talvisin veneiden talvisäilytysalueina. Tällaiset ratkaisut vaativat jonkin verran nykyisten talvisäilytysaikojen ja -tapojen muuttamista.

Veneiden talvisäilytys on muuttumassa aiempaa kaupallisemmaksi toiminnaksi. Erityisesti kaupungin ulkopuolelta löytyy yksityisiä veneiden talvisäilytysalueita ja -halleja. Kysynnän kasvaessa tämän tyyppinen tarjonta tulee lisääntymään. Venehotellit sekä sisämaassa sijaitsevat erilaiset kenttä- ja hallitilat ovat tulevaisuuden ratkaisuja. Veneiden talvisäilytykseen liittyvällä maksupolitiikalla voidaan ohjata sitä, missä ja miten erikokoisia veneitä jatkossa kannattaa talvisin säilyttää.

Työryhmän esittämän ratkaisumallin yhtenä keskeisenä tekijänä on veneiden kuljetettavuus. Trailereilla kuljetettavissa olevat helposti liikuteltavat veneet voi säilyttää kauempana sisämaassa ja osa suuremmista nopeakulkuisista veneistä voidaan siirtää vesitse kauempana oleville talvisäilytysalueille, jolloin vaikeimmin siirrettävissä olevat veneet voivat talvehtia venesatamien talvisäilytyspaikoilla.

Tuleva maankäyttö ja veneiden talvisäilytys Helsingissä

Kaupunkisuunnitteluvirastossa tunnistetaan veneiden talvisäilytykseen liittyvät ongelmat ja haasteet, joita pyritään ratkaisemaan venesatamien kaavoittamisen yhteydessä. Nyt esitetty veneiden talvisäilytyspaikkojen tilavaatimus perustuu vallitsevaan tilanteeseen. Kaupungin väestömäärän voimakas kasvu ja uusien asuinalueiden sijoittuminen erityisesti ranta-alueille aiheuttavat paineita venesatamien talvisäilytysalueiden siirtämisestä muualle tai ainakin pienentämistä nykyisestä. Monet Helsingin ranta-alueista tai niiden tuntumassa olevista maa-alueista ovat liian arvokkaita, että niillä voitaisiin jatkossa säilyttää 60 prosenttia venesatamien laitureissa kesäisin olevista veneistä.

Veneiden talvisäilyttämiseen ranta-alueilla liittyy myös jonkin verran maisemallisia ongelmia, joita voidaan lieventää vuokrasopimukseen liite-

25.2.2016

Virastopäällikkö

tyillä tiukoilla ehdoilla. Rinnakkais- tai vuorokäyttö on eräs ratkaisu talvisäilytysalueiden maisemoinnin ja alueiden julkisivun parantamiseksi.

Helsingin uusi yleiskaava

Uuden yleiskaavan aikajänteellä talvisäilytyspaikkoja voidaan tutkia yleiskaavan Merellinen Helsinki -teemakartassa esitettyjen huoltopisteiden läheisyyteen. Teemakartan merelliset huoltopisteet ovat saaristoa ja merialueita palvelevien huoltotoimintojen, rakennelmien ja ramppien alueita. Hyvien liikenteellisten solmukohtien äärellä olevia huoltopisteitä on merellisessä teemakartalla kymmenen. Saariston, lahtien ja rantojen alueella on lisäksi 24 huoltopistettä. Veneiden talvisäilytyspaikkojen suunnittelussa on huomioitava saavutettavuus niin joukkoliikenteellä kuin autoilla.

Jatkotoimenpiteet

Helsingiläisten veneille on tähän asti löytynyt melko hyvin talvisäilytyspaikkoja. Jotta tilanne jatkuisi samanlaisena, vaatii veneiden talvisäilytyskysymys eri virastojen ja muiden toimijoiden välisen kiinteän yhteistyön jatkamista. Samoin veneseurojen ja -kerhojen sekä kaupallisten tahojen kanssa tehtävä yhteistyö on tärkeää, jotta veneiden talvisäilytyksestä ei muodostuisi tulevaisuudessa ongelmaa.

Yleiskaavan Meri-Helsinki -raportissa yhdeksi jatkokehittämistarpeeksi on kirjattu talvisäilytysalueiden seudullinen tarkastelu ja toiminnallisen strategian luominen. Nyt laadittu Veneiden talvisäilytys Helsingissä -raportti käsittelee lähinnä Helsingin alueella olevia veneiden talvisäilytysmahdollisuuksia. Seudulta mainitaan Helsinki-Vantaa lentokentän melualueet sekä Kirkkonummen Prikiranta. Tarkastelualue tulee jatkossa laajentaa selkeämmin seudulliseksi. Selvityksen luontevana jatkotyönä tulee laatia Helsingin veneiden talvisäilytyksen toimintastrategia -linjaus.

Lisätiedot

Liisa Kuokkanen-Suomi, suunnittelija (ympäristötoimisto), puhelin: 310 37362
liisa.kuokkanen-suomi(a)hel.fi
Christina Suomi, arkkitehti (yleiskaava), puhelin: 310 37321
christina.suomi(a)hel.fi

Mikko Aho
virastopäällikkö

Olavi Veltheim
asemakaavapäällikkö